The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JĀNIS GRINBLATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, MAY. 24, 1961.

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 41. TREŠDIEN 1961. GADA 24. MAIJĀ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: JĀNIS GRINBLATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTIS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

DR. IUR. T. SANDERS

DIVI TRIECIENI

Brīvā pasaule un sevišķi Savienotās Valstis saņēmušas divus smagus politiskus triecienus: Laosā un Kubā. Aizsardzības organizācija Tālos Austrumos, t. s. SEATO pastāv tikai uz papīra, un ar to vairs nopietni rēķināties nevar.

Ir skaidrs, ka pēc piedzīvotā Korejas un Indoķīnas kaŗos, ne angļi, ne franči nebūs vairs tie, kas piedalīsies militārās akcijās citu glābšanai. Sirsnīgi ziņā amerikāņiem jārēķinās, ka sabiedroto nebūs, izņemot Čangkaišeku, kad nāksies to reiz aizstāvēt no sarkanās Ķīnas uzbrukuma.

Korejā, kad cīnījās Apvienotās Nācijas un 16 valstis piedalījās ar savām karaspēka vienībām, bija vienreizīga iespēja izcīnīt uzvaru pret boļševismu. ASV toreizējais prezidents Trumens, lietu labi uzsācis, neizmantoja minētās iespējas un palaida izdevību garām. Vēl vairāk: viņš padzina gudro un tālredzīgo ģenerāli Mekarturu, baidoties, ka tas neierauj ASV pasaules kaŗā. Bet Eizenhauers, meklēja popularitāti, solīja mieru un noslēdza pamieru ar „brīvprātīgiem ķīniešiem", un atstāja dalītu Koreju, kā bijis.

Franči ilgus gadus Indoķīnā asinoja vieni paši. Viņiem no tā visa pieticis.

Nedomāju, ka lielo demokratiju valstsvīri visu to nezinātu un sekas neparedzētu. Ja no kaŗa izvairās, tad cita ceļa nav. Ar sarunām, pamieru un konferencēm tikai maskō savu nespēku un maldina pasauli, ka miera labā darām visu iespējamo. Bet tas komūnistus neaizturēs, bet tiešī otrādi: pamudinās tālākām agresijām Dienvidvietnamā un Kambodijā. Šīs valstiņas būs nākošie upuŗi viņu programmā.

Neveiksmīgais iebrukums Kubā ir otrs trieciens ASV prestižam. Palīdzēt emigrantiem tikai ar militārām pamācībām un ieročiem, atvest tos ar tirdzniecības kuģiem, un izsēdināt krastmalā bez kaŗa kuģu artilerijas un aviācijas atbalsta ir pārgalviga avantūra, kam nav attaisnojuma un ko tagad nopietni pārmet Vašingtonai. Kļuvis zināms, ka šādai emigrantu invāzijai piekrišanu bija devuši jau Eizenhauera administrācija, un to atbalstījis arī Kenedijs.

Labi zinot, ka Kastro saņem ieročus no Padomju Savienības un Čechoslovakijas, ka viņam pienākuši tanki, artilerija un lidmašīnas, nebija sperti soļi šo sūtījumu pārtraukšanai, izsludinot blokādi. Kad Kastro savu armiju moderniem ieročiem bija apbruņojis un no spiegiem uzzinājis katru emigrantu soli, ko dara apmācību nometnēs, un pat to, kad notiks iebrukums, emigranti vieni paši kāpa malā un devās cīņā, bez atkāpšanās iespējām. Tā visi, kas izsēdināti krastmalā, vai nu krituši kaujās, ievainoti, jeb saņemti gūstā. Atbildība par šo neveiksmi gulstas uz amerikāņiem. Tāds tagad vispārējs atzinums.

Kļūmīgs bija Kenedija paskaidrojums, ka amerikāņi paši ar bruņotu varu neiejauksies. Tagad kļūst skaidrs, ka bez šīs iejaukšanās tomēr neiztiks, ja negribēs piedzīvot vēl citus „Kastro režīmus" Dienvidamerikā. Ar „neitrālistu prezidentu" Brazilijā, tādi var sekot citās republikās. Tā viss Dienvidamerikas bloks var izjukt, ja neatradīs iespēju tikt galā ar Kubu.

No amerikāņu laikrakstiem izriet, ka Kubas invāzijas lietā Kenedija padomdevējos valdījusi nevienprātība. Daži bijuši par palīdzību ar aktīvu iejaukšanos, kad manita neveiksme ar desantu un nenotika gaidītā sacelšanās, citi bijuši pretim. Prezidentam ieteikts kļūmīgais paskaidrojums, ka amerikāņi neiejauksies. Un tas nu stāv pretrunā ar to, ko paši darījuši un kas būs vēl jādara. Kur paliek Monroe doktrina?

Vairāki Amerikas Savienoto Valstu prezidenti aizstāvēja šo doktrīnu nevis vārdos vien, bet darbos — piedraudot ar iejaukšanos. Tā, piem., kad Anglija 1895. g. gribēja savas kolonijas paplašināt uz Venecuelas rēķina, prezidents šajā lietā iejaucās un norādīja uz Monroe doktrīnu. Anglija piekāpās. Bet kad 1902. g. Vācija, Anglija un Itālija uzstājās pret to pašu Venecuelu, kas bija pārtraukusi šīm valstīm savus maksājumus un tādēļ tās bija izsludinājušas pret Venecuelu blokādi, prezidents Teodors Ruzvelts piedraudēja, ka nosūtīšot Venecuelai palīgā savus karakuģus, ja blokādi nepārtrauks. Un minētās trīs lielvalstis piekāpās.

1947. g. Sav. Valstis grozījušas savu nostāju Monroe doktrinas jautājumā, ieteicot kollektīvu rīcību, kas arī kā saistība uzņemta Amerikas valstu organizācijā. Tādēļ līdz šim ir izpalikusi Savienoto Valstu reakcija uz notikumiem Kubā un meklēta visu pārējo Amerikas valstu kollektīvā uzstāšanās. Eizenhauera laikā jau noskaidrojās, ka uz kopēju rīcību ar Latīņu Amerikas valstīm nav ko cerēt.

Vai vajadzēs atgriezties pie vecās prakses, kā to darījuši Klīvlends un Teodors Ruzvelts? ASV drošība ir apdraudēta. Monroe doktrina, uz kuŗu bijuši lepni visi amerikāņu patrioti, ir tagad uz spēles. Chruščevs izteicās, ka šī doktrina mirusi un līkis, kuŗš neesot apglabāts, smirdot. Nu ir laiks dot Maskavai pienācīgu atbildi un, cerams, viņa arī nāks. Tā nebūs vairs vārdi vien, bet darbi. Uz to ir jau norādījumi Kenedija rīcībā.

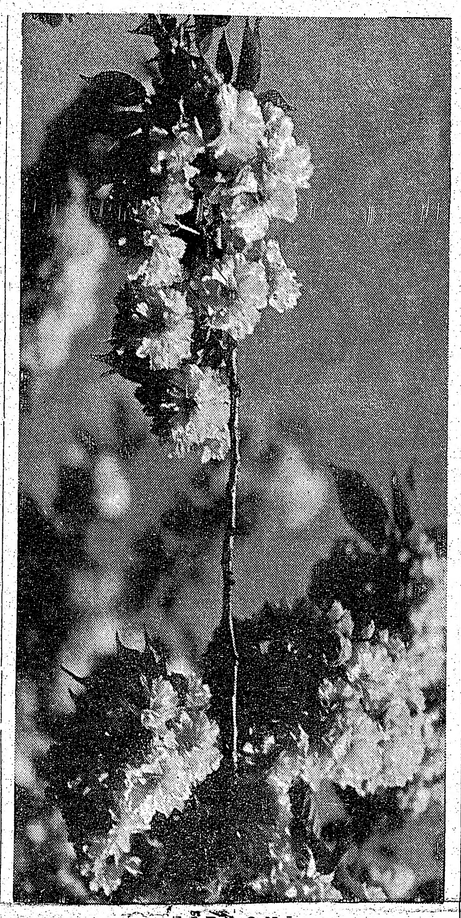

ZIEDONĪ

J. Liģera uzņ.

GRIB CELT ANGLIJAS DV ROSĪBU

Daugavas Vanagu fonda valdes sēde.

DVF valdes sēdi svētdien, 14. maijā DV namā Londonā vadīja priekšsēdis L. Rumba. Pārrunāja aizvesto atceres atzīmēšanu. Nodaļas aicinātas organizēt piemērotus sarīkojumus un par tiem informēt vietējo britu presi. Informācijas daļa izdos maija beigās preses biļetēnu un lasītāju vēstuļu paraugus. Jūnijā rosināma ziedojumu vākšana palīdzībai tautiešiem apspiestībā.

Pārrunāja arī DVF Jāņu sarīkojumu sestdien, 24. jūnijā, Latviešu mājā Almēlijā. Par Līgo vakaru interesējusies jau vietējā britu prese. Priekšnesumus sniegs tautas deju grupa Paštarnieki. Atspirdzinājumu galdu izkārtos DVF Birminghamas nodaļas Vanadzes. Bufete uz vietas darbosies ne tikai sestdienā, bet arī svētdien. Būs plaša loterija, un tai domātie DVF nodaļu un kopu, kā arī pārējo labvēļu ziedojumi iesūtāmi līdz 15. jūnijam DVF Vanadžu daļas vadītājai M. Ķeņģei: Nieuport House, Almeley, nr. Hereford. Līdz minētam datumam pie M. Ķeņģes jāpieslaka arī vajadzīgās naktsmājas.

Nodaļas aicinātas rīkot kopīgus izbraukumus uz Jāņu svinībām, kas katru gadu izpelnījušās tautiešu atsaucību.

Par DV Anglijas saimes sporta jautājumiem ziņoja A. Freimanis. Ieskatīta vēlamība, lai visās saimēs, kur vien pastāv praktiskās iespējas, izveidotos sporta sekcijas. Mūsu apstākļos arī sportam ir sava nozīme mūsu nacionālās kopības stiprināšanā un vārda daudzināšanā iezemiešu vidū.

A. Freimanis ierosināja ar nāk. gadu DVF delegātu rudens plēnsapulces vietā rīkot DV salidojumu ar plašāku programmu un tajā ietilpināt arī DV Anglijas saimes sporta sacensības. Salidojuma laikā ar šaurāku darba kārtību varētu notikt arī delegātu pilnsapulce, kā arī priekšlasījumi, izstādes un citi sarīkojumi. Katrā ziņā šāds pulcēšanās gadījums pavērtu nepieciešamo iespēju sacensībām sporta disciplīnās un reizē rosinātu DVF sporta dzīvi vispār.

Valde par DVF Londonas klubba sekretāru apstiprināja Jāni Lusāru. Šo amatu līdz šim pildīja pats saimniecības daļas vadītājs F. Kursietis.

Šoruden DVF delegātu pilnsapulce 30. septembrī un 1. oktobrī Mančesterā. Priekšsēdis L. Rumba 29. aprīli apmeklējis Korbijas nodaļu, bet sekretārs J. Ranka 13. maijā piedalījies Mansfildas nodaļas sarīkojumā. Valdei padomā arī vairāki citi nodaļu un kopu apciemojumi.

Sēdē vēl piedalījās DVF valdes locekļi J. Frišvalds, J. Ranka, F. Kursietis, K. Ampermanis, A. Tauriņš, kult. - sabiedriskās daļas referents A. Freimanis un darbvedis L. Ādlers.

I. D.

DZIMTENĒ MIRIS JĀNIS MEDENIS

Šī gada 10. maijā Latvijā, Murjānos miris dzejnieks Jānis Medenis. Paglabāts 13. maijā Rīgā, Meža kapos. Pēdējos dzīves gadus dzejnieks pārticis no tulkojumiem, kā arī kārtojis jaunu dzeju krājumu „Uguns nakti".

Jānis Medenis dzimis Praulienā 1903. g. 31. maijā, piedalījies brīvības cīņās, apmeklējis kaŗa skolu un studējis L.U. baltu filoloģiju. Vistiešāk atrazdamies Ed. Virzas ietekmē, J. Medenis 1926. gadā izdeva savu jauno dzeju krājumu „Torņi pasaulē". Pilnībā J. Medeņa talants atklājās viņa labākajā dzeju grāmatā „Tecilas". Šajā krājumā skaistākie ir balādiskie dzejojumi par strēlniekiem. Tāpat cildināts Malienas zemnieciskais gars. Dzejnieka veidotās varenās lauku ainas, kas piem. dzejā „Pagasta dzīres" — ir vienreizējs tēlojums ar efektīvo ievadu, zemnieciski barokālo vidus daļu un smeldzes pilno noslēgumu. 1936. gadā seko „Varenība" — trešais dzeju krājums. Tajā parādās Medeņa metri, kā arī viņa nodibinātā latviskā satīra klasiskā nozīmē. 1942. gadā „Teiksmu rakstos" sastopam Sonetus kas atspoguļo smagā laikmeta pārdzīvojumus un izjūtas.

Ar Jāņa Medeņa nāvi esam zaudējuši lielu, bet arī ļoti īpatnēju dzejnieku. Līdzīgi Ed. Virzam — J. Medenis bija mūsu labākais lauku dzīves atainotājs dzejā. Lai viņam mierīga dusa — dzimtenes smiltājā, skaistā Meža kapu pakalnā. Tur viņa nemierīgās mūža gaitas noslēgušās, mantojumā mums atstādamas viņa dzeju, kas vairākkārt godalgota gan ar Kultūras fonda godalgu, gan A. Brigaderes prēmiju (1937. g.).

Z. Ritmanis

ČETRAS AMERIKĀŅU KĻŪDAS

KĀDĒĻ KRIEVI VARĒJA PIRMIE UZŠAUT CILVĒKU PASAULES TELPĀ?

Amerikāņu prese nebeidz iztirzāt jautājumu, kādēļ krieviem, nevis amerikāņiem izdevies pirmiem uzsūtīt cilvēku izplatījumā un laimīgi atgriezt to atpakaļ zemes virsū. Majora Gagarina lauri „jeņķiem" nedod miera.

Rezumējot līdzšinējo pieredzi ar pasaules telpas raķetēm, amerikāņu presē iztirzātas četras kardinālās kļūdas, kādas pielaistas raķešu pētniecībā pēc otrā pasaules kaŗa:

1. Par vēlu sākts.

Pēc otrā pasaules kaŗa, 1945. gadā, tiklab krieviem kā amerikāņiem bija pieejams šodienas moderno raķešu ciltsmātes, vācu V-2 modelis. Krievi nekavējoši ķērās pie tā tālākizveidošanas, nežēlojot nekādus līdzekļus un kooptējot darbā vācu zinātniekus. Amerikāņi, turpretim, līdz pat 1953. gadam nemaz neinteresējās par raķešu jautājumiem. Rezultāts: tikai gadu pēc Sputņika Cap Canaverala lietpratēji varēja kaut ko līdzīgu raidīt izplatījumā. Astoņus gadus tie bija saldi snauduši . . .

2. Līdzekļu trūkums.

Tikai 1956. gadā atvēlēja kaut kādus līdzekļus starpkontinentālo raķešu pētniecībai un tie paši bija nepietiekoši. 1958. gadā līdzekļus atkal daļēji svītroja. Ar lielām grūtībām un nepietiekoši algoto zinātnieku personīgo uzupurēšanos, izdodas uzlabot „Atlasa" konstrukciju, pielāgojot to lidojumam pasaules telpā.

3. Mērķtiecības trūkums.

Valsts atvēlētos, kaut arī nepietiekošos līdzekļus izniekoja, tos sadalot armijai, flotei un aviācijai, kuŗas katra uz savu roku nodarbojās ar pētījumiem, paralēli būvējot dažādas raķetes un nesazinoties savā starpā. Daudzi mēģinājumi izrādījās nesekmīgi. Trūka centralizētas pētījumu vadības. Tikai 1960. gadā kad krievu raķete jau bija sasniegusi mēnesi, amerikāņi pamostas savu kļūmīgo līdzšinējo politiku pakļāva vienai centralizētai vadībai.

Bija veltīgi izšķiesti līdzekļi un nokavēts laiks.

4. Pārmērīga valsirdība.

Daudzās preses konferences un tehnisku noslēpumu izpaušana daudz kaitējusi lietai un palidzējusi krieviem.

Pēdējos gados daudzajos ASV tehniskajos žurnālos redzētie raķešu attēli un šķērsgriezumi attēloti visos sīkumos, līdz ar izsmejošiem paskaidrojumiem. Tāpat dažādu degvielu priekšrocības iztirzātas plaši un vispusīgi, publicējot pat nenozīmīgākos mēģinājumus. Arī raķešu vadīšanas metodes apskatītas izsmeļoši. Kad 1958. g. Ņujorkā apcietināja krievu spiegu Abelu, tā papīros atrada vispilnīgākos visu amerikāņu raķešu tipu konstrukcijas zīmējumus, kas bija savākti no visām pieejamām publikācijām tehniskos žurnālos un presē. Rietumniekiem līdz šim nav izdevies iegūt ne vienu vienīgu padomju raķešu zīmējumu.

Tautu uztrauc presē bieži lasāmie publicējumi par daudzajām neveiksmēm raķešu izšaušanā. Nepārprotami, arī krieviem šādu negadījumu nav bijis mazums, taču par tiem neviens pasaulē neko nezina, jo krievi par savām kļūmēm klusē. Amerikāņi bijuši par daudz valsirdīgi.

ŠVEICES PROFESORA DOMAS PAR KOEKSISTENCI

KĀ SPILGTU PIEMĒRU PROF. HOFERS ATGĀDINA BALTIJAS VALSTIS.

Nekas 20. gadsimta vidū nav tik sparīgi zelēts, kā košļājamā gumija un jēdziens „koeksistence." Ja košļājamā gumija galvenokārt atsaucas uz paša kodēja zobiem un žokļiem, jeb pārējo cilvēku aistētiskām jūtām, tad otrs objekts samaisījis galvu prāvai ļaužu masai, gan baltajos, Āzijas, gan arī Afrikas kontinentos. Ja košļājamā gumija uz veselību neatstāj nekādu iespaidu, tad daudz launāk ar garīgo gremojamo vielu — koeksistenci, kas sainde veselas tautas, veselas cilvēku grupas un, ietērta ilgstoši un nepareizi, ved savus patērētājus pie nelāga gala, proti: starptautiskā komūnisma un krieviskā mesianisma cilpās, kur izeja atrodama tikai caur čekas cietuma mūriem.

Viena no ievērojamākām vācu valodā iznākošajām avizēm pasaulē „Neue Züricher Zeitung" atreferē tiesību prof W. Hofera (Hofer) priekšlasījumu: „Vai iespējama koeksistence ar Padomju Savienību?" Vispirms profesors norāda, ka izcelsme jēdzienam „koeksistence" [illegible] vienīgi Padomju Savienība [illegible] radījusi, lai apslēptu savu agrpolitikas īstos nodomus un mērķus. Ja arī šodien visā pasaulē vietā un nevietā tiek runāts par koeksistenci, tad, kā to uzsver prof. Hofers, tas jāuzskata kā liels Padomju Savienības propagandas panākums. Arī paša jēdziena izskaidrošana nav nekāds pēdējo gadu atklājums, bet gan komūnistu pārbaudīts līdzeklis ārpolitisku jautājumu kārtošanā, jau no pašiem revolūvijas sākumiem. Katrs no ieprieksējiem komūnistu diktātoriem gan koeksistences ideju izlicis pa savai garšai, tak no acīm nekad nav izlaidis gala mērķi: brīvās pasaules pakļaušanu sev. Ļenins zem koeksistences saprata abu politisko sistēmu līdzās pastāvēšanu tikai uz zināmu laiku. Pēc tam noteikti sekos bruņots konflikts, kuŗā komūnisti izies kā uzvarētāji, iznīcinot kapitālistisko pasauli. Tā kā Staļins vispār neatzina citu praviešu sludinājumus un ieteikumus, bet rīkojās pēc savas receptes, tad uz brīdi arī koeksistences taustiņam bija klusāks piesitiens. Jaunu un sparīgu šīs idejas atdzimšanu prof. Hofers konstatē ar Chruščeva valdīšanas ēras sākumu.

Par labu paraugu koeksistencei krievu izpratnē, prof. Hofers min Padomju Savienības attiekšmes ar Baltijas valstīm, laužot draudzības un neuzbrukšanas līgumus. Tikko Eiropā manījās spēku līdzsvars, Padomijas „[illegible] politika [illegible] bija vajadzīga un tā sava [illegible] pakļāva vienai centralizētai vadībai.

Varam tikai piebilst, ka vēl arvien jāturpina pareizu un objektīvu materiālu sagatavošana par Baltijas valstu iekļaušanu Padomju imperijā. Pēdējā laikā nācies vērot, ka šādi materiāli atraduši dzirdīgas ausis politiķu aprindās, un Baltijas valstu traģēdija ir klasisks piemērs komūnistu agresīvitātes un līgumu laušanas raksturošanai. Mūsu valsts liktenis, kā to liecina prof. Hofera priekšlasījums, ļoti labi izmantojams, lai atsegtu „mierīgās līdzāspastāvēšanas" doktrinas melīgumu un divkosīgo raksturu.

P. A. S.

ŽENEVĀ PIEMIN BALTIJAS VALSTIS

Starptautiskā konferencē, kas apspriež Laosas jautājumu Ženēvā, ASV delegācija savā paziņojumā atklāti pateica, ka komūnistiskās valstis grib pakļaut Dienvidaustrumāzijas tautas komūnistu diktatūrai. „Miermīlīga, neitrāla un apvienota Laosa komūnistu saprašanā nozīmē Laosu, kuŗu no ārpuses pārvalda komūnisti," teikts paziņojumā. Kā piemērus šādām miermīlīgām apvienotām komūnistiskām valstīm mēs varam minēt Mongoliju, Tibetu, Baltijas valstis un citas Austrumeiropas valstis.

RAKSTNIEKAM MINTAUTAM EGLĪTIM 50 GADI

Tālajā Austrālijā, Sidnejā, uz nodzīvotajiem 50 gadiem atskatās rakstnieks Mintauts Eglītis. No mūsu rakstniecībā pazīstamajiem Eglīšiem Mintauts ir visklusākais. Viņa vārdu literātu aprindās sāka ievērot 1943. gadā, kad iznāca stāstu krājums Paziņas. Trimdā izdotas trīs grāmatiņas: Meistara Celma kapella, Paaudžu pils un Pasta stāsti. Sakopojot periodikā iespiestos darbus, sanāktu vēl viena grāmata. Manuskriptā romāns un luga.

Autors saka, ka cenšas savus darbus rakstīt interesantus, un mēģina lasītājus pārliecināt, ka tā, kā uzrakstīts, arī bijis. Attēlotie notikumi vairumā paša pieredzēti un pārdzīvoti. Tie saistās ar jaunības zelta laiku un risinās Latvijas mazpilsētās. Pasta stāstos tēlota īpatnējā pasta un telefona ļaužu dzīve.

Mintauts Eglītis dzimis 1911. g. 18. maijā Vitrupes pagastā. Četru gadu vecumā pārcēlies uz Salacgrīvu, kur pavadījis bērnību un jaunekļa gadus. Studējis filoloģiju. Vācijā, kopā ar citiem, izdevis literāro žurnālu Varavīksne. Austrālijā pa brīvo laiku izdod grāmatas. Viņa Salas apgāds iespiedis K. Ābeles, T. Tomsona un O. Lāča darbus un pašreiz top Austrālijas latviešu jauno dzejnieku — K. Ābeles, juniora, I. Bredricha, I. Lindberga, G. Plavkalna un Ed. Silkalna kopīgā grāmata Kvintets. Vienreizējs darbs ir M. Ziverta lugu izdevums.

Rakstniekam, ieejot pusmūžā, ģimenē ir dēls un meita, kas jau sasnieguši jaunības zelta laiku.

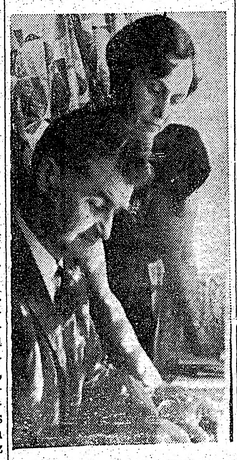

Rakstnieks Mintauts Eglītis ar dzīvesbiedri Elgu Austrālijā, Sidnejā.

GATAVOJIETIES SPORTA DIENAI!

Svētdien, 28. maijā ar Pavasara svētkiem vasaras sezonu ievadīs Sidrabene. Svētku sarīkojumu programmā nozīmīga vieta paredzēta arī sportam, kam Latviešu sporta apvienība Kanadā apsolījusi interesantas sacensības.

Pirmo reizi Sidrabenes sporta laukuma tagad pagarinātajā skrejceļā, lēkšanu un mešanu sektoros notiks vieglatlētikas sacensības vispārējām klasēm, kā arī iesācējiem un jauniešiem. Vieglatlētikas programmā 60 m, 100 m skrējieni, cross - country „šķērsām Sidrabenei", tāllēkšana, augstlēkšana, lodes grūšana sievietēm, viriešiem un jaunatnei. Piedalīties aicināti visi Toronto un apkārtnes vieglatlēti, kā arī iesācēji un jaunieši — iepriekšējo gadu jaunatnes meistarsacīkšu vecāko grupu dalībnieki.

Jaunajā basketbola laukumā risināsies Toronto - Hamiltonas pilsētu sacīkste basketbolā viriešiem, kas solās būt īpaši interesanta, jo Hamiltonā dzīvo daudzi no mūsu pazīstamākiem basketbolistiem, kas spēj sakomplektēt ļoti spēcīgu vienību.

Volejbola laukumā sacentīsies abu pilsētu sieviešu un viriešu sešnieki. Kā zināms, mūsu Hamiltonas viriešu vienība nesen izcīnīja Kanadas meistarnosaukumu, tāpēc laukumā būs interesanti redzēt labāko volejbolu Kanadā.

Vieglatlētikas sacīkšu sākums plkst. 11.00, basketbola un volejbola — plkst. 1.00.

LATVIJA

Nr. 41. TREŠDIEN, 1961. GADA 24. MAIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

KANADĀ

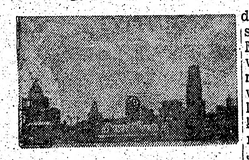

TORONTO

● LNAK valde iesniegusi protestu tirdzniecības ministrijai, kurai pakļauts ir arī federālais statistikas birojs. Kā jau mūsu laikrakstā agrāk minēts, tautu skaitīšanas instrukcijās trūkst latviešu tautības atzīmējums. Šai sakarībā protesta iesniedzēji lūdz izdarīt labojumus un attiecīgi instruēt skaitītājus.

● Neskatoties uz nelāgajiem laika apstākļiem, koncertu apvienības rīkotais T. Brilta koncerts bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu, un koncerts guva siltu publikas atsaucību.

● Latviešu kreditsabiedrības gada sapulce pirmdien, 29. maijā, pl. 8 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Inta Lukss, Brigita Staško, Astra Bārdiņa, Emilija Ziplāne un Ilmārs Strauss (no Vinipegas) beiguši Toronto universitāti bibliotēkas zinātnēs (Bachelor of Library Science).

● Toronto latviešu sporta kluba biedru vakars ar ievestiem viesiem piektdien, 26. maijā, pl. 8 vak. igauņu namā, 958 Broadview Ave. Būs cienastu galds ar savieš[ņ]u cepti. Pasniegs izcimtos atzinumus.

● Latviešu misiones garīgais raidījums „Brīdis ar Dievu" darbojās jau 5 gadus. Toronto latv. misione pateicas Debesu Tēvam par palīdzības roku šinī darbā, tāpat pateicīgi dziedātājiem, kuri ir kuplinājuši ar dziesmām raidījumus visus gadus, solistei Maigai Dežārdēnai, tenoram Kārlim Šūnam, baritonam Pēterim Geistautam, čikāgas bapt. korim un dubultkvartetam „Kalvis".

Raidījumi notiek svētdienu rītos plkst. 10.45, vilnis 1350, no Ošavas raidītāja. Tas pats raidījums arī angļu valodā, 15 minūtes pirms latv. raidījuma.

● Aivars Blumbergs, šķiet, ir pirmais latvietis Toronto, kam no garāžas izzagts auto. Mašīna tikai nepilnu mēnesi kopš iegādāta. Policija zagli meklē.

● Lietuviešu sabiedrība „Alka" pirms dažiem gadiem iegādājās apbūves laukumu 27. un 5. ceļu rajonā, ko sadalīja gimenes māju celšanai un tagad tur jau uzbūvētas vairāk kā simts mājiņas. Plānojot apbūves laukuma iedalījumu un nospraužot ielas, izdevās dabūt Toronto pilsētas valdes piekrišanu, jaunās ielas nosaukt lietuviskos vārdos. Šinī sakarībā Toronto jau ir Ventas, Nidas un Neris ielas.

● Atlauja, kas dod tiesību iebraukt un uzturēties Ontario provinces parkos un pikniku laukumos, šogad maksās $3,- līdzšinējo $2,- vietā. Atlauja derīga visam gadam. Vienas dienas atlaujas cena nav paaugstināta, tā ir 50¢.

● Mākslinieku b-bas Krāsa un Forma 9. gadskārtējo izstādi slēdza svētdien, 21. maijā. Izstāde notika Toronto universitātes Hart House mākslas galerijā, un to apmeklēja ap 1000 mākslas cienītāju. Izstādē piedalījās arī latviešu mākslinieki A. Nulītis, D. Miezājs un V. Reinholds ar gleznām, A. Kopmanis ar skulptūras un M. Induse-Muceniece ar grafikas darbiem. Nākošā gadā notiks b-bas 10 gadu jubilejas izstāde, kuru iecerēts rīkot daudz plašākā mērogā.

● Katoļu vienības lauku īpašuma Mežciema talkā sestdien piedalījās 27 talcinieki, kas veica sabiedriskās mājas būves darbus. Māju varēs izmantot ģērbtuvju vajadzībām, atpūtai un dažādu mantu novietošanai. Būvdarbus vadīja Dominiks Senkāns, piedaloties darbā kādiem 12 galdniekiem - vienības locekļiem. Izdarīja arī mērniecības darbus inž. J. Šmita vadībā. Uzsāka akas rakšanu, ko cer nobeigt jau šai nedēļā. Nākošā talka sestdien, 27. maijā. Vēlama iepriekšēja sazināšanās ar pr-ku V. Miklašēviču (telef. RO 7-8580).

Sakarā ar talkas darbu slodzi Mežciemā un priekšdarbiem Jāņu sarīkojumam, 24. jūnijā, katoļu vienības iecerētais ceļojums uz Kinga pilsētiņu, 28. maijā, nenotiks.

● Toronto latv. tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas 5-tais izlaiduma akts sestdien, 27. maijā, pl. 7 vak. Sv. Andreja b-cas telpās. Šogad ģimnaziju beidz 16 audzēkņi, un abiturienti izlaiduma aktam ir izvēlējušies tēmu par Krišjāni Baronu un viņa mūža darbiem, par ko referātu lasīs abiturients Paulis Andersons un izpildījumā piedalīsies visi abiturienti. Aktu ievadīs māc. A. Briedis ar svētbrīdi, sekos ģimnazijas direktora prof. V. Burkevica uzruna. Absolventiem izsniegs diplomus un veltes. Būs arī dejas un rotaļas.

● Mārtiņš Birkans (no Otavas) un Gunārs Milicis (Londona, Ont.) beiguši Toronto universitātes architektūras fakultāti.

● Toronto latv. sestdienas ģimnazijas pārstāvji piedalīsies Latvijas apakšvēja izbraukumā 26.—28. maijā. Tur sīkāk vēlāk, sestdienā, 20. maijā, māc. A. Opps salaulājās Ārija Šūlcu un Ausmu Liepiņu. Pirmajā dienā kāzu svinības notiks Toronto, bet abās Vasarsvētku dienās tās turpinājās latviešu apriņķī, kur līgavas un līgavaiņa vecākiem ir lauksaimniecības. Kāzu svinēšanas omulību traucēja mazliet pavēsais laiks, kas neatļāva pilnībā iejusties lauku kāzu svinību garā. Bija ap 100 viesu, tālākie bija braukuši ap 800 jūdzes (no Viskonsinas). Jaunais pāris par dzīves vietu izvēlējies Toronto.

● Sv. Jāņa draudzes palīdzības fonds atskaitījās uz sekmīgi veiktiem 10 darba gadiem. Fondā ir tuvu pie 1.000 dalībnieku, un tie nāk no dažādām Kanadas vietām, jo fonds darbojas bez draudžu un konfesiju izšķirības. Fonda kapitāls sasniedz ap $17.000,- Darbības laikā izmaksāti apbedīšanas izdevumos vairāk kā $35.000,-. Fonda pirmais vad. bija māc. A. Lūsis, bet tagad J. Roblavs. 20 maijā draudzes mācītājs un draudzes pr-ks ar fonda darbiniekiem bija pulcējušies Saulainē, lai atskatītos uz paveikto fonda darbu. Māc. A. Lūsis noturēja svētbrīdi, bet draudzes pr-ks Z. Rutenbachs teica uzrunu, cildinot darbiniekus un veltot atzinības vārdus pašreizējam vadītājam J. Rolavam, pasniedzot arī draudzes veltes. Bija arī cienasta galds, un viesi pavadīja vairākas jaukas stundas.

● Pirmās ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumu svētdien, 28. maijā, pl. 11 priekšpusdienā Sv. Andreja b-cā noturēs mācītājs Kārlis Kampe.

● Pirmās ev. - lut. draudzes svētdienas skola 1. Vasarsvētkos pēc dievkalpojuma, skolas vad. V. Čeberes vadībā, devās izbraukumā uz Sidrabeni. Kaut gan varēja vēlēties patikamāku laiku, bērni tomēr labi iejutās svaigā gaisā un pieskandināja ar savām čalām Sidrabenes āres.

● Sidrabenes restorānu - kantīni arī šogad vadīs St. Čukuls.

● Sidrabenē pag. svētdien bija ap 20 talcinieku, kas strādāja pie basketbola laukuma izbūves. Talciniekos bija daudz vecākās paaudzes pārstāvju, bet neredzēja jaunatni, kurai tieši piekrita būt aktīvākai sporta pasākumu atbalstītājai. Sakarā ar Pavasara svētkiem 28. maijā Sidrabenes pārvalde sagaida. sestdien, 27. maijā, jo kuplu skaitu talcinieku, lai nobeigtu vēl atlikušos darbus.

● Māc. A. Lūsis kristīja Pēteri Jāni Bumbuli, Jāņa un Ievas dēliņu; Cyntiu Nardy Lejnieks, Ilmāra un Veronikas meitiņu; Ivaru Mikelšteinu, Vernera un Ritas dēliņu.

● Māc. A. Briedis kristīja Asteru Kerstinu Pāpi, Arnolda un Hildegardes meitiņu.

● Sv. Jāņa draudzes padomes un Saulaines pārvaldes ilggadīgais kasieris Jānis Skrastiņš 18. maijā atskatījās uz 55 mūža gadiem. Jubilejas gadījumā viņu apsveikt bija ieradies draudzes mācītājs, valde un Saulaines pārvaldes darbinieki. Māc. A. Lūsis vadīja īsu svētbrīdi, un draudzes pr-ks Z. Rūtenbachs pasniedza jubilāram tradicionālo draudzes velti — Jauno derību, dailamatnieka A. Gugāna darinātā sudraba apkalumā. Draudzes pr-ks, cildinot jubilāra nopelnus, pasvītroja apstākli, ka jubilārs pelnī visu atzinību par pūlēm laiviešu kapsētas jautājuma kārtošanā. Saulaines pārvaldes pr-ks E. Buka, nododot sveicienus, pasniedza pārvaldes velti (portfeli). Dāmu komitejas pr-ce L. Lūse jubilāram pasniedza ziedus.

● Sv. Jāņa draudzes dievnama

Pēc vācu karaspēka ienākšanas Rīgā 1941. g. 1. jūlijā piederīgie Centrālcietuma pagalmā mēģina uzzīmēt komunistu noslepkavotos upurus.

PAVALSTNIECĪBAS DIENA TORONTO

Jau septīto gadu maijā rīko pavalstniecības nedēļas svinīgos sarīkojumus, ko organizē īpaša koordinācijas komiteja, kurā darbojas visu etnisko grupu, kā nadiešu organizāciju, pašvaldību un valdības pārstāvji. Komitejā pārstāvēta arī Baltijas sieviešu padome, un tajā aktīvu dalību ņem latviešu pārstāves A. Kopmane un L. Krasta. Komiteja darbojas D. Jenningas vadībā, un ar viņas uzrunu arī ievadīja svinīgo pavalstniecības dienas ceremoniju, 17. maijā, pilsētas valdes namā. Sveicienus nesa pilsētas galva Natans Filips, norādot kuplajam viesu pulkam, ka šai zemē nav otrās šķiras pilsoņu, un tiek ievērota savstarpēja tolerance. Apsveicot jaunos pavalstniecības ieguvējus, lielās Toronto pilsētas saimnieks piezīmēja, ka nākošajās pilsētas galvas un domes vēlēšanās arī viņi varēs piedalīties ne tikvien kā vēlētāji, bet varēs arī pieteikt savas kandidatūras. Vakara viesi pilsētas galvas humora un asprātību piebārstīto uzrunu uzņēma ar dziju piekrišanu.

Ontario valdības pavalstniecības ministrs Džons Jaremko aicināja sniegt iespējamo atbalstu jaunkanadiešiem, kas izvēlējušies mājvietu šeit. Viņš arī norādīja uz vēlamību neatteikties pieņemt šīs zemes pavalstniecību. Galvenā runātāja, viešņa, Federālās valdības emigrācijas un pavalstniecības ministre Elena Fērklo apcerēja presē izteikto kritiku pavalstniecības jautājumā, aprādot, ka kopš 2. pasaules kara Kanadā mājvietu atraduši ap 2 milj. immigrantu, no kuriem 56% jau pieņēmuši Kanadas pavalstniecību, bet pārējiem tas šo domu izteica tā: „Es neienistu komūnismu, kā to dara jauniebraucēji, bet arī nemilu viņu." Kad no publikas kliedza un vaicāja, kā esot ar Hitleru, rabīns satrūkās, bet saņēmies, teica: „Ja Hitlers būtu vēl Vācijas priekšgalā, tad arī tas būtu jāatzīst."

Vietējais ukraiņu laikraksts par šo rabīna miera kampaņas braucienu rakstīja gari un plaši, ieteikdams uz priekšu vispār šādus priekšlasījumus neapmeklēt.

HAMILTONĀ

O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi

LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

RABĪNA FEINBERGA NEVEIKSME VINIPEGĀ

Rabīns Feinbergs uz „miera konferenci" Vinipegā bija ieradies lielā sajūsmā. Viņš uzstājās divos televizijas raidījumos un iesāka „miera mīlotājus" sagatavot.

Rabīns paskaidroja, ka jauniebraucēji esot fanātiķi un nesaprotot nekā no lietas, jo bolševisms neesot tik bīstams, kā tas kādreiz izskatoties.

Bēkona teātrī bija ieradušies gan Vinipegas komūnisti un to līdzskrējēji, bet vairums bija nacionālo ukraiņu, kuri pazīst komūnismu tikpat labi kā mēs.

Kad iesākot runu, viņš atkal aizkāra jauniebraucējus, tad cēlās aplausu vietā rabīns saņēma svilpienus. Varēja vērot, ka „miera mīlotājs" bija tiešām nobijies un savu tematu turpmāk grozīja. Televizijā viņš uzsvēra, ka komūnismu atzīstot tāpat kā visas citas šodienas oficiālās valdības pasaulē, bet publiskā runā nālisma mugurkaulu, iestājoties par politisku un ekonomisku neatkarību un valsts karogu. Tāpat internacionālā plāksnē kanadiešu izpratne padziļinājusies.

Raksts noslēdzas ar Kanadas ģenerālgubernātora vēstījumu:

Ikkatram no mums savā īpatnējā veidā un vidē, cik necila tā arī neoūtu, jādara viss, lai piepildītu mūsu tautas likteni.

Lai izprastu, cik varens šis liktenis reiz būs, pacelsim skatu pari mūsdienu notikumiem.

Dodoties uz priekšu materiālā labklājībā, neaizmirsīsim arī garīgo pusi mūsu dzīves ritējumā. Lai Kanada varētu sasniegt izcilo stāvokli, kāds tai pienāktos, ikkatram no mums savā sirdī jāsauc: „Es vēlos tikai kalpot."

‚THE TELEGRAM' PAR IMMIGRANTU IETEKMI KANADAS DZĪVĒ

(SA) Sakarā ar pilsonības dienu Toronto laikraksts „The Telegram" sniedz garāku rakstu par pilsonības nozīmi, ievietojot arī latviešu literāta Modra Lorberga ģimenes uzņēmumu.

Lorbergu ģimene ieradusies Kanadā TBC akcijas ietvaros, īsā laikā paspējusi iedzīvoties jaunajos apstākļos, un vēlas ne tikai saņemt, bet arī dot no sevis šai zemei.

„The Telegram" korespondents uzsver, ka tie 2.017.069 immigranti, kas ieradušies šeit no 1946. g. līdz 1961. g. martam, jūtami ietekmējuši Kanadas sabiedrisko un tautsaimniecisko dzīvi. Pārmaiņas jūtamas gan baribas līdzekļu nozarē, gan sabiedriskajos tikumos, reliģijas novirzienos (lielais katoļu pieplūdums kādreiz izteikti anglo - saksu protestantu zemē), mākslās, mūzikā un ekonomijā.

Svarīgi atzīmēt, ka jaunieceļotāji stiprinājuši kanadiešu nacio-

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q. 5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive, DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

A. KĀNBERGA
RAKSTU BIROJS
65 Ferrier Ave., TORONTO 6, ONTARIO
Tel. HO 3-2667, Toronto.

Domas par Toronto latviešu namu

JAUTĀJUMS: VAI KOPĒJS NAMS TORONTO LATVIEŠIEM VAJADZĪGS? KĀDAM TAM VAJADZĒTU BŪT?

Raimunds Baltgalvis (kartografs): „Ideja par viena kopīga latviešu nama celšanu Toronto ļoti apsveicama. Domāju, ka namam vajadzētu atrasties kaut kur pilsētas centrā ar daudzām telpām. Īpaši nepieciešama būtu laba dejas zāle, koncertzāle un telpas sporta nodarbībām. Namu vajadzētu celt pašiem pēc kanadiešu „Comunity Centre" parauga. Naudu šajā pasākumā varētu ieguldīt latvieši uz komerciāliem pamatiem. Saprotams, lai nams atmaksātos, telpas būtu izīrējamas ne tikai latviešu, bet arī cittautu sarīkojumiem. Nevarētu būt tā, ka katra organizācija pēc tam vēlētos izmantot telpas par brīvu. Nauda nevienam nekrīt no gaisa."

Andrejs Mūrnieks (strādā Massey - Harris firmā): „Nams ir vajadzīgs, bet šaubos, vai tas atmaksāsies, ja nebūs dibināts uz veikalnieciskiem principiem. Pats galvenais: vispirms jāsavāc nauda, resp. rīcības kapitāls, un pēc tam jāgriežas pie kādas kanadiešu firmas, kas varētu dot morģidžu. Ceļot šādu namu, pirmajā vietā jāstāda praktiskums. Jārūpējas, lai būtu telpas visādām nodarbībām, un lai tās būtu vienmēr aizņemtas, resp., izīrētas. Ieteicu namu pirkt vai celt ārpus pilsētas, kur zemes gabali ir lētāki. Visu šo problēmu, šķiet, vislabāk varētu iedzīvināt jaunie arhitekti un saimniecisko pasākumu vadītāji. Vēlreiz lai atļauts pasvītrot, ka namam jābūt dibinātam uz komerciāliem principiem. Skolām, kas nevar maksāt par telpām, tās būtu jāmēģina atrast Toronto baznīcās."

Modris Zommers (laika aprēķinātājs): „Domāju, ka nams noteikti vajadzīgs. Varbūt tādā gadījumā arī organizāciju starpā būtu panākta lielāka vienotība. Namu ceļot, sevišķi nebūtu jāaizmirst mūsu jaunatne, kurai telpas ļoti nepieciešamas. Pašai celtnei jābūt lielai un iespaidīgai. Sadalot telpas, ieteicams padomāt par krodziņa un biljarda galda nepieciešamību. Katrā ziņā nevajaga namu celt dārgā vietā. Tas varētu būt arī nomaļākā stūrītī. Šodien tik daudziem latviešiem ir savas automašīnas, tādēļ namu varēs sasniegt katrs, kas to vēlēsies."

Raimunds Preisbergs (Latv. kreditsabiedrības pārvaldnieka palīgs): „Nevar nemaz būt citas runas — mums, Toronto latviešiem, viens kopīgs nams ir nepieciešams. Tam jābūt pietiekoši lielam, lai tas spētu apmierināt visu prasības, it īpaši zīmējoties uz telpām. Kā tikt pie iespaidīga nama? Labu piemēru šajā jautājumā mēs varētu ņemt no igauņiem, kas atpirka skolu no Toronto pilsētas valdes ar pietiekami daudz telpām un atoilstošu auto novietošanas laukumu. Ja mēs nopirktu skolu, kaut vecu, to vienmēr varētu pārbūvēt. Cik zinu, igauņi patlaban savu pirkumu pielaiko savām vajadzībām, sākot ar sarīkojumu zāles izbūvi 1.000 personām."

galvot, ka viņi organizē tādu dzīvi zemes virsū, kas līdziga paradīzei, kur visi ir „brīvi", cits citu neizmanto un neapkaro, strādā tikai dažas stundas dienā, pārējo laiku veltījot zinātnei, mākslai un izpriecām. Padomju Savienībā gan nekā līdziga nav. Tur ir verdzība vai vismaz kādreizējo dzimtbūšanas laiku atdarinājums, kur muižnieku vietu ieņem komūnistu partijas biedri, kuŗus arī viņu pašu dzīvēri stingri uzrauga un izriko.

Lai savu stāvokli nodrošinātu valsti, komūnisti pārvaldāmām tautām neļauj dzīvot un darboties pēc savām tradicionālajām paražām, tikumiem un mentalitātes, bet uzspiež teorētiski izveidotu dzīves iekārtu un pie tam dažādās pasaules malās un visdažādākos klimatiskos apstākļos gandrīz vienādu, īpaši rūpējoties par rūpniecības attīstību un kolchoziem. Tādā kārtā cilvēkam tiek atņemta katra iniciatīva un līdz ar to arī interese, kāpēc lauksaimniecībā ražas krītas un samazinās pārtikās vielu daudzums; vietām iestājas pat bads.

Komūnisma valstī, pēc Ļeņina pārliecības, tikai neveikls muļķis varot nomirt badā. Tāpēc tur jāmāk veikli rīkoties un izmantot naivākus indivīdus, lai varētu dzīvot, sevišķi labi paēst, apģērbties un mitināties atsevišķā dzīvoklītī: māksla un zinātne ir tikai dažu izredzēto priekšrocība; kolchozniekiem pat augstākā izglītība ir tikai sapnis.

TAUTIEŠI, ZIEDOJIET KOMŪNISMA APKAROŠANAI!

KOMŪNISMAM JĀKRĪT, LAI LATVIJA CELTOS!

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. maijā — TL Sp. kluba tējas vakars — biedriem un viesiem Igauņu namā, 958 Broadview Ave. (Ziemeļos no Danforth).

27. maijā — **TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.**

28. maijā — Sidrabenē — Pavasara svētki bērniem un pieaugušiem.

4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.

9. jūnijā — Centrālās YMCA's auditorijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars.

24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

Ceturtdien, 29. jūnijā, — Veras Keišas baleta skolas desmitais gadskārtējais audzēkņu baleta vakars Eaton'a auditorijā.

LONDONA, ONT.

27. maijā — plkst. 8 vak. DV Maija balle „Crumlin" sporta kluba zālē.

HAMILTONA

28. maijā — draudzes dāmu komitejas sarīkojums baznīcas zālē.

10. jūnijā — Latviešu skolas Hamiltonā izlaiduma sarīkojums.

NIAGARĀ

1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes die[nas].

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

P. DREIMANIS

ATKAL IR JĀIET UZ KARU!

Ne kara laikā, ne atriebības nolūkos, ne nenormālas psihes ietekmē boļševiki izdarīja savas deportācijas. Pārvaldāmo tautu vājinināšana, sajaukšana un pārkrievināšana, kā arī deportēto locekļu nodarbināšana bija viņu rīcības mērķis

iegādes fonda vadība sasauc ceturtdien, 25. maijā, pl. 7.30 vakarā, draudzes namā, 220 Balmoral Ave. draudzes darbinieku un ziedojumu vācēju apspriedi. Pārunās jautājumus, kas saistīti ar līdzekļu vākšanu dievnama celšanai. Draudzes locekļi, kas vēlētos piedalīties ziedojumu vākšanā, lūgti piedalīties sanāksmē bez īpaša aicinājuma.

MONTREĀLĀ

● Vasarsvētku nedēļas nogalē „sezonu" atklāja Oskara Trenča farma Laurenča kalnos, 50 jūdzes no Montreālas, kuŗu svētdienu izbraukumiem jau vairāk gadu iecienījuši īpašnieka draugi un paziņas. Mājastēva un mājasmātes sirsnīgā viesmīlība allaž pulcina farmā desmitiem jautru viesu.

● Māc. V. Šēfers kristīja Mārtiņu Marku Paleju, Andŗa un Dzintras, dz. Janfelds, dēlu, un Lindu Virsis, Jāņa un Helgas, dz. Salamon, meitiņu.

Tad parasti naktis komūnistu miliči iebruka aizvedamo personu dzīvokļos, pavēlēja tām ātri apģērbties, paņemt līdz nedaudz drēbju un sēsties smagajos automobiļos, kas viņus aizveda uz staciju, kur savestos laudis novietoja preču vagonos tādā daudzumā, ka bija grūti pat atgulties. Visu tālo ceļu līdz jaunajai dzīves vietai viņi iztika ar ūdeni un nedaudz maizes.

Ceļojuma beigās pārvietojamās personas bija tā novājinātas, ka grūti bija noturēties kājās. Bet pavēle sekoja pavēlei, kas piespieda visus kustēties. Vispirms bija jāparāda līdzpaņemtās mantas. Labākās un vērtīgākās atņēma; pārējās vajadzēja novietot netīrā barakā, kur tāpat, kā vagonā, cilvēki tika saspiesti kā siļķes mucā.

Tad viņiem lika doties darbā, kājām noejot daudzas jūdzes, kas bija atkārtojamas katru dienu rītos un vakaros. Jāstrādā bija smags, parasti nepiemērots darbs. Visbiežāk aizvestie bija nodarbināti raktuvēs, kanāļu un citos rakšanas darbos. Pārtika nebija pietiekoša, apģērbs ātri bojājās un nebija piemērots aukstajam klimatam. Vispār deportētajiem klimats, darbs, uzturs un viss dzīves veids nebija piemērots. Tāpēc viņu veselība ātri pasliktinājās un noveda līdz nāvei.

Tātad boļševiki ar apzinīgi izplānoto rīcību novājina tautas, deportējot to izglītotākos un aktivākos darbiniekus, kuŗiem nav nekādu pārkāpumu kā pret savu tautu, tā arī nelūgtiem boļševiku varas vīriem. Kam lielāka autoritāte tautā, tos nedeportē, bet gan uz vietas arestē, spīdzina un nonāvē. Viņu liki liecina par pārdzīvotajām mokām pirms nāves. Vairāki no tiem arī sakropļoti.

Pielidzinot cilvēku visiem pārējiem dzīvniekiem, boļševiki savas valdīšanas sākumā negribēja atzīt ģimenes iestādījumu. To viņi ārdīja visādiem paņēmieniem, piem., deportācijā vīrus atšķira no sievām un atņēma bērnus. Sievietēm kārtas bērni vietām palika pie mātes; zēni, turpretim, tika audzināti īpašās iestādēs par stingriem komūnistiem. Ar laiku boļševiki pārliecinājās, ka ģimenes dzīvi grūti izskaust, un, varbūt, pat nav izdevīgi. Tāpēc tagad viņi pret to vairs necīnās, bet izmanto šo iestādījumu kā spiegošanas līdzekli: bērniem jāuzrauga vecāki un jāziņo attiecīgai iestādei par viņu pārliecību, nejauši izmesto vārdu u.t.t.

Aplūkotais un vēl daudz kas cits īpatnējs norisinās normālā miera un darba dienās komūnistu valstīs, to „ideālistu", kas cilvēcei ir solījuši un turpina apgaismot sirsnīgā viesmīlība allaž pulcina farmā desmitiem

DARBA PIEDĀVĀJUMS
Laikrakstam vajadzīgi
SLUDINĀJUMU VĀCĒJI
Tuvākai informācijai lūdzu zvanīt EM 8-0792.

LATVIJAS VĒSTURES

LATVIJAS VĒSTURE 7 SĒJUMOS Prof. Dr.

Ir patīkami un pacilājoši zināt un apzināties, ka mums vēl ir ideālisti un asu un redzīgu domu domātāji, kas skatās Latvijas nākotnē un latviešu tautas likteni gadu desmitiem uz priekšu. Vēl daudzkārt aizkustinošāk ir redzēt, ka šie paši ideālisti reizē ir arī neatlaidīgi praktiska un nepateicīga darba veicēji. Viņi strādā bez skaļas sludināšanās. Par viņiem mēs uzzinām, kad tiem ir jau gatavs plāns un daļa darba paveikta.

Viens no tādiem nedaudzajiem ir vēsturnieks, grāmatu autors, profesors Latvijas universitātē un pašlaik profesors Austrālijas universitātēs Dr. Edgars Dunsdorfs. Ar ideju par Latvijas vēstures lieldarba sagatavošanu viņš staigājis jau Vācijas trimdas dienās, kad strādāja kā mācības spēks Baltijas universitātē. Jau tani laikā no Latvijas nāca ziņas, ka krievu okupanti pavēlējuši „pārrakstīt" visu Latvijas un latviešu tautas vēsturi tādā veidā, lai apgalvotu, ka par kultūru, izglītību un brīvību latviešu tautai jābūt „uz mūžiem pateicīgai lielajai un brālīgajai krievu tautai". Maskavas komūnisms, kas politiski zem vienas pajumtes ar krievu imperiālismu, nolēmis viņu kolonizētajās tautās ne vien noslāpēt pretestību šodien, bet arī iznīcināt ar saknēm tautas atmiņas un faktus par šo tautu pagātni. Ar vārdu sakot — padarīt šīs tautas anonīmas, atņemt tām individuālo dvēseli un pagātni, piepotējot tās krievu „brālīgajam kokam", kas gadu simtus, bet visvairāk pēdējos 40 gadus kalpojis kā kaimiņu tautu karātavas. Okupantu nodoms izplatīt „pārrakstīto" vēsturi kā vienīgo vēstures avotu arī pa visām pasaules universitātēm un tādā veidā radīt pasaulē it kā dibinātu faktu seriju, ka okupētās tautas itin dabiski piederas pie „lielās - brālīgās".

Mēs nezinām, ko nesīs nākošie desmit vai piecdesmit gadi. Viens ir skaidrs — pasaules tautas ir pilnas vulkānu un eksplozīju. Karš par dvēseļu un simpatiju iegūšanu savā pusē turpināsies visiem līdzekļiem. Lai kāda tauta varētu laužties uz savu nākotni, tai krājumā jābūt bagātīgiem rezervuāriem par savu pagātni. Nekas neredzas ne no kā. Sodien un arī pēc 50 gadiem latviešu tautai tās pagātne var būt vairāk vajadzīga nekā tā brīža tagadne.

Prof. Dr. Edgars Dunsdorfs šo vienreizējo, neatliekamo un neatvietojamo darbu sācis. Patiesībā, viņš to bija sācis jau pirms gadiem. 1957. gadā Kalifornijas Valsts universitāte viņu bija „aizņēmusies" no Austrālijas un viņš ar kundzi gandrīz gadu pavadīja Berkelejā, kur ir lielā Kalifornijas universitāte. Blakus ikdienas darbam, savai profesūrai, viņš kala plānus, — kā saorganizēt autorus starp Latvijas vēsturniekiem un kā atrast izdevēju vispilnīgākās Latvijas vēstures izdošanai, kāda jebkad bijusi. Nelaikā prof. Dr. Arvēds Švābe jau strādāja pie 19. gadu simta vēstures sarakstīšanas. Pats Edgars Dunsdorfs rakstīja 17. gadsimtu. Kā varētu citus Latvijas vēsturniekus ieinteresēt šīni pasākumā? Kā atrast izdevē-

EDUARDS FREIMANIS

MILESTĪBAS KRUSTA DANCIS

1. turpinājums

„Un vai redzējāt, ar ko Zviguriene šovakar dejo Ar savu kara krustdēlu! Jūs zinat, ka viņa pieņē aprūpēt Kuņķu Krišiņu, kad viņš kā bēglis no Tor grāvračiu pulka ieradās mūsu nometnē. Toreiz vēl b tirais bērns, bet nu jau gluži piebriedis. Abi kopā Kanadu atbrauca. Vēl joprojām viņa par savu krustd rūpējas. Spriežiet pašas, ko tas nozīmē! Un šovakar! kā viņi dejoja, tā nedejo krustdēls ar krustmāti: v bija viņu sagrābis abām rokām ap viduci, abi tā gumzi pa baru, ka jāsarkst bija skatoties . . ."

„Jā, jā, pasaulē goda tā pamazāk palicis," veca s lotāja nogaudās.

„Un vai zinat, ka tas dzērājs Grapmanis aplido m su biedrības priekšnieka sievu?" Magdalēna steidzās jaunu vēsti.

„Vai patiesi? Kur tas dzirdēts!"

„Hē! Viņš viņai pukes uz dzimšanas dienu aizsūtīj Reiz dzerot, draugiem lielījies, ka viņam priekšnieka sie sen esot rokā. Īstais virs lai maizi viņai dodot — miles bas prieki piederot viņam! . . . Ievērojiet tautietes: Gra manis tāds filozofs taisās. Nicšes un kāda vēl tur gud nieka pantus savā istabā uz sienām sarakstījis. Ar sark nu plakātu zīmējamo tinti! Ne to varot vairs nomazgā nekā. Visa istaba jāpārkrāso. Namsaimnieks nu taisoti plukatu filozofu mest no mājas ārā, bet šis rejoti preti kā seskis lamatās. Bez policijas nekur nekustēso Un tad — iešot pie paša pilsētas galvas sūdzēties!

„Ir gan nebēdnis!"

„Tu domā par to priekšnieka sievas pavešanu?"

„Nē, par to sienas aprakstīšanu . . ."

„Nu, protams," Magdalēna pievienojās, „ceļ nesh latviešiem. Var iznākt, ka mūs tīrīgās kanadiešu mājā iekšā vairs nelaīdis. . . . Un ar policiju labāk turēti draugos! Sāks vēl mūs visus sūtīt atpakaļ uz Vāciju — vai Padomiju . . . "

„Tik viegli vis nesūtīs," kāda cita sieva domāja.

„To tu, miļā, nevari zināt," Magdalēna bija gatav strīdēties. „Latvieši šeit diezgan nesmuki uzvedas. Vis

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
910 VICTORIA AVE., APT. 16.

L. Andrejsons C.L.U.
41 Muirecrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

A. KĀNBERGA
RAKSTU BIROJS
65 Ferrier Ave.,
TORONTO 6, ONTARIO
Tel. HO 3-2667, Toronto.

...o latviešu namu
...NAMS TORONTO LATVIE-
...M TAM VAJADZĒTU BŪT?
...galvis (kartografs): „Ideja par ...viešu nama celšanu Toronto ļoti ...āju, ka namam vajadzētu atras...ētas centrā ar daudzām telpām. ...a būtu laba dejas zāle, koncert...orta nodarbībām. Namu vajadzē...ēc kanadiešu „Comunity Centre" ...šajā pasākumā varētu ieguldīt ...rciāliem pamatiem. Saprotams, ...ātos, telpas būtu izīrējamas ne ...t arī cittautu sarīkojumiem. Ne...katra organizācija pēc tam vē...lpas par brīvu. Nauda nevienam
...ey - Harris fir...pos, vai tas at...eikalnieciskiem ...s jāsavāc nau... tam jāgriežas ...arētu dot mor... vietā jāstāda ...telpas visādām ...mēr aizņemtas, ... vai celt ārpus ...i. Visu šo pro...vināt jaunie ar...u vadītāji. Vēl...m jābūt dibinātam uz komerciār maksāt par telpām, tās būtu
...ers (laika aprēķinātājs): „Domā...eikti vajadzīgs. Varbūt tādā gadī...zāciju starpā būtu panākta lielā...amu ceļot, sevišķi nebūtu jāaiz...natne, kurai telpas ļoti nepieciešа...ei jābūt lielai un iespaidīgai. Sa...eicams padomāt par krodziņa un ...nepieciešamību. Katrā ziņā neva...dārgā vietā. Tas varētu būt arī ...i. Šodien tik daudziem latviešiem ...šinas, tādēļ namu varēs sasniegt ...lēsies."
...reditsabiedrības ...az būt citas ru...m, viens kopīgs ...t pietiekoši lie...šu prasības, it ...t pie iespaidīga ...mā mēs varētu ...olu no Toronto ...udz telpām un ...kumu. Ja mēs ...mēr varētu pār... savu pirkumu ...ar sarīkojumu

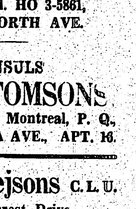

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. maijā — TL Sp. kluba tējas vakars — biedriem un viesiem Igauņu namā, 958 Broadview Ave. (Ziemeļos no Danforth).
27. maijā — TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
28. maijā — Sidrabenē — Pavasara svētki bērniem un pieaugušiem.
4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
9. jūnijā — Centrālās YMCA's auditorijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars.
24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

Ceturtdien, 29. jūnijā, — Veras Keišas baleta skolas desmitais gadskārtējais audzēkņu baleta vakars Eaton'a auditorijā.

LONDONA, ONT.

27. maijā — plkst. 8 vak. DV Maija balle „Crumlin" sporta kluba zālē.

HAMILTONA

28. maijā — draudzes dāmu komitejas sarīkojums baznīcas zālē.
10. jūnijā — Latviešu skolas Hamiltonā izlaiduma sarīkojums.

NIAGARĀ

.. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes die...ās.

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

LATVIJAS VĒSTURES LIELDARBS SĀCIES

LATVIJAS VĒSTURE 7 SĒJUMOS Prof. Dr. Edgara Dunsdorfa redakcijā, Daugavas apgādā

Ir patīkami un pacilājoši zināt un apzināties, ka mums vēl ir ideālisti un asu un redzīgu domu domātāji, kas skatās Latvijas nākotnē un latviešu tautās likteni gadu desmitiem uz priekšu. Vēl daudzkārt aizkustinošāk ir redzēt, ka šie paši ideālisti reizē ir arī neatlaidīgi praktiska un nepateicīga darba veicēji. Viņi strādā bez skaļas sludināšanās. Par viņiem mēs uzzinām, kad tiem ir jau gatavs plāns un daļa darba paveikta.

Viens no tādiem nedaudzajiem ir vēsturnieks, grāmatu autors, profesors Latvijas universitātē un pašlaik profesors Austrālijas universitātēs Dr. Edgars Dunsdorfs. Ar ideju par Latvijas vēstures lieldarba sagatavošanu viņš staigājis jau Vācijas trimdas dienās, kad strādāja kā mācības spēks Baltijas universitātē. Jau tanī laikā no Latvijas nāca ziņas, ka krievu okupanti pavēlējuši „pārrakstīt" visu Latvijas un latviešu tautas vēsturi tādā veidā, lai apgalvotu, ka par kultūru, izglītību un brīvību latviešu tautai jābūt „uz mūžiem pateicīgai lielajai un brālīgajai krievu tautai". Maskavas komūnisms, kas politiski zem vienas pajumtes ar krievu imperiālismu, nolēmis viņu kolonizētajās tautās ne vien noslāpēt pretestību šodien, bet arī iznīcināt ar saknēm tautas atmiņas un faktus par šo tautu pagātni. Ar vārdu sakot — padarīt šīs tautas anonīmas, atņemt tām individuālo dvēseli un pagātni, piepotējot tās krievu „brālīgajam kokam", kas gadu simtus, bet visvairāk pēdējos 40 gadus kalpojis kā kaimiņu tautu karātavas. Okupantu nodoms izplatīt „pārrakstīto" vēsturi kā vienīgo vēstures avotu arī pa visām pasaules universitātēm un tādā veidā radīt pasaulē it kā dibinātu faktu seriju, ka okupētās tautas itin dabiski piederas pie „lielās - brālīgās".

Mēs nezinām, ko nesīs nākošie desmit vai piecdesmit gadi! Viens ir skaidrs — pasaules tautas ir pilnas vulkānu un eksploziju. Karš par dvēseļu un simpatiju iegūšanu savā pusē turpināsies visiem līdzekļiem. Lai kāda tauta varētu lauzties uz savu nākotni, tai krājumā jābūt bagātīgiem rezervuāriem par savu pagātni. Nekas nerodas ne no kā. Šodien un arī pēc 50 gadiem latviešu tautai tās pagātne var būt vairāk vajadzīga nekā tā brīža tagadne.

Prof. Dr. Edgars Dunsdorfs šo vienreizējo, neatliekamo un neatvietojamo darbu sācis. Patiesībā, viņš to bija sācis jau pirms gadiem. 1957. gadā Kalifornijas Valsts universitāte viņu bija „aizņēmusies" no Austrālijas un viņš ar kundzi gandrīz gadu pavadīja Berkelejā, kur ir lielā Kalifornijas universitāte. Blakus ikdienas darbam, savai profesūrai viņš kala plānus, — kā saorganizēt autorus starp Latvijas vēsturniekiem un kā atrast izdevēju vispilnīgākās Latvijas vēstures izdošanai, kāda jebkad bijusi. Nelaikā prof. Dr. Arvēda Švābe jau strādāja pie 19. gadu simta vēstures sarakstīšanas. Pats Edgars Dunsdorfs rakstīja 17. gadsimtu. Kā varētu citus Latvijas vēsturniekus ieinteresēt šīni pasākumā? Kā atrast izdevējus arī tiem, kas pieteikto kā abonenti visu 7 Latvijas vēstures sējumu iegādei. Nākošais, IV sējums, iznāks septembrī un tā autors ir pats prof. Dr. Edgars Dunsdorfs.

Lai šo lieldarbu varētu sekmīgi paveikt, mūsu katra pienākums ir pašiem pieteikties Latvijas vēstures 7 sējumu abonentu skaitā un arī pamudināt šim vienreizējam pienākumam katru. Reizēm par daudz enerģijas un līdzekļu izšķiežam lietām un pasākumiem, kam ir tikai viena vakara mūžs. Jaunieši šeit varētu parādīt savu aktīvitāti latvietības darbā tīri konkrētā un praktiskā veidā: atrast abonentus Latvijas vēstures 7 sējumiem. Šeit būtu vieta, kur Kanadas un Amerikas latviešu jaunatnes apvienībām, gan atsevišķiem pulciņiem parādīt savu praktisku aktivitāti nacionālu problēmu risināšanā. Ir daudz grūtāk kādus pasākumus veikt un pienākumus izpildīt nekā par to visu nolasīt referātu kādā „salidojumā". Kaut kā taču reiz mums visiem vajadzētu sākt meklēt savus vārdus cik necik iedzīvināt. Pasaule ir pilna mirušu, nekad neiedzīvinātu vārdu smakas.

Jānis Klīdzējs.

„KRĪVA" JUBILEJAS DZIESMU VAKARS SANFRANCISKO

Ir pagājuši apaļi desmit gadi, kopš vīru koris diriģenta Leonarda Bērziņa vadībā uzsācis savas dziesmu gaitas, un rūpīgi kopdams, slīpēdams, sniedzis tautiešiem Rietumpiekrastē gan patstāvīgus dziesmu vakarus, gan kuplinājis citus sarīkojumus.

No vienkāršās, melodiskās un vēl primitīvās daudzbalsības esam jau klāt pie grūtām un komplicētām harmonijām, kas uzstāda izpildītājiem lielas tehniskas prasības. Lieki sacīt, ne vien jūsma, bet pats darbs uzliek prasības un arī lielus upurus korim, kas uzņēmies ideju par tādu sevi izveidot. Krīvs jubilejas koncertā to klausītājiem spilgti parādīja.

Programmā uzņemtās dziesmas bija jo vispusīgas. Sākot ar J. Cimzes apstrādāto latvju tautas dziesmu melodiju un turpinot ar jau akadēmiski izstrādātiem E. Dārziņa, K. Kažociņa un jaunāko paaudžu prof. J. Vītola skolas skaņražu darbiem, kā arī Ed. Patvaldnieka patriotisko dziesmu, mēs redzam visās rūpīgi ielikto darbu un mūzikālo domu. Darbs padarīts godam, ņemot vērā apstākļus, kādos tas jāveic, pie neliela dziedātāju skaita, kuŗi visi ziedo savu laiku dziesmu garam. Klausītāju pārpilnais nams un gaviles liecina jo skaidri, ka L. Bērziņa entuziasmā stiprā vadība un ļoti spilgtā mūzikālitāte, pavadīta ar labu tehnisku mūzikas izpratni un skolu, dod idejai un darbam pozitīvus rezultātus.

Krīvam aizmugurē ne tikai desmit gadu padarīta darba, bet vēl daudz gadu nākotnē ar jaunu dziesmu uzņemšanu repertuārā, ar vēl un vēl pilnīgāku mūzikālu slīpējumu. Klausītāju un cienītāju dāvātā uzticība ir vērtīgākais pierādījums, ka ceļš pareizs. Ka šāda kora vienība Rietumpiekrastē ir liela svētība, mēs it labi redzam. Tautiešu pienākums to atbalstīt.

Dziesmu izpildījums uzrāda jo spilgtu progresu tieši jubilejas dziesmu vakarā, jo, šķiet, pats nozīmīgais vakars lika vēl vairāk piestrādāt. Arī grūtākie gājieni tika veikti ar precizitāti. Ja arī gadījās kādas neparedzētas svārstības intonācijā, tad jau nākošajos teikumos tie viegli saklāvās harmonijā un, mūzikālās domas nesti, klausītāja ausij viegli pārslīdēja pāri. Tenori braši ieturēja visu grūto tesitūru, tāpat zemās balsis deva jo kuplu vibrējumu. Ja vakara noslēgumā lielajā Grīga darbā kōris varēja tik braši noturēties intonācijā un dramātiskajos kāpinājumos un tad vēl to uz publikas pieprasījumu atkārtot, tad tiešām lielākā atzinība par to. Tāpat īpatnējās un draiskuligās Feila un Pavasara dziesmas pierādījās, ka korim labs techniskais slīpējums. Feila dziesmā, kura bija jāatkārto, solo īpatnēji un fascinējoši atskaņoja Gunārs Grieze. Solo Sarga lūgšanā Juris Zuļģis dziedāja ar ļoti labskanīgu, līdzenu balss plūdumu. Arī šī dziesma bija jāatkārto. Baritonam Imantam Ābelem labs balss materiāls. Grūto dziedājumu Grīga kompozīcijā viņš godam veica.

Viegli un vijīgi izskanēja populārā Lehāra melodijas Viljas dziesmā un Sarga lūgšanā, klavieru pavadījumā.

Ar klavieru solo piedalījās jaunais, apdāvinātais pianists Dainis Turaids. Viņa spēle uzrāda vairāk iedzīlināšanos, piesitiens ieguvis vairāk noteiktības, vietām gan drusku paskaļš pavadījumos, citādi spēcīgs un vienlaicīgi pirmklasīgs. Jāslīpē vēl dzidrumā techniskie gājieni. Ļoti sološs talants.

Programma noslēdzās ar daudzām piedevām un skaļām atsaucības ovācijām. Daudz ziedu velsīu, apsveikumu un pacilātības. Paldies vīru korim Krīvs un viņa diriģentam par skaisto vakaru, kas vēl ilgi paliks klausītāju atmiņā!

Mirdza Vīnerte.

ELLA ANDERSONE

VIENTUĻAIS KAPS

(14. jūniju atceroties)

Kapu vientuļu, ja redzi,
Kur pat krusta nava klāt,
Apklusini straujās domas,
Soļiem ātriem lieci stāt.

Klusu lūgsnu augšup raidi,
Neprasot, kas kapā dus:
Draugs vai naidnieks? — Dievam mīļi,
Kas jau zemes klēpī klus.

Kapu vientuļu, ja redzi —
Atceries, no latvju cilts
Tos, kam ceļmalās lemts aizmigt:
„Lai tiem viegla svešā smilts!"

Dziesmu svētku luga Toronto

PRINCESE GUNDEGA UN KARALIS BRUSUBĀRDA

Šo Annas Brigaderes pasaku lugu š. g. 14. maijā Toronto, Lansdown kinoteātŗa telpās, ko izrādei sagatavojusi, kā tas programmā pieticīgi teikts, Emma Kalniņa - Znotiņa, strādādama ar apvienoto Dziesmu svētku teātŗa ansambli, noskatījās pilna zāle skatītāju un radīja noskaņojumu, ka sākušies 3. Latviešu dziesmu svētki Kanadā.

Ar bažām bija jātuvojas izrādes vietai, kad vēlā pēcpusdienā nirbēja pirmā skaistā pavasara svētdiena, kas tik daudzus vilina izbraukumos, sirds drebēja, vai tikai uz skatuves nebūs vairāk tēlotāju kā jaužu zālē. Šādas nelāgas aizdomas vēl pastiprināja ziņa, ka iepriekšējā dienā sākušas tā pa īstam nākt smeltes, un tas vairs nav noslēpums, ka tās latviešu kultūrai nodara vairāk posta nekā komūnisms, ko tik nesaūdzīgi esot novērojis viens no viņu kora Viesturs dirigentiem, Imants Sakss Hamiltonā.

Paldies Dievam, bažas bija veltas, un vilšanās nebija ne uz skatuves, nedz arī zālē. Līdz ar priekškara atvēršanos tā līdz pat izrādes beigām, un arī vēl tagad, šīs rindas rakstot, arvien vairāk noskaidrojas pārlieciba, ka šīs lugas izvēle Dziesmu svētku izrādei bijusi pareiza, kaut gan autores iecerētais milzīgais personu skaits, pāri par 60, ir bijis jāsamazina, līdz ar to arī jāuzņemas nepateicīgais uzdevums lugu saīsināt.

Bet mēs jau tik daudz reižu esam dažādās vietās gan graizīti, spiesti, stiepti, operēti un amputēti ,ka arī šīni gadījumā tas ir attaisnojami. Liekas, mēs vēl ilgi nevarēsim vēlēties — visu vai neko! Ne tikai dziesmu svētkiem šīs lugas izvēle bijusi pareiza, kad skatītāju parasti netrūkst nevienā sarīkojumā, bet šī Brigaderes pasaku luga veldzē skatītāju pat tad, kad pieminam Kurzemes bojāeju un svinam mātes dienu, jo sirdī par daudz skarbo īstenības brūču, un tad ir tik labi atkal ticēt pasakai.

Šī pasaku gaisotne tik ne vien bērniem, bet veldzina arī pieaugušos, un dziļā godbijībā jāpieminAnna Brigadere, kas ar gaišreģes skatu senās pasaku burvības ietvērusi dziļas idejas, atvērētas un atkal tās dziedē.

Pasaku veins — Žņaudzējs atkal brauc. Brauc jau vairākus gadu desmitus pa pasakaino Magonzemi un karaļa Brusubārdas valsti.

Un tas, kas Žņaudzējam iedrīkstējies stāties ceļā, kā ubags ar rētām klīst apkārt, bez fiziskas varas un spēka, bet cēls dvēselē un darbos. Tas gaida, kad viņu kāds iemīlēs, jo milestībai pieder vislielākā burvības vara, arī vēl tagad, tā dod uzvarētāju spēku tiem, kuŗi patiesi mīl.

Tā pasaku burvības spogulis met mūsu apziņā īstenības atspulgu, un princese Gundega un ubags Māris — karalis Brusubārda kopā ar pārējām lugas personām, dzīvojot pasakā uz skatuves, liek mums atkal ticēt dzīvei, jo, kur beidzas pasaka un sākas īstenība, ir grūti izšķirt.

Iedrīkstēties ir skaisti, un vēl skaistāk ir to varēt un izvest līdz galam, ar šādu teikumu grības vērtēt Emmas Kalniņas - Znotiņas darbu, sagatavojot šo lugu izrādei.

Lugas personu svitrojumi un teksta saīsinājumi neko daudz nelaupa no tās pārbagātības, ko iecerējusi nodot skatītājiem Anna Brigadere. Vienīgi varētu jautāt, vai Gundegas pretestkību bagātais tēls nav ļuvis pārāk koncentrēts, un līdz ar to viņas pārtapšana no spītīgās, lepnās princeses mīlošā, upurēties spējīgā sievietē, mazāk jūtama?

Skatītāji varētu labāk sekot Gundegas un ubaga Māra - karaļa Brusubārdas attiecību kristalizēšanās procesam, ja otrā cēlienā pēc Māra ciņas ar Žņaudzēju Gundegai sapnī parādītos visā spožumā un skaistumā Brusubārdas tēls, ne tikai dzirdama vien būtu viņa balss: „Gundega, Gundega! Es teci saucu, dzīvi es tev ar sapni jaucu!"

Citādi situācijas izkārtotas labi, un panākts viss, ko var gaidīt no režisores dotajos apstākļos. Par tēlotāju dikciju, domāju, atbildību nevar prasīt režisorei vien, bet jāvēlas, ka aktieri nepalautos tikai uz savu talantu, bet nopietni mācītos dikciju.

Tautas vaimanas ar skaņu un gaismas efektiem izdevās tiešām labi, tikai pāris vietās atsevišķās balsis būtu vēlams vairāk stilizējuma.

Mazliet traucēja pasaku lugas noskaņu un vispār teātŗa īstenības atspulgas vidi pāris īstās priedītes uz skatuves un arī vēgīs un desas izskatījās pārāk naturāli. Bet šie sīkumi, droši vien, pieskaitāmi pirmizrādes steigai un lampu drudzim. E. Kalniņa - Znotiņa ar šo darbu simboliski nosviedā dzijas kamolīti dažādu viļņājumu pilnajā

(Nobeigums 6. lpp.)

VĪTAUTS KALVE

TRIMDAS RAKSTNIECĪBA 1960. GADĀ (3.)

23 daiļliteratūras grāmatas gadā, vai tas ir daudz, vai maz? Lai to pateiktu, vajadziga kāda salīdzināšanas vienība. Par tādu varam izraudzīties latviešu literatūras jaunražu 1938. gadā. Toreiz iznāca pirmizdevumos pavisam 100 daiļliteratūras grāmatas ar 14.000 lappusēm kopā, tās bija sacerējuši 84 autori. Tātad trimdā latviešu rakstniecībā ir manāmi sašaurinājusies.

Šis fakts mūs nepārsteidz, tas bija sagaidāms. Var tikai jautāt, vai tas noticis pēkšņi jeb apjomam lēnām slīdot. Liekas ticamāk, ka apjoma slīdēšana ir ļena, bet nemainīga, tādēļ, ka samazinās gados vecāko lasītāju skaits, bet jaunatni maz interesē latviešu literatūra.

Pēc apgādu domām, sākot ar 1956. g. trimdinieki pirkuši mazāk grāmatas arī tādēļ, ka šai laikā plašāk pavērusies iespēja sūtīt sainīšus piederīgiem uz Latviju. Ar to varētu izskaidrot grāmatu skaita straujo samazināšanos 1957. gadā. Grāmatniecību liekas uzturām tie trimdinieki, kas vecāki par 40 gadiem.

Ja tas ir tā, tad varam aptuveni izlēst, cik ilgi trimdas grāmatniecība vēl būtu noturama līdzšinējā apjomā. — Latviešu rakstniecība var būt tuva tikai tiem, kas pietiekoši piesavinājušies latviešu literāro valodu. Iespējas iegūt vidēju izglītību latviešu valodā vairumam trimdinieku izbeidzās Vāciju atstājot. Ja par vidējo Vācijas atstāšanas gadu pieņem 1950. g., par vidējo vecumu vidusskolas beigšanai 20 g. vecumu, un aktīvāko lasītāju kodolu — tos lasītājus, kas vecāki par 40 gadiem, tad šis kodols paliks visumā nesamazināts apm. līdz 1970. gadam. Pēc tam tas strauji kritīs un nenovēršami būs jākrīt arī grāmatniecības apjomam.

* * *

Protams, ka arī trimdā rakstniecības jaundarbi neparādās tikai grāmatās; daļu vispirms iespiež presē, daļa arī presē paliek, izdevumu grāmatās nemaz nepiedzīvo.

No žurnāliem pārskata gadā „Ceļa Zīmes" nav publicējušas nevienu numuru, 3 numuri iznākuši „Jaunajai Gaitai" (soļito 6 vietā), bet 1 numurs Tiltam.

Tātad varam teikt, ka žurnāliem pašlaik nav gandrīz nekādas lomas literārajā dzīvē. Kopā tie nav varējuši publicēt ne tik daudz, ka teksti aizpilditu vienu vidēja biezuma grāmatu.

Darbojušies pavisam 6 laikraksti, četriem no tiem ap 50 numuru gadā, diviem pa 100. Visi kopā gada laikā apm. 300 numuros publicējuši ap 350 dzejoļu, ap 55 stāstu, 2 romānus. Ja tam pieskaita klāt žurnālu devumu, tad visa prese kopā iespiedusi dailliteratūras jaundarbus apm. šādā apjomā: ap 400 dzejoļu, ap 70 stāstu, 2 romānus.

Šie aptuvenie skaitļi rāda, ka mūsu preses loma rakstniecības veicināšanā relatīvi maza. Visa preses „caurlaide" ir apm. 13 grāmatu tiesa, kamēr ārpus preses dailliteratūrā izdotas 23 grāmatas. Normāli vienmēr samērs bijis otrāds — Latvijā vienmēr caur presi izgāja vairāk dailliteratūras nekā parādījās grāmatās.

Bet šie skaitļi rāda arī kaut ko citu, proti, to, ka dzejoļu un stāstu krājumu samazināšanās grāmatniecībā nav nekādā sakarā ar pārmaiņām rakstniecības pamatos. Dzejoļi un stāsti joprojām rodas daudz lielākā vairumā, nekā tas liekas, vērojot grāmatu skaitu. Mūsu stipri šaurajā presē redaktoru mērauklas ir bargas. Kas no dailliteratūras ieiet presē, parasti ir vismaz caurmēra līmenī. Tā nu redzam, ka presē parādās apm. divi reizes vairāk dzejoļu un stāstu nekā grāmatās, un šai ziņa grāmatniecība neatspoguļo patieso rakstniecības stāvokli.

Savukārt, atsevišķus laikrakstus aplūkojot, jāsaka, ka daži no tiem varētu dot krietni vairāk telpas rakstniecībai.

* * *

Rakstniecībai ir kāda palīgnozare, kas mūsu apstākļos var parādīties tikai presē, gandrīz nekad nesasniedzot grāmtas, proti, — literāro darbu un rakstnieku pašu apcerēšana recenzijās, kritiskos vērtējumos, salīdzinātājos apcerējumos. Dažādu veidu rakstniecības apcerēšana veido divi svarīgas gara dzīves nozares — literatūras kritiku un literātūras vēsturi, turklāt padziļina sakarus starp rakstītājiem un lasītājiem, sakarus, bez kuŗiem normāla literātūras augšana nav domājama. Šo pēdējo uzdevumu tagad var veikt tikai prese. Ja laikrakstos parādītos viens otrs dzejolis mazāk, nebūtu daudz zaudēts. Apceres par grāmatām turpretī ir rosinātājs faktors rakstniecībā, bez kuŗa tā nevar ilgstoši iztikt.

Mūzikas festivāls Stratfordā

Jau trešo gadu Stratforda, Ontario, pošas plašam un iespaidīgam mūzikas festivālam. Pirmais svētdienas koncerts notiks 16. jūlijā ar pianista Glena Gulda, čellista Leonarda Roses un vijolnieka Oskara Šumska piedalīšanos. 23. jūlija koncertam izvēlēti Richarda Štrausa skaņdarbi, kuŗus interpretēs Viktors Brauns (bass - baritons), Ellena Faulle (soprāns) un O. Šumskis (vijole). Pēdējais svētdienas koncerts 13. augustā.

EDUARDS FREIMANIS

MĪLESTĪBAS KRUSTA DANCIS

1. turpinājums

„Un vai redzējāt, ar ko žvīguriene šovakar dejoja? Ar savu kara krustdēlu! Jūs zinat, ka viņa pieņēma aprūpēt Kuņķu Krišiņu, kad viņš kā bēglis no Tornas grāvraču pulka ieradās mūsu nometnē. Toreiz vēl bija tīrais bērns, bet nu jau gluži piebriedis. Abi kopā uz Kanadu atbrauca. Vēl joprojām viņa par savu krustdēlu rūpējas. Spriežiet pašas, ko tas nozīmē! Un šovakar! Tā kā viņi dejoja, tā nedejo krustdēls ar krustmāti: viņš bija viņu sagrābis abām rokām ap viduci, abi tā gumzījās pa baru, ka jāsarkst bija skatoties . . ."

„Jā, jā, pasaulē goda tā pamazāk palicis," veca skolotāja nogaudās.

„Un vai zinat, ka tas dzērājs Grapmanis aplido mūsu biedrības priekšnieka sievu?" Magdalēna steidzās ar jaunu vēsti.

„Vai patiesi? Kur tas dzirdēts!"

„Hē! Viņš viņai puķes uz dzimšanas dienu aizsūtījis. Reiz dzerot, draugiem lielījies, ka viņam priekšnieka sieva sen esot rokā. Īstais vīrs lai maizi viņai dodot — milestības prieki piederot viņam! . . . Ievērojiet tautietes: Grapmanis tāds filozofs taisās. Nicšes un kāda vēl tur gudrinieka pantus savā istabā uz sienām sarakstījis. Ar sarkanu plakātu zīmējamo tinti! Ne to varot vairs nomazgāt, nekā. Visa istaba jāpārkrāso. Namsaimnieks nu taisoties plukatu filozofu mest no mājas ārā, bet šis rejoties pretī kā seskis lamatās. Bez policijas nekur nekustēšot! Un tad — iešot pie paša pilsētas galvas sūdzēties!

„Ir gan nebēdnis!"

„Tu domā par to priekšnieka sievas pavešanu?"

„Nē, par to sienas aprakstīšanu . . ."

„Nu, protams," Magdalēna pievienojās, „cel neslavu latviešiem. Var iznākt, ka mūs tīrīgās kanadiešu mājās iekšā vairs nelaīdis. . . . Un ar policiju labāk turēties draugos! Sāks vēl mūs visus sūtīt atpakaļ uz Vāciju — vai Padomiju . . . "

„Tik viegli vis nesūtīs," kāda cita sieva domāja.

„To tu, miļā, nevari zināt," Magdalēna bija gatava strīdēties. „Latvieši šeit diezgan nesmuki uzvedas. Visa Skvērtauna jau zina, ka viņi sestdienās dzer un kaujas . . . Daži arī saņemot lasāmvielu tieši no Rīgas. Vai domājat, ka šejienes slepenpolicija snauž?"

„Viens šķīvis sadauzīts . . ."

„Vienmēr viņi plēš traukus," Magdelēna dzīvi atsaucās, it kā priecātos par jaunu izdzīvību pukoties. „Namejam tas maksā, bet vai kādam par to bēdas? Būs jāpaaugstina ieejas maksa sarīkojumos, citādi biedrība — "

Runātāja pamanīja, ka mazgātājas, darbu pabeigušas, žigli atstāja virtuvi un viņā vairs neklausījās.

Mūzikanti spēlēja beigu valsi. Daudzi jau vāca drēbes un steidzās uz izeju, it kā mēģinādami izbēgt skumīgajai prieka pēcskaņai. Magdalēna ielāgoja, kuŗš kuŗu pavadīja uz mājām. Viņa aizgāja pēdējā, piepūtusies aiz nopietnības — kā jau darbiniece, kam jānes krietna atbildības krava.

II

Jūlijs Olis bija sekmīgs sikrūpnieks. Viņš bija atradis, ka sajaucot salmus, kūdru, cementu un citus dabā jo bagātīgi atrodamus materiālus, varēja ražot cietas, bet vieglas, skaņu un ūdeni necaurlaidējas plāksnes būvniecībai. Izņēmis patenti, viņš uzcēla miniātūrrūpnīcu, pieņēma pusduci strādnieku un ražoja savu produktu. Apbraukādams ciemus un pilsētas, viņš runāja, iestāstīja un pārdeva. Viņa ārzemnieka izrunu būvuzņēmēji piedeva, jo viņam bija plaši atjautības krājumi: katram gadījumam gatavs bija piemērots joks un katru nekaunību Jūlijs saņēma ar smaidu, it kā to pārprastu vai vispār nemaz nesaprastu. Bija neiespējami uz šo iecejotāju dusmoties; pagrūti bija viņu noraidīt. Tikai akls jaudāja viņu neievērot.

Ar Zilni Jūlijs bija iepazinies Vācijas bēgļu nometnē, kad bija vadājuši pulksteņus no Štutgartes uz Libeku. Jūliju toreiz varēja saukt par spekulantu brīnumbērnu, jo viņu aizvien palaida vaļā ir militārie, ir civilie policisti. Jūlijs zināja, kad jokot, kad izlikties vientiesīgam un kad taisīties uz raudāšanu. Bez šaubām, Jūlijs būtu varējis piezīsties ar bagātību uz citu nabadzības rēķina, bet viņš to nedarīja. Kaut arī Jūlijs aizbildinājās ar slinkumu un reumatismu, Zilnis saprata, ka draugam derdzās mantrausība bez cilvēcības. Laikam tāpēc arī Jūlijs palīdzēja Zilnim, jo tas studēja, gaiņājās ar badu, žņaudzās nost aiz laika trūkuma, zūdījās par nenokārtotiem eksāmeniem un bija bikls spekulācijās.

Kanadā viņi bija atbraukuši reizē, kopā labojuši dzelzceļus Klinšu kanos un kopā apmetušies prērīju pilsētā Skvērtaunā. Kaut arī paspējis apprecēties, Jūlijs atkal palīdzēja Zilnim gan ar naudu, gan aicinādams ciemos pa nedēļu nogalēm, lai studentu nemāktu grūtsirdība — mazā pelēkā istabiņā nikstot. Oļa kundze bija sirsniga un bezbēdīga; lieliska vārītāja un nepārspējama cepēja. Pašiem Oļiem viņas māka nesa pārspilētu svētību svara ziņā, bet Zilnim bagātīgie galda klājumi līdzēja saglabāt dzīves prieku trūkumā.

„Klausies, Zilni," Jūlijs reiz ierunājās, „gaidu mantinieku, un tam jābūt dēlam."

„Saprotams, ka dēlam," Zilnis atsaucās, vēl nezinādams, vai draugam nopietnība vai blēņas prātā.

„Bet tev tai lietā arī jāpalīdz!"

„Man?"

„Noteikti! . . . Kā draugs palīdz draugam, kā kaimiņš kaimiņam . . . Tu taču mani nepamatīsi bez palīdzības?"

„Ko tad es varu darīt?"

„Daudz vari, ja gribi! Izstāstīšu visu — pēc tēvu tēvu tradicijām. Tev tikai atliks ievērot rituālu . . ."

Pēc pusstundas Zilnim vairs nebija ko vaicāt, un viņš apsolījās nākošo trešdien ierasties uz Oļu gaidībām. Viņš saprata, ka paredzams bija dažu tautisko izdarību apvienojums ar amerikāniskām paražām, bet tas daudz nekaitētu.

Latviešu raudzības Zilnim bija mazliet zināmas: kad bērns piedzimis un pārvests mājās, nāk radu, draugu un kaimiņu ģimenes apsveikt un laimes vēlēt. Dāvanas, protams, tiek sanestas. Vairāk par latviešu raudzību tradicijām Zilnis nebija interesējies. To varēja darīt ģimeņu cilvēki, kam bērni dzima. Šai kontinentā raudzību vietā pazina gaidības. Zilnis šaubijās par gaidību jēgu: apsveikumi un dāvanas nāk pirms bērna piedzimšanas. Māte parasti tad kusla — uztraukums un ciemiņu saņemšana viņai nozīmē grūtības. Dāvanas pērkot neviens nezina, vai bērns būs zēns vai meitene. Pirmo bērnu, piemēram, parasti vēlas zēnu; labvēles sanes lietiņas puikam. Ja nu gadās meitene, tad tai jāsamierinās ar puiciskām drēbītēm un rotaļlietām. Daži tēvi pūlas klizmu izlabot: viņi staigā pa veikaliem un apmaina dāvanas kā jaudādami.

Trešdienas vakarā Zilnis bija pirmais gaidību ciemiņš. Kanadiešu gaidībās nāk tikai sievietes; vīrieši varot visu samaitāt. Pat namatēvs parasti pabēg no mājas. Oļa gaidībās bija aicināti tikai vīrieši.

Zilnim somā bija pāris duču ievērojamu politiķu fotogrāfiju, izgrieztu no populārajiem žurnāliem. Par Oļa naudu viņš bija iepircies brangus cigārus, Pilzenes alu, dažas medmieku pīpes un Kopenhagenas košļājamo tabaku. Fotogrāfijas Zilnis piesprauda sienai, alus pudeles, cigārus un pīpes izkravāja pa kafijas galdiņiem un mīksto krēslu sēdekļiem.

Tad viesistabā ienāca Oļa kundze, mazliet nokaunējusies, bet vēlīga, padodamās sava vīra niķiem. Sasveicinājusies ar Zilni, viņa apsēdās zilām lentēm izgreznotā šūpuļkrēslā plašās telpas vidū. Pats Olis ienāca ar smagu, slinku Siamas runci.

„Tas ir lādzīgs lopiņš," namatēvs runāja lietiški, „mil i dāmas, i velna māti. Skaties, kā zaļās acis spīd — viņš domā grācīgas domas . . . par kaķenēm un kanariju putnu līzdām."

Oļa kundze likās vīru nedzirdam:

„Kam tas runcis vajadzīgs? Kur to izrāvi?"

„Aizņēmos. Tas tev jāauklē šovakar . . . Tu nevari iedomāties, cik liela ietekme labam runcim bērna attīstībā . . . Šim kustonim pieder pārdabiska vara. To vari lasīt seno indonēziešu un malajiešu svētajās grāmatās . . . Kopš esam pasaules ļaudis, mums latviskās tradicijas jābagātina ar starptautiskiem piemetumiem."

„Ko vēl tu izdomāsi?" Oļa kundze grozīja galvu, bet pieņēma apaļo lopiņu. „Mīksts un brangs tu esi," viņa nopriecājās. „Vai dzīvu peli arī esi redzējis?"

Sanāca kāds ducis ciemiņu — visi vīru kārtas. Viņi runāja par medībām, bumbu spēlēm, golfu, māju būvēm, valsts saimniecisko panikšanu un baumu ietekmi sabiedriskajā dzīvē. Ikviens uzmanījās, lai valodās neiemaisītos kāda sievišķiga tēma; sievietes vispār netika pieminētas. Alus dvinga sajaucās ar tabakas dūmiem, un telpas gaiss kļuva zilgani pelēks un smags kā līdumā. Valodām pieaugot, skaļākas kļuva arī Ādolfa Kaktiņa un Mario Lanzas dziesmas, kas viļņoja no grammofona kastes kaktā. Vēlāk tām piebiedrojās pašu viesu basi un tenori interesantā disharmonijā. Tā kā ikviens vai nu runāja vai dziedāja, nebija neviena, kas klausījās un kritizēja.

Tad notika kaut kas pavisam negaidīts: ienāca Magdalēna Marga. Viņi visi šķita uztraukti, sašutuši. Namatēvs gandrīz saskaitās, jo nelūgtās dāmas ierašanās nozīmēja rūpīgi plānotā rituāla galīgu samaitāšanu. Vienīgi Oļa kundze smaidīja priecīgi un vedināja Magdalēnu uz valodām. To redzot, puisieši arī piemirsa nepatiku un sāka apmētāt runīgo jaunkundzi jautājumiem bagātīgā variācijā.

„Saki, vai tu arī puišeli gaidi, ka nāc uz puišeļa gaidībām?" Jūlijs noprasīja tieši.

PASTERNAKA TRAĢĒDIJA

„...Un es nezinu starp zemēm simtām, kur vēl citur cilvēks ir tik brīvs..."

Ar aizturētu elpu brīvā pasaule seko traģēdijai ,kas risinās tās acu priekšā aiz dzelzs aizkara 1958. gada rudenī. Rakstniekam Borisam Pasternakam par romānu Dr. Živago piešķirta Nobeļa prēmija literātūrā. Līdz šim tikpat kā nepazīstamais raksnieks vienā mirklī kļuvis slavens. Viņa vārds rotā laikrakstu pirmās lappuses.

Kādēļ šāda sensācija? Atbilde vienkārša: tā ir pirmā Nobeļa prēmija, kas piešķirta kādam rakstniekam aiz dzelzs aizkara.

Pasternaks romānu rakstījis Krievijā, un savai krievu tautai, bet padomju režīms to noraida. Pasternaks ar to neapmierinās. Vienu no romāna manuskriptiem viņš nodod kādam ārzemniekam ar lūgumu to slepus izvest un publicēt brīvajā pasaulē. Tā viņa romāns dienas gaismu ierauga Itālijā. Miljoniem cilvēku lasa Dr. Živago, tulkotu daudzās valodās. Šis darbs, kas aptver laiku no Nikolaja II līdz Staļinam, rakstīts bez propagandas piegaršas, bez tendences, bet daudzkārt cauri jūtama kritika. Padomju režīms to aizliedz ievest un lasīt tautai, kuŗai to bija domājis autors.

Tad nāk Nobeļa prēmija. Varēja domāt, ka komūnistiskie propagandisti to, kā sava cilvēka sasniegumu, jo plaši izvērtēs. Notiek tieši pretējais. Pret Pasternaku sākas neiedomājama veida kampaņa. Partijas dižvīri to nosauc par nodevēju ,par kapitālisma kalpu. Padomju rakstnieku apvienība to izslēdz no sava vidus. Vientuļš un pamests savā mājiņā, 20 verstes no Maskavas, Pasternaks meklē atbildi jautājumam, ko darīt. Ir tikai viena alternatīva: vai nu pieņemt Nobeļa prēmiju un zaudēt dzimteni, jeb atteikties no prēmijas. Ar savu zemi un tautu tik cieši saaudzis, Pasternaks to nespēj pamest un tādēļ atsakās no piešķirtā pagodinājuma un atzinības. Divus gadus vēlāk viņš slēdz acis uz mūžu.

Kad Pasternaku gulda kapā, pavadītāju acis arvien no jauna pievēršas blondai pusmūža sievietei, kas, ceļos pie zārka nometusies, skūpsta dzejnieka vaskaino vaigu, glauda tā sastingušās rokas. Kad zārks nogrimst zemes klēpī, viņa izmisumā iesaucas: „Borja, mans Borja, neej projām," un pēdējam sveicienam tam līdzi dod lielu, sarkanu rožu pušķi, Pasternaka mīļākās puķes.

Tikai retais pavadītāju pulkā zināja, ka šī sieviete ir dzīvā Lara no viņa romāna Dr. Živago, viņa dzīves pēdējo 15 gadu uzticamākā līdzgaitniece, Olga Ivinskaja.

Pie kapa beidzās draudzība un literāriskā sadarbība, kas kādā pelēkā rudens dienā, piecpadsmit gadus atpakaļ sākās toreizējā pēckara Maskavā. Olga Ivinskaja strādāja kā sekretāre Padomju rakstnieku apvienības centrālbirojā. Viņa jau ir smagi ļiktena skarta. Pirmo vīru Emeljanovu viņa zaudē lielajās Staļina tīrīšanas akcijās 1936. gadā. No tā viņai palikusi meitiņa — Irina. Otro viru paņem karš, bet paliek dēls — Dimitrijs. Dzīve pēckara Maskavā ir drūma un cieta. Ar niecīgo atalgojumu viņa ir spiesta uzturēt sevi un divi nepilngadīgus bērnus. Šajā brīdī viņu ceļi krustojas. Pasternaks ir atnesis sava darba pirmās nodaļas Centrālbirojam, bez kuŗa piekrišanas „brīvajā" Padomijā nekas atklātībā nevar parādīties. Olga tās pieņem un lasa. Viņa ir dziļi ieinteresēta, jo rakstnieka darbā ir kas jauns, līdz šim nedzirdēts. Pamazām viņa tā iedzīvojas romānā, ka ar rakstnieku pārrunā un iztirzā tā lomas un darbību. Sākumā pilnīgi neapzināti, viņa pati kļūst romāna tēlotās varones Laras prototips.

Trīs gadi ilgst viņu sadarbība un draudzība, bet tad nāk jauns likteņa sitiens. Pasternaks ir kļuvis aizdomīgs. Par viņu sāk interesēties čeka. Lai iegūtu pierādījumus un liecības pret viņu, Olgu Ivinskaju apcietina. Veselu gadu ilgst pratināšana pa Lubjankas pagrabiem, mēģinot piespiest viņu izteikties pret rakstnieku. Bet šī sieviete, kas viņam piekērusies ar sirdi un dvēseli, paliek nesalaužama. Viņa klusē. Klusē veselu gadu. Līdz beidzot izmeklētājiem apnīk, un tie to vienkārši bez tiesas sprieduma nosūta uz kādu Sibirijas vergu nometni.

Šīm nometnēm un dzīvei viņās nav vajadzīgs apraksts.

Vēlēšanās vēl reizi redzēt savus bērnus un būt kopā ar rakstnieku, dod tai spēku izturēt necilvēcīgos dzīves apstākļus, sešus gaŗus, moku pilnus gadus. Pasternaka vēstules ir tas avots, kur viņa smeļas spēku. Savus bērnus viņa zina drošībā, jo rakstnieks uzņēmies par tiem gādību.

Paiet seši gadi. Asinskārais Staļins ir miris. Lai iegūtu tautas simpatijas, viņa pēcteči liek atvērt daudzo vergu nometņu vārtus un tā miljoniem nevainīgu cilvēku atgūst brīvību. To starpā ir arī Olga. Viņa atgriežas Maskavā, un bez mazākiem iebildumiem tiek pieņemta vecā darba vietā. Skietami brīvākais gaiss padomju zemē inspirē arī Pasternaku. Ar lielu aizrautību viņš turpina romāna veidošanu, liekot tā varoņu mutē vārdus un paužot idejas, kādas līdz šim nevienam padomju zemē nav uzdrošinājies uzticēt papīram. Olga viņam ir neatsveŗams palīgs. Ja kādreiz rakstniekam šķiet, ka tās pieņem un lasa. Viņa ir dziļi ieinteresēta, jo rakstnieka darbā ir kas jauns, līdz šim nedzirdēts. Pamazām viņa tā iedzīvojas romānā, ka ar rakstnieku pārrunā un iztirzā tā lomas un darbību. Sākumā pilnīgi neapzināti, viņa pati kļūst romāna tēlotās varones Laras prototips.

Tagad Pasternaks miris, bet Olga dzīvo, viņa dzīvo un izdara muļķību, kas to atkal noved katorgā, bet valstij dod iespēju apķilāt Pasternaka mantojumu. Proti, 1960. g. augusta sākumā kāds ārzemju izdevniecības pārstāvis slepus ieved un nodod Olgai pusmiljona krievu rubļu kā Pasternaka honorāru. Laba griba, muļķība jeb arī varbūt provokācija ir šīs rīcības pamatā, bet tirdzniecība, resp. jebkādi krievu naudas pārvedumi ir noliegti. Čekas spiegi strādā labi, un pēc dažām nedēļām Olga kopā ar meitu Irinu atrodas tiesas priekšā. Olga neko nenoliedz. Spriedums krīt bargs: astoņi gadi soda nometnē, bet Irinai, kā līdzzinātājai — trīs.

Tā ir Maskavas atbilde Peredelkino kapos gulošam rakstniekam, kas bija iedrošinājies sacelties pret valsti un režīmu kurā tas dzīvoja. Olga un Irina izciešu sodu kādā nezināmā vergu nometnē. Bet pasaule nav viņas aizmirsusi. Vēl nesen pie Kremļa varenā Chruščeva griezās ar telegrammu 37 dzīvās pasaules dzejnieki un rakstnieki, kuŗi lūdza — „tautu tuvināšanās labad, apžēlot spaidu darbos notiesātās Olgu Ivinskaju un viņas meitu Irinu Emeljanovu". Atbilde līdz šim nav zināma.

PATIESĪBA PAR „SAPŅU PRINCESI"

(Sa.) Sulaimim, kurš, lielās alkās pēc masu aplausiem, uzsāka „sapņu princeses" Margaretas mirdzošā slavas vainadziņa aptumšošanu, pievienojies otrs kalpotājs. Tas savos apcerējumos gājis vēl tālāk, izkliedējot maldīgos uzskatus, ka princese Margareta būtu pati piemīlība un laulātais draugs Tonijs ceļš brunčnieks.

Rezultātā viņi abi šī kontinenta lasītājiem parādās daudz reālākā, lai gan ne tik pievilcīgā gaismā.

Kādreiz dievinātā romantiskā meitene beidzot izvērtusies par gluži parastu princesi, valkājot vairs tikai zelta stipiņu, ne aureolu.

Nevar noliegt zināmu prieka izpausmi daudzo žurnālistu rakstos par to, ka beidzot arī atklātībā drīkst rakstīt par Margaretas aso, brīzam ietiepīgo dabu, kas tik ļoti atklājoties visiem tiem, kas bieži atrodas viņas sabiedrībā, bet kas visu laiku rūpīgi slēpta plašākai publikai.

Viņas paņēmiens čalojumā piepeši apklust un lūkoties visapkārt ar lielāko nepatiku, it kā nūle viņas klātienē būtu izteikts kaut kas pavisam nepiejaujams, šad tad izsaucis skabargainus komentārus angļu žurnālistos, pie kuŗiem princese nav iemīļota. Līdz pēdējam viram žurnālisti jūsmo par karalieni Elizabeti, kas bauda krietnas un piemīlīgas valdnieces slavu, toties Margaretu visi līdz pēdējam viram uzskata par izlutinātu, milzīgi pašapzinīgu dāmu.

„Viņa nevar būt karaliene," kāds izteicās, „bet viņa nevienu brīdi neļaus jums aizmirst, cik tuvu tā stāv tronim."

Amerikāņu žurnālistes apbrino Margaretas lielās savaldīšanās spējas un aukstasinību publikā, pat toreiz, pēc drāmatiskā paziņojuma par laulības neiespējamību starp viņu un kpt. Taunsendu. Tajās dienās kāds no Londonas preses pārstāvjiem savai amerikāņu kolēģei ieminējies: „Labi, ka Pēters ticis sveikā ar veselu ādu. Viņš taču nav tas cilvēks, ko var piesiet saitē uz mūžu; bet ko tad viņš varēja iesākt, reiz viņa to bija iemīlējusi? E — vienalaik, rakstiet vien savu salkano milestības stāstu, amerikāņu lasītāji mīl romantiku . . ."

SIROJUMS PA CĒSU APKĀRTNI

KĀ TAGAD IZSKATĀS DZĒRBENĒ, IERIĶOS, PLĀCĪ, ROZULĀ

II

Tālāk sirojot pa Cēsu apkārtni un izvēloties par pirmo „pieturu" Ērgļu klintis Gaujas krastos, saduŗamies ar šādu saimniecību vārdiem — Aizpuriešiem, Pieškalniem, Kalna un Lejas Viesīšiem, Brīvniekiem, Ramatiem, Žagariem, Večžagariem un Jaungoģiem. Žagaros dzimis un dzīvojis viens no aktīvākajiem Cēsu pilsmuižas zemnieku nemieru dalībniekiem, kas 1776. g. Lenču zirgu pasta stacijā iesniedzis Krievijas troņmantniekam Pāvelam PetroviČam sūdzību par barona Volfa varmācībām. Bet kur un kam gan sūdzēties nabaga kolchozniekiem par tagadējiem „sarkaniem baroniem?" Un ja nu arī kāds to uzdrošinātos darīt, vai tam nebūtu jāmēro tāls ceļš turpat, kurp Baigajā gadā aizgāja daudzi no pieminēto māju agrākajiem saimniekiem ar ģimenes locekļiem.

Āraižu un Drabešu vārdi saistīti ar šo vietu dabas krāšņumu. Te tad arī Rīgas kino studija esot uzņēmusi daudz skatu filmām „Uz jauno krastu", „Salna pavasarī", „Latviešu strēlnieka stāsts" u. c. Drabešu internātskola 1959. g. iekārtota rekonstruētajā Drabešu pilī, bet „Pūcēs". — Cēsu rajona slimnīcas palīgsaimniecība. Skolai blakus atrodam Lielās Oktobŗa revolūcijas kolchoza kantori.

Ejot gar Amatas krastu, gar Zvārtas iezi un Kārļu spēkstaciju, nonākam agrākā Kārļu muižā, kur tagad atrodas padomju saimniecības „Kārļi" centrs. Centrā izplānots lauku ciemats. Pad. saimniecības territorija saskaņoties ar kolchoza „Sarkanais karogs" laukiem, kuŗi savukārt sniedzoties no Cēsīm līdz pat Zvārtas iezim.

Iegriežoties Ierikos, uzzinām., ka 1944. g. vāciešiem nodedzinājuši Ierikų dzelzceļa staciju un to Ierikų daļu, kas atradās aiz dzelzceļa līnijas pie Spāres ceļa. Pēckara laikā Ierikī strauji uzplaukstot, kā jau daudzas citas sarkarkās „pukes". Pirms trim gadiem uzcelta arī 8 gadīgās skolas ēka un dzīvojamā ēka skolotājiem.

Bet tagad dosimies ārā no pilsētas pa citu ceļu un uz citu pusi — uz Dzērbeni un Nēķenu. Mēs ejam cauri Veselavai, kuŗai esot slavenas revolūcionāras tradicijas. Te atrodam arī Veselavas kolchozu. Tā kantoris mīt bij. pasta zirgu stacijas ēkā, bet ciema padome iekārtojusies bij. muižas pilī.

Nokļūstot Dzērbenē, atrodam vidusskolu, lauks. technikumu, tautas namu, patēr. b-bas kantori, maizes ceptuvi, ārsta iecirkni, ciema padomi, kolchoza „Dzērbene" centru. Visu šo iestādījumu „sakārtojums" tomēr laikam nav pa prātam okupantiem, jo pieminēts, ka turpmāk celtniecība Dzērbenē ritēšot plānveidīgi. Bij. muižas pilī — agrākā lauks. skolas rezidencē tagad atrodam lopkopības skolu. Līdz šim skola sagatavojusi grāmatvežus kolchoziem un padomju saimniecībām, kā arī lopk. pārraugus, turpmāk sagatavošot tikai lopkopības speciālistus. Padomju varas laikā bij. pamatskola pārveidota par vidusskolu un skolnieki esot uzcēluši lielu stadionu, tramplīnu lēkšanai ar slēpēm un peldētavu. Bij. draudzes skolā novietota Dzērbenes meŽniecība.

Dodamies tālāk uz Nēķenu, kas ir Taurenes ciema un kolchoza „Gauja" centrs. Šeit atrodam Taurenes ciema padomi, pamatskolu, kas 1959. g. atjaunota nodegušās skolas vietā, sakaru kantori u. c. Soļojot tālāk uz Pielavas pusi, ceļveža autors aizsapņojas prom no „proletāriskām būšanām", sākr jūsmot par daudzajiem apkārtnes ezeriem un, nokļūstot Bregža kalnā, viņa skatu saista tīri prozaiskas lietas — baltās bērzu birzis, tumšie eglāji, Alauksts, Inesis, Nejdzis u. c. ezeri. Citēts arī dzejnieka K. Skalbes Alaukstam veltītais dzejolis:

Kā zobens iesprausts skuju vainagā,
Spīd Alauksts tumšā egļu ielokā.
Pret padebešiem slienas pakalni,
Vecs bērzs ceļ skumji sirmo galotni.
Te mana dzimtene, ko appūš rudens vējš,
Mans miežu lauks, pret sauli nodzeltējis.
Se plašāk veŗas debess, kā jebkur,
Nekas še brīvo skatu neaiztur,
Un vakarā, kad sārti saule riet,
Kā tauŗes skaņas tālu ilgas iet.

Vai par šādu tīri buržuisku jūsmošanu autors nebūs saņēmis bargu bārienu no augstākām instancēm?

Noslēdzot sirošanu pa Cēsu apkārtni, mūsu ceļš vēl iet uz vakaru pusi. Uz īsu brīdi apstāsimies Lieplejās (bij. Raiskuma krogā pie Gaujas), kur tagad atrodam šķirnes dzīvnieku audzēšanas kantori. Raiskuma ezera krastā izvietojušies: R. ciema padome, kolchoza „Ciņa" kantoris, Raiskuma sanatorija - skola, kuŗā veselojas bērni, kas slimojuši ar bērnu trieku, medicīnas punkts, Raiskuma-Auciema novada pētnieciības mūzejs. Bij. Auciema krogā iekārtota sakaru nodaļa un bij. Ungurmuižas pilī — Kūduma 7-gad. skola. Piemīnēts, ka šī pils ir baroka stila celtne un ka tās dārzā atrodas lapene — kafijas paviljons, kur baroni dzēruši kafiju. No šejienes viņi esot arī noraudzījušies, kā pie smēdes pērti latviešu zemnieki. Nezinu, kāpēc tagadējie „sarkanie baroni" nolēmuši atjaunot šo lapeni. Laikam taču kafijas dzeršanai . . .

Stalbē darbojas Vidrižu stērķeļu rūpnīcas nodaļa. Pa labi ceļš nogriežas uz Vienotnēm (Rozulu). Te ir Marksa vārdā nosauktā kolchoza kantoris un tautas nams. Vienu klm. no Vienotnēm atrodas Rozulas 7 g. skola. Nogājuši apm. 4 klm. pa Valmieras-Rīgas lielceļu, nonākam bieži apdzīvotā vietā — Plāci, kas tagad ir Mazstraupes ciema centrs. Te ir kultūras nams (bij. Lauks. b-bas n.) bibliotēka, slimnīca, aptieka, veikals u. c. Straupes mācītāja mājā mīt Mazstraupes skolas internāts. Pati skola iekārtota Mazstraupes pilī.

Ar šo tad arī ceļojumu pa Cēsu tuvāko un tālāko apkārtni beigsim, jo ceļvedī citus maršrutus neatrodam.

A. Pks.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLĪVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

PRĒRIJU ZELTS

(J. Z.) — Šodien lielu daļu no Kanadas saimniecisko ienākuma vēl sedz graudkopība, kuŗu paši kanadieši nosaukuši par prēriju zeltu.

19. gadu simteņa sākumā graudkopība bija vienīgais kanadiešu nacionālais ienākums, Tajā gad, industrijai strauji attīstoties, aina drusku mainījusies, bet tomēr bez graudkopības Kanadas ekonomija nebūtu domājama. Prērijās vēl šodien valda iezteiciens, ka provinces dzīves standarts atkarigs no lauksaimnieku ienākumiem.

Tautsaimnieki izgudrojuši t. s. saimniecisko šķēri, ar kuŗu mērīt lauksaimniecības un rūpniecības attiecības. Atzīmējot uz koordinātēm, var atrast, kuŗa nozare pārsvarā, vai kā tā viena otru iespaido.

Laikā starp abiem pasaules kariem rūpniecības un lauksaimniecības šķēru līnijas pietuvojās vienā otrai.

Pēdējos 15 gados graudkopība industrializējās un šodien to sauc par lauksaimniecisko industriju Kanadā. Līdz ar to rūpniecība šodien nosaka ražošanas potenciālu un industriālā šķēres līnija attālinās no lauksaimniecības līnijas.

Indiāņi, pirmie Kanadas iedzīvotāji, jeb tā sakot iedzimtie, pazinuši un kultivējuši tikai divus augus — tabaku un kukuruzu.

Pirmie ieceļotāji ieveduši Kanadā auzas, miežus un rudzus.

Kviešu plantācijas, šīsdienas nozīmē, sāka attīstīties pēc ukraiņu ieceļošanas, kuŗi lielāko daļu apmetās prēriju provincēs: Manitobā, Saskačevanā un Albertā. Ukraiņi tad arī uzskatāmi par pirmiem pionieriem kviešu audzēšanas laukā.

Graudkopju panākumi dažādos laika sprīžos bijuši mainīgi. Ja tirgus labs, graudkopji kļuvuši bagāti, bet līdz ko sākusies depresija, tie nikuļojuši un pat izputējuši vai pārgājuši uz pilsētām.

Tagad prēriju farmeŗi sevi nodrošina, labos gados uzkrāto naudu ieguldot rūpniecībā un pērkot akcijas.

Ja gadās traucējumi, slikti tirgus apstākļi, tad lauku ļaudis ar naudu, ko saņem no akcijām, vismaz pasargāti no izputēšanas.

Kanadieši teic, ka prēriju provincēs lauksaimniecība ar rūpniecību strādājot roku rokā. Protams, tas attiecas tikai uz lielsaimniekiem, kam 1000 un vairāk akru zemes.

Sīksaimniekiem, kuŗu zemes platība ir tikai 300-400 akru un pat mazāk, stāvoklis tomēr nav visai spožs. Daudzos gadījumos sīksaimnieki, lai izsargātos no izputēšanas, ir pārgājuši uz elastīgāku saimniekošanas veidu, vērojot dažādu produktu tirgus konjunktūru, un tai piemērojoties. Daudzi strādā ar labiem panākumiem.

Ja kādreiz gadās neveiksmes, tad farmu labprāt atpērk kaimiņš-lielsaimnieks. Katru gadu Kanadā tiek pārdotas 17-18.000, sīksaimniecības, un Kanadas tautsaimnieki ir uzskatos, ka, vismaz prēriju provincēs, pēc 20 gadiem mazākās farmas lielums būs 1400 akru.

Kad Kanadā ieradās pirmie zeltrači, tad bija vairāk kā 800 zelta raktuvju. Pamazām tās atpirka lielās sabiedrības un, tā sakot, Kanadas zelts pārgājis dažu cilvēku rokās.

Arī prēriju zeltam, graudiem, paredzams tas pats liktenis — tas pamazām ieslīd vienās rokās.

LAULĪBA, KAS BIJA GRĒKS

SOFIJAS LORENAS UN CARLO PONTI PIRMS TRIM GADIEM MEKSIKĀ NOSLĒGTO LAULĪBU ITALIJĀ NEATZĪST

Kāds itaļu žurnālists pamanīja to pirmais, patiesībā viņa izliktie novērotāji pie Mafalda klīnikas, Villa Monte delle Gioie. Jauna, izskatīga dāma, platā metelī segusies, lakatiņu galvā un melnām raga brillēm, kuŗa vaicāja pēc sieviešu ārsta, profesora Mauricio, bija Sofija Loren. Nedēļu vēlāk par to rakstīja itaļu izplatītais dienas laikraksts „Reporter". Tad arī noskaidrojās, ka nevis atslēgas kaula lūzums, par kuŗu Sofija žēlojās Madridē, tāpat kā brūnais iedegums, ko tā sameklēja atpūsdamās 1700 metru augstumā, Alpos, bija īstenie vainīgie viņas bezmiegam un nervozitātei. Īstais iemesls bija Sofijas gaidāmais bērns.

Savā laikā jau itaļu avīzes šo ziņu bija paudušas. Tas bija 1960. gada rudenī, kad aktrisei vajadzēja piedalīties filmas „La Ciocinara" uzvedumā. Pēkšņi viņa saslima. — Uztraukuma lēkmē Sofija skaļi sauca: „Nenonāvējiet manu meitu!"

Ja „Reporter" informācija pareiza (līdz šim atsaukums nav parādījies), tad pasaule kļūs bagātāka par vienu ārlaulības bērnu, gluži kā pirms 27 gadiem, kad Pozzuoli nabadzīgā rajonā piedzima Sofija pati.

Pašreizējā situācija interesanta ar to, ka Sofija Lorena patiesībā kopš 3 gadiem precējusies ar filmu producentu Carlo Ponti, taču Itālijā šo laulību neatzīst, aizbildinoties ar to, ka Ponti no pirmās sievas šķīries Meksikā, kuŗas tiesu lēmumi puszābaka zemē nav spēkā. Šinī sakarībā pret Ponti visā bardzībā uzstājies Milānas prokurors, apvainojot filmu producentu divsievībā.

Skaidrojot ziņu avotus, izrādījās, ka prokuroru informējusi kāda dāma no „Katoļu ģimenes aizsardzības biedrības": — „Pēc visa tā, ko avīzēs par filmu zvaigznēm lasām, nav brīnums, ka ļaudis domā, tās maina vīrus kā cimdus. Būtu sastapusies personīgi ar sūdzības sniedzēju - dāmu, es tai izskaidrotu, ka neesmu tāda, kā citas," izteikusies Sofija Lorena žurnālistiem.

Tiesas sēdē uz jautājumu „Vai esat precējusies?" Sofija droši atbildējusi: „Nē. Es esmu neprecēta, kā to liecina mana pase." To pašu apstiprināja arī Carlo Ponti. Tā abi izglābās no cietuma soda.

Taču pašreizējais stāvoklis Sofiju apbēdina. Viņa labprāt gribētu sabiedrībā spīdēt kā slavenā filmu magnāta oficiālā laulātā daudzene. Pagaidām viņa ir tikai oficiāla mīļākā.

Sofija mīl Carlo, taču Itālijā viņai maz cerību kādreiz sagaidīt brīdi, kad Carlo pirmā laulība tiks likumīgi šķirta un tas varēs otrreiz precēties.

Kā zināms, katoļu ticība neatzīst šķiršanos. Runa var būt tikai par laulības izsludināšanu par neesošu, ko var izdarīt pāvesta īpašs tribunāls Sacra Rota, kas sastādās no 15 augstiem baznīckungiem, kuŗi melnos talāros ar augstām hermelina apkaklēm sapulcējas dažas reizes gadā vēsturiskajā Palazzo della Cancelleria, lai izlemtu iesniegtos lūgumus, taču samērā reti ir gadījumi, kad stingrā baznīckungu sirdsapziņa piejauj kādas laulības anullēšanu.

1960. g. visā Itālijā tikai 77 laulības atzītas par neesošām. Lēmēji nesteidzas un Palazzo della Cancelleria vēlvēs četras lielas telpas glabā iesniegumus, kas vēl nav caurskatīti, kaut gan pār tiem jau nogulušies gadu desmitu putekļi.

Vatikāna laikraksts „Osservatore Romano", pieminēdams Sofijas un Carlo prāvu civiltiesā, atgādina ciešāk pievilkt iemaukus filmu ļaudim, zīmējoties uz viņu laulības partneŗu maiņām. Arī pārējā Itālijas presē bieži parādās raksti par nenormālo stāvokli laulāto attiecībās vispār, jo tā, ka šķiršanās apgrūtināta un maksā ļoti dārgi (Ingridai Bergmanei izmaksāja ap 500 dolaru!), valstī patlaban esot ap 500.000 pāru, kas faktiski dzīvo šķirti, kaut gan viņu laulības nav šķirtas. Morāliskās dāmas savās sanāksmēs un publikācijās raksturo itaļu viriešus kā izteiktus „brunču medniekus", kādēļ stingrība laulību šķiršanā esot drošākais līdzeklis tos saukt pie kārtības un piesaistīt mājas pavardam.

Tas pats „Osservatore Romano" kādā rakstā uzsver, ka izvairīšanās no itaļu likumiem, mēģinot slēpties aiz Meksikā vai citur noslēgtām formālām laulības saitēm, esot smags grēks.

Tātad grēkojuši, pāvesta uztvērē, arī Sofija Lorena un Carlo Ponti, noslēgdami laulību Meksikā un dodami dzīvību atvasitei, kas jau tuvākās dienās pieteikusi savu ierašanos šinī pasaulē. Protams gan kā ārlaulības bērns.

Pasaules raibumi

Nujorkas taksometru vadītājs Kronards Tragers, taupīgi dzīvodams, bija iekrājis glītu summiņu, lai atļautos sev ilgi iecerēto Eiropas ceļojumu. Lieldienās viņš iepazinās ar glītu angliešu iemīlējās, un abi nolēma precēties, vienodamies, ka kāzas dzers Anglijā. Kad luksa tvaikonis „America" piestāja Southamptonas ostā, līgava nozuda no kuģa ar visu naudu un abu dokumentiem. Angļu immigrācijas ierēdnī Trageru, kuŗš nevarēja uzrādīt nekādus personības dokumentus, neizlaida krastā. Viņam atlika vienīgi ceļš atpakaļ uz Nujorku, protams, uz kreditu.

☆

Amerikāņu prese atzīmē, ka prezidents J. F. Kenedijs iekārtojis savas runas televīzijā laikā, ko norīkusi kāda zobu kopšanas līdzekļu firma. Dažkārt runas vidū firma ielaiž ekrānā savu reklāžojumu reklāmas. Žurnālisti izsaka aizdomas, ka Kenedijam varētu būt kāda īpaša labvēlība pret minēto firmu.

☆

Betija Archambeault, Montreālā sodīta ar 15 dolariem par to, ka ilgstoši iedarbinājusi auto tauri, kamēr viņas vīrs atradies zem mašīnas, to remontēdams. Kundze tiesā mēģinājusi taisnoties, ka lietojusi auto signāltauri, lai klātesošie mazgadīgie bērni nedzirdētu vīra nepārtraukto rupjo lamāšanos.

☆

Skaņu plašu atskaņotāji savā uzvaras gājienā sākuši ielauzties arī citkārt mierīgajos un klusajos Tuvo Austrumu bagātnieku haremos. Tagad jau daudzos dzirdama cauru dienu atskanam skaņu plašu mūzika. Pārsvarā gan turku, persiešu un afganistānu melodijas. Haremu turētāji necieni amerikānisko džezu, jo tas viņu dāmas padarot nervozas un apatiskas pret saviem tiešiem pienākumiem.

☆

Klaipēdas apgabala kolchoznieks Juris Kalveinas ar ģimeni sēdēja pie pusdienu galda, kad pēkšņi nošķindēja loga stikli, sarkani nokaitēts metala gabals ielidoja telpā, un burbuļodams nogrima zupas bļodā. Pārsteigtais zemnieks ziņoja ciema milicim un divaino metala gabalu beidzot nosūtīja zinātniskai analizei. Izrādījās, ka sveškermenis bijis neliels meteorits, kas, nākdams no pasaules telpas, uzmeklējis kolchoznieka zupas bļodu.

☆

Šveices pasts ievedis jaunu kārtību: pie dzīvokļu durvīm piestiprināmas divas vēstuļu kastītes — atsevišķi viram un sievai. Pasta direkcija saņemot daudz pateicības vēstuļu. Acīmredzot, jauninājums klientos atradis dzirdīgas ausis.

☆

Londonā veiāri taksi vadītāji satraukti nospieda bremzes, aizmirsdami pat tālākbraukšanu, kad zaļās ugunis to jau sen atļāva. Kādēļ? Ielu tikko bija šķērsojis solids kungs ar gluži kailu skaistuli, kuŗu tas turēja savās rokās, cieši pie sāniem piespiestu. Dažas morāli cienošas dāmas jau steidzās pasaukt „bobiju". Tas arī noskaidroja, ka solidais kungs ir tekstīlju tirgotājs, kuŗš pārnēsā skatlogu lelles no galvenā veikala uz tuvumā esošo filiāli. Lelles bijušas tik „cilvēciskas", ka policists rūpīgi aptaustījis, vai tiešām darīšana ar priekšmetu nevis ar kailu sievieti.

DALBIŅA TĒVAM AIZEJ

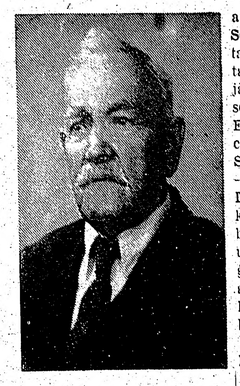

Ceturtdienas rītā, Bufalo ātri izplatījās skumjā vēsts, — ka turpat pēc pusgada slimošanas mūžībā aizgājis mūsu vecākais draudzes un latviešu kolonijas locekļis, kā viņu saucām „vecais Dalbiņu tēvs". Kā sirms ozols, no Dieva apbalvots ar apbrinojamu veselību, izturību, sikstumu, mošu garu un darba prieku — vecais Dalbiņš vēl turpat savu 98 gadu vecumā bieži vien tika redzēts kā latviešu klubā, tā baznīcā, būdams citiem daudz jaunākiem tautiešiem par cēļu priekšzīmi.

Ilgi viņš turējās pretim smagajai nieŗu kaitei. Tieši tagad, kad cerēja sagaidīt jauku laiku un pasildīties saulītē — izbeidzās viņa mūža gājums.

Heinrichs Dalbiņš dzimis 1863. g. jūlijā, Rīgā, kur arī vadījis mūža lielāko daļu, strādājot kā zida audējs „Kosmos" austuvē, vēlāk „Rigas Audumā".

Piektdienas vakarā Getca bēru namā latvieši pulcējās uz svētbridi, ko vadīja mācītājs Jūlijs Vējiņš, atgādinādams, ka aizgājējs savos bērnos ieaudis sencu labos tikums, ticību Dievam, darba prieku, pašuzupurēšanos un citas

ZVĒR. ADV. V. DĀVIS 70-GADNIEKS

Viens no izcilākiem latviešu tiesībniekiem, zvēr. atdv. Valentīns Dāvis 20. maijā atskatījās uz nodzīvotiem 70 mūža gadiem. Trimdas gaitas ASV tas sākumā pavadīja Milvokos, vēlāk pārcelās uz Čikagu.

Viņš ir vidzemnieks, dzimis Cesvaines apkārtnē, Grašu pagastā, lauksaimnieka dēls. Studējis Maskavas un Varšavas universitātēs tieslietas, arī vēsturi. Ieņēmis dažādus atbildīgus amatus Latvijas tiesās. Viņš ir Rigas apgabaltiesas prokurors, tiesu palatas viceprokurors, ar 1924. g. kļūst zvērināts advokāts Rigā. Pie viņa kā paligi strādājuši daudzi jaunākās paaudzes latviešu juristi, kas savu patronu godbijībā atceras par tā sniegtām zināšanām un plašo pieredzi. Jubilārs arī pēc dzimtenes atstāšanas, trimdā, Vācijā, iespēju robežās atkal kalpo Temidai.

Jau no studiju laikiem V. Dāvis piedalās sabiedriskā dzīvē, ir Frat. Letticas filistrs, juristu organizāciju biedrs u.t.t.

Viņš spirgts un vesels dzīvo Čikagā, kaut gan izkalpota arī pensija, joprojām strādā, un cer to darit līdz 73 gadu vecumam, kad, saskaņā ar likumu, var strādāt un arī saņemt pensiju,

Daudz baltu dieniņu vēl dižajam latviešu tiesībniekam

Mag. iur. E. Lapiņš.

BALETMEISTARA E. LEŠČEVSKA VESELĪBA UZLABOJUSIES

Slimais Latvijas Nac. operas baletmeistars E. Leščevskis, kuŗš kopš š. g. 10. marta ārstējās Bad Nauheimā, Vācijā, beidzis ārstu parakstīto dziednieciības pirmo posmu un atgriezies savā dzīves vietā Libekā. Viņš sakās esam stipri atspirdzis un caur Marisu Vētru lūdz nodot sirsnīgāko pateicību visiem, kas ar ziedojumiem sagādājuši iespēju atgūt sabojāto veselību, reizē nodrošinot ārstēšanos arī turpmāk.

Saņēmis ziņu par baletmeistara E. Leščevska slimību un viņa grūtajiem materiāļajiem apstākļiem, Mariss Vētra izsūtīja ziedojumu vākšanas listes 100 latviešu organizāciju darbiniekiem un atsevišķām personām, lai palīdzētu smagi slimajam māksliniekam. Tautiešu atsaucība nav izpalikusi un M. Vētra varējis nosūtīt E. Leščevskim uz Vāciju kā viņa cienītāju atbalstu $1068,36. Dažas ziedojumu listes vēl nav atgriestas atpakaļ, kādēļ summa vēl palielināsies.

Par sekmīgi veikto palīdzību Mariss Vētra izsakās: „Tautiešu atsaucība pierāda ne vien mūsu trimdas ļaužu aizkustinošo rūpi un interesi par mūsu vecajiem māksliniekiem, bet arī personīgu uzticību man un manai, gaužī privātā veidā reālizētai, palīdzības akcijai. Šī uzticība ir man patiesi liels gandarījums."

DRAUDZES A

Čikāgas Cianas d
ģe amatus, sadalīju
pr-ks O. Sāns, pr-k
Eglājs un J. Eglīte;
ļi: R. Baumanis, T
Dzelzskalns, I. Dum
golats, A. Kramēns,
Mundirovs un H. St
dāts: O. Kebža.

Draudzes vecāko
ks P. Vilips; padom
Balodis, Z. Celmiņš
J. Indzers, J. Jadzē
lējs, E. Kalniņš,
Littchens, V. Plata
J. Rasa un K. Treig

Par mūža veco i
Dakaru, kam lieli n
gā draudzes darī
skaitās sekojoši m
T. Briedis, A. Kuk
R. Liepiņš, J. Skud
riņš.

Revīzijas komisij
Grinbergu, M. Švā
Ziemeli. Kandidāto
un V. Lūsi.

Jaunatnes darba
J. Bokalderu, H.
Dzelzskari un S.
Dr. J. Lāci, K. M
Sānu.

Kalamazū Van
Vanadžu ansan
kā DV apvieni
sambļa dalībni
Otrā rindā tr

Svētdien, 14.
mā notika Londo
ganizāciju rikotā
nas akts. To ie
E. Bergs, runāda
vietu Dieva pasa
dzīvē.

Londonas latvi
dzēkņi ģodināja
latviešu māmuļas
radušās no Latv
katrs bērns pasn
vai mātei un v
jām mātēm.

Londonas latvi
dzēkņi deva
skandēdami taut
latviešu dzejnieku
Jērums un Rain
atskaņoja klavier

Londonas zem
gadskārtējais tuv
ko ikgadus rīko
vidū, šogad no
Vanagu namā s
jā. Šis sarīkojum
rākiem gadiem l
viešu sabiedrības
tu. Soreiz tas
apmeklēts, jo ku
lijās arī jaunā
ievadīja Zemni
valdes priekšsēd
ar uz

PKĀRTNI

PLĀCĪ, ROZULĀ

Vai par šādu tīri buržuisku lūsmošanu autors nebūs saņēmis bargu bārienu no augstākām instancēm?

Noslēdzot sirošanu pa Cēsu apkārtni, mūsu ceļš vēl iet uz vakaru pusi. Uz īsu bridi apstāsimies Lieplejās (bij. Raiskuma krogā pie Gaujas), kur tagad atrodam šķirnes dzīvnieku audzēšanas kantori. Raiskuma ezera krastā izvietojušies: R. ciema padome, kolchoza „Ciņa" kantoris, Raiskuma sanatorija - skola, kurā veselojas bērni, kas slimojuši ar bērnu trieku, medicīnas punkts, Raiskuma-Auciema novada pētniecības mūzejs. Bij. Auciema krogā iekārtota sakaru nodaļa un bij. Ungurmuižas pili — Kūduma 7-gad. skola. Piemīlēts, ka šī pils ir baroka stila celtne un ka tās dārzā atrodas lapene — kafijas paviljons, kur baroni dzēruši kafiju. No šejienes viņi esot arī noraudzījušies, kā pie smēdes pērti latviešu zemnieki. Nezinu, kāpēc tagadējie „sarkanie baroni" nolēmuši atjaunot šo lapeni. Laikam taču kafijas dzeršanai . . .

Stalbē darbojas Vidrižu stērķeļu rūpnīcas nodaļa. Pa labi ceļš nogriežas uz Vienotnēm (Rozulu). Te ir Marksa vārdā nosauktā kolchoza kantoris un tautas nams. Vienu klm. no Vienotnēm atrodas Rozulas 7 g. skola. Nogājuši apm. 4 klm. pa Valmieras-Rīgas lielceļu, nonākam bieži apdzīvotā vietā — Plācī, kas tagad ir Mazstraupes ciema centrs. Te ir kultūras nams (bij. Lauks. b-bas n.) bibliotēka, slimnīca, aptieka, veikals u. c. Straupes mācītāja mājā mīt Mazstraupes skolas internāts. Pati skola iekārtota Mazstraupes pilī.

Ar šo tad arī ceļojumu pa Cēsu tuvāko un tālāko apkārtni beigsim, jo ceļvedi citus maršrutus neatrodam.

A. Pks.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLĪVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Millers Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

KS

ĢTO LAULĪBU ITALIJĀ

zīst šķiršanos. Runa var būt tikai par laulības izsludināšanu par neesošu, ko var izdarīt pāvesta īpašs tribunāls Sacra Rota, kas sastādās no 15 augstiem baznīckungiem, kuri melnos talāros ar augstām hermelina apkakļēm sapulcējas dažas reizes gadā vēsturiskajā Palazzo della Cancelleria, lai izlemtu iesniegtos lūgumus, taču samērā reti ir gadījumi, kad stingrā baznīckungu sirdsapziņa pieļauj kādas laulības anullēšanu.

1960. g. visā Itālijā tikai 77 laulības atzītas par neesošām. Lēmēji nesteidzas un Palazzo della Cancelleria velvēs četras lielas telpas glabā iesniegumus, kas vēl nav caurskatīti, kaut gan pār tiem jau nogūlušies gadu desmitu putekļi.

Vatikāna laikraksts „Osservatore Romano", pieminēdams Sofijas un Carlo prāvu civiltiesā, atgādina ciešāk pievilkt iemauktus filmu laudīm, zīmējoties uz viņu laulības partneru maiņām. Arī pārējā Itālijas presē bieži parādās raksti par nenormālo stāvokli laulāto attiecībās vispār, jo tā, ka šķiršanās apgrūtināta un maksā ļoti dārgi (Ingridai Bergmanei izmaksāja ap 500 dolaru!), valsti patlaban esot ap 500.000 pāru, kas faktiski dzīvo šķirti, kaut gan viņu laulības nav šķirtas. Morāliskās dāmas savās sanāksmēs un publikācijās raksturo itaļu vīriešus kā izteiktus „brunču medniekus", kādēļ stingrība laulību šķiršanā esot drošākais līdzeklis tos saukt pie kārtības un piesaistīt mājas pavardam.

Tas pats „Osservatore Romano" kādā rakstā uzsvēr, ka izvairīšanās no itaļu likumiem, mēģinot slēpties aiz Meksikā vai citur noslēgtām formālām laulības saitēm, esot smags grēks.

Tātad grēkojuši, pāvesta uztverē, arī Sofija Lorena un Carlo Ponti, noslēgdami laulību Meksikā un dodami dzīvību atvasītei, kas jau tuvākās dienās pieteikusi savu ierašanos šinī pasaulē. Protams gan kā ārlaulības ņērns.

DALBIŅA TĒVAM AIZEJOT

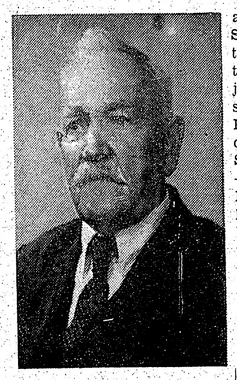

Ceturtdienas rītā, Bufalo ātri izplatījās skumjā vēsts, — ka turpat pēc pusgada slimošanas mūžībā aizgājis mūsu vecākais draudzes un latviešu kolonijas loceklis, kā viņu saucām „vecais Dalbiņu tēvs". Kā sirms ozols, no Dieva apbalvots ar apbrīnojamu veselību, izturību, sīkstumu, mošu garu un darba prieku — vecais Dalbiņš vēl turpat savu 98 gadu vecumā bieži vien tika redzēts kā latviešu klubā, tā baznīcā, būdams citiem daudz jaunākiem tautiešiem par cēlu priekšzīmi.

Ilgi viņš turējās pretim smagajai nieru kaitei. Tieši tagad, kad cerēja sagaidīt jauku laiku un pasildīties saulītē — izbeidzās viņa mūža gājums.

Heinrichs Dalbiņš dzimis 1863. g. jūlijā, Rīgā, kur arī vadījis mūža lielāko daļu, strādājot kā zīda audējs „Kosmos" austuvē, vēlāk „Rīgas Audumā".

Piektdienas vakarā Getca bēru namā latviešī pulcējās uz svētbrīdi, ko vadīja mācītājs Jūlijs Vējiņš, atgādinādams, ka aizgājējs savos bērnos ieaudis senču labos tikums, ticību Dievam, darba prieku, pašuzupurēšanos un citas ar naudu nenopērkamas vērtības. Sestdienas priekšpusdienas skaistajā pavasara laikā tuvinieki un tautieši aizgājēju izvadīja pēdējā gaitā uz Forest Lawn kapsētas latviešu nodalījumu. No Ev.-Lut. draudzes pēdējos sveicienus nesa draudzes pr-ks A. Smilktiņš, no Bufalo latv. kluba — pr-dis Jēk. Ozoliņš, uzsverot Dalbiņa tēva aktivitāti sabiedriskā darbā. Nelaiķi piemin dzīves biedre, meita, pameita ar znotu un mazdēli Bufalo, meitas — Argentīnā, Austrālijā un Latvijā, kā arī vienīgā mazmeita Austrālijā, kas viena, bez mātes, izkļuvusi brīvajā pasaulē.

Vieglas svešās zemes smiltis krietnajam latviešu tēvam!

E. Alka.

DRAUDZES AMATOS

Čikāgas Cēnas draudzes valde amatus sadalījusi sekojoši: pr-ks O. Sāns, pr-ka palīgi: A. Eglājs un J. Eglīte; valdes locekļi: R. Baumanis, T. Bērziņš, H. Dzelzskalns, I. Dumpis, H. Grigolats, A. Kramēns, J. Lācis, N. Mundirovs un H. Streips. Kandidāts: O. Kebža.

Draudzes vecāko padomes pr-ks P. Vilips; padomes locekļi: A. Balodis, Ž. Celmiņš, V. Dātovs, J. Indzers, J. Jadzēvičs, A. Kalējs, E. Kalniņš, O. Kebža, E. Littchens, V. Platacis, A. Polis, J. Rasa un K. Treiguts.

Par mūža veco ievēlēja John Dakaru, kam lieli nopelni ilggadīgā draudzes darbā. Draudzē skaitās sekojoši mūža vecāji: T. Briedis, A. Kukša, A. Meshun, R. Liepiņš, J. Skudris un A. Zīriņš.

Revīzijas komisijā ievēlēja: J. Grīnbergu, M. Švānfeldu un A. Ziemeli. Kandidātos: V. Alksni un V. Lūsi.

Jaunatnes darba komitejā — J. Bokalderu, H. Eglāju, P. Dzelzskari un S. Freudenfeldi, Dr. J. Lāci, K. Matisonu un O. Sānu.

ro.

CERIŅI ZIED...

Dziesma izskanēja un aplausi rima, kad nokāpu no estrādes Dobeles pilsparkā, veco bruņinieku pils pagalmā, kad tu, atraisījusies no koŗa, piesteidzies, satvēri manu roku un teici: „Nāc!"

Es sekoju tev, Marija. Tavi vaigi kvēloja ziedoņa skārti, un tavas acis spulgoja. Tās bija kā zilas zvaigznes košā ielokā.

„Nāc!" tu vēlreiz satraukti teici, un mēs aizskrējām no cilvēku burzmas, no jaunatnes svētku priekiem. Aizgājām uz ceriņu gatvēm un elpojām viņu reibinošo smaržu. Viss smaržoja un bija kā aizturētu, neizteiktu gaviļu pilns par ziedoņa atgriešanos. Mēs gājām roku rokā. Smējāmies un bijām pārgalvīgi līksmi.

Ziedoņa laiks bija dabā, bija Latvijas laukos un mežos, plavās un cilvēku sirdīs. Viss gavilēja, gaidot ilgu piepildījumu.

VIESTURS ŠĶIEDRA,
beidzis Toronto Universitātes Gvelfas Lauks. kolledžu ar B.S.A. gradu, š. g. 19. maijā.
Ir korporācijas Gersicania loceklis.

Tu, Marija, toreiz biji krāšņajā tautas tērpā, biji kā reibinošs ceriņu zieds, kas vēries saules skūpstam. Pilnām, briestošam sārtkāsīam lūpām, kas smējās un gavilēja par jauno dzīvību, par jaunumu, par topošo milu, par lielo noslēpumu dabas atmodas laikā.

Kur esi šodien, Marija, ziedoņa elpa?

Zied atkal ceriņi Latvijas āres, zied ceriņi Dobeles gravās.

Zied atkal ceriņi . . . Bet kur esi tu?

O. Krolls

MODRIS KĀRKLIŅŠ AIZSAULĒ

Ceturtdien, 18. maijā, pl. 7.00 no rīta Ņujorkā mira virsītn. un sabiedrisks darbinieks Modris Kārkliņš. Kārkliņš jau ilgāku laiku slimoja un sūdzējās par veselības pasliktināšanos; pag. gadā izdarīta operācija, bet slimība nebija novērsta.

M. Kārkliņš ieceļoja ASV 1949. gadā no Eslingenas. Vācijā precējās ar brīvmākslinieci Veru Griķi. Ģimenē ir meita Mudīte, ko Pūpolu svētdienā iesvētīja Bruklinas baznīcā.

Nelaikus dzimis Rīgā 1906. gada 4. oktobrī; tēvs ir Ernests Kārkliņš - Zeltmatis. Beidzis kara skolu Rīgā un bijis aktīvs virsnieks. Ņujorkā darbojies Daugavas Vanagu virsnieku apvienībā, Nac. centra Longailendas nodaļā, bijis aktīvs Ņujorkas latv. ev. - lut. draudzes loceklis, dibinājis šīs draudzes Beisoras - Brentvudas kopu un bijis tās pirmais priekšsēdis, līdz ar to darbojoties ari Ņujorkas draudzes valdē. Vienu gadu bijis arī Palīdzības fonda loceklis. Ilgus gadus strādājis J. Risberga uzņēmumā.

Izvadīšana notika sestdien, pl. 2 p. p. Pavadīšanā piedalījās draudzes mācītāji R. Zariņš un O. Gulbis, piederīgie, bijušie darba biedri, organizāciju pārstāvji un draudzes locekļi.

VIŅI DZIEDĀS TORONTO

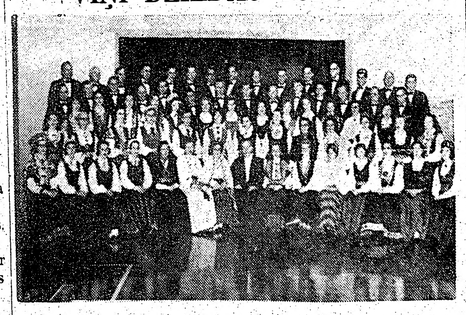

KORIS „DZIESMU VAIROGS"

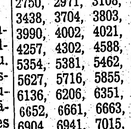

Nodibināts 1945. gada jūnijā, Vācijā. Piecpadsmit aizvadītajos gados koŗa darbības vēsturē ierakstīti daudzi labi veikumi, kas ir pamats šodienai, lai varētu pastāvēt, veikt iecerēto nākotnē, prasot pienākuma apziņu, apdomu un darbu.

Pagājušā darbības gadā bez piedalīšanās Latviešu novada dziesmu svētkos Indiānapolē un tur sarīkotā Izlases darbu koncertā, koris vēl dziedājis piecos koncertos. Trīs koncerti Mičigenā (Detroita, Grand Rapidi, Kalamazū), bet pa vienam Illinoisā (Čikāgā) un Indiānā (Elkhart).

Ierodoties 3. latviešu dziesmu svētkos Kanadā, koris Dziesmu Vairogs līdz^ nem ceļojošo balvu — kokli, kuŗu korim piešķīra Ņujorkas dziesmu svētkos 1958. gadā. So balvu sacensībai dāvinājusi 2. latviešu dziesmu-svētku Kanadā ricības komiteja, un balva piešķirama Dziesmu svētkos aktīvākajam latviešu korim Amerikas kontinentā.

Kori kopš dibināšanas dienas vada brīvmākslinieks Arnolds Kalnājs.

Kori pašreiz 71 dalībnieks, koŗa darbības vieta ir Kalamazū pilsēta Mičigenas štatā, ASV.

Koŗa sastāvs — I. soprāni: Brauķis Lelde, Brūveris Valentīne, Butners Astrīda, Ceriņš Anna, Jumiķis Daina, Kalnājs Daira, Kupsis Rūta, Ķeņģis Ginta, Melnūdris Aira, Polis Hedviga, Puriņš Austra, Silis Austra, Šmits Milda, Valdmanis Terēze. II soprāni: Baltaisvilks Olga, Bērziņš Laima, Ķeņģis Aija, Melnūdris Ausma, Mežsēts Ruta, Ozols Brigita, Ritums Vilma, Šmits Zigrīda, Zadiņš Maija. I alti: Balčuns Astrīda, Bērziņš Zeltīte, Blankenburģis Ligita, Cāzers Jāna, Jansons Ārija, Krautmanis Liesma, Pokornijs Skaidrīte, Polis Zaiga, Zubovs Dzidra. II alti: Auseklis Aija, Avotiņš Biruta, Gailis Zelma, Kalnietis Aina, Licis Gunta, Mazkrists Rūta, Melnūdris Vilma, Miezis Elvira, Rava Velta, Silvāne Dzidra, Vitiņa Olga. I tenori: Ančupāns Konstantins, Dunkulis Vilis, Kalniņš Jānis, Lesnieks Eduards, Mazkrists Ansis, Rinkušs Jānis. II tenori: Minka Alfrēds, Šitka Voldemārs, Zands Jānis, Zemītis Arsenijs. I basi: Avotiņš Jānis, Kalnājs Andrejs, Puriņš Ģirts, Puriņš Kārlis, Purmalis Andrejs, Rava Arturs, Riekstiņš Nikolajs, Sildegs Antons, Staģis Vilis, Šmits Ervins. II basi: Aistars Viestarts, Austriņš Pēteris, Bērstis Eriks, Mežsēts Aldonis, Puriņš Viktors, Rinkušs Verners, Ritums Fricis, Sika Paulis.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KAILAS VAI BASAS KĀJAS?

Kāds lasītājs strīdas par Tirzmalietes tekstu: vajagot būt nevis „ar kailām kājām", bet „ar basām kājām". Liekas, viņš ir matojas uz Grāmatu drauga izdoto „Lai atskan dziesmas", kogan nevar uzskatīt par autentisku izdevumu pirmteksta nospiedrošanai. Antoloģijā „Dziesmotā Latvija", kas iznāca Rīgā, 1936. gadā, Jāņa Grīna redakcijā, ir „kailās kājas". Tāpat „Lāpā", ko rediģēja prof. Dr. phil. K. Kārkliņš, bet 1904. gadā Āronu Matisa

Smaidos un asarās ir „ar slapjām kājām"

Lasītājs, ASV.

REVIDĒ SPORTU UN MEKLĒ JAUNVĀRDUS

Pēc prof. P. Starca kritikas par indīgās efejas, t. i. sporta kultivēšanu, ALA's sporta birojs rīkojies ātri un asi. Saprazdami, ka profesora kritiku par tautas gara kultūras zaudēšanu atspēkot var vienīgi ar ātru ricību, sporta viri tūlīt sasauca Klīvlendā sēdi un kērās pie lietas. Ja sporta birojs tiešām, pašam nezinot, veicinājis internacionālā hazarda kultūru, tad šis virziens tūlīt jāatrod un jāizknicina. Bet, kur to meklēt, kur to atrast?

Tiesa, ripa vairs netiek sviesta un klimpas vairs netiek sistas, bet vai tāpēc tiešām jau ir pazaudēts tautas mantojums? Vēl taču tiek sportots ierastās bumbu spēlēs un zirgu skriešanās sekcija nav birojā uzņemta. Kur meklēt vainu?

Tad atausa gaisma. Vaina bija tā, ka to, ko agrāk sauca par kaltētu cūkas pūsli, tagad sauc par bumbu. Pašam vārdam „bumba" jau nekādas īstas kaites nav, bet no tā atvasināts iecienītas spēles nosaukums — bumbošana. Sarunās par to neziņātājs var viegli pārteikties un bumbošanas vietā izteikt balļēšana. Tas nu būtu grēks, jo sportošana, kā visiem zināms, nekad netiek apvienota ar kādu piedauzīgu uzdzīvi. Lieta skaidra, jāsvītro bumbošanas nosaukums un jārada jaunvārds. Tā sprieda centīgie Krondvalda Ata pēcnācēji.

Rezultāti, saprotams, neizpalika. Tika radīts ne vien jaunvārds, bet pat jauns latviešu alfabēta burts. Proti, bumbošana tika pārkristīta par „bowling'u". Jauks vārds, vai nē? Zinātnieki gan atraduši, ka vārda sakne vecā sanskritu valodā nozīmējot blodu, bet vai tas slikti? Nevienam tak neuzdrošinātos apcelt tautisko darba rīku, un kulinārā māksla jau dažkārt arī ir savs sports.

Tautas atmoda vēl iet pilnā tvaikā uz priekšu. Tad nu tik „blodojiet" šādā garā, kungi!

Avargū, Ņujorkā.

Savienotas VALSTIS

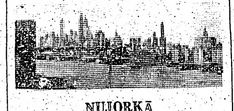

NUJORKĀ

Pārējie laimesti krita uz locem:

111, 112, 149, 214, 299, 310, 432, 438, 524, 686, 735, 820, 821, 876; 971, 1066, 1101, 1104, 1137, 1365, 1462, 1626, 1670, 1693, 1850, 1977, 2061, 2115, 2174, 2290, 2554, 2699, 2750, 2971, 3108, 3151, 3276, 3424, 3438, 3704, 3803, 3821, 3914, 3936, 3990, 4002, 4021, 4045, 4117, 4125, 4257, 4302, 4588, 4878, 4982, 5047, 5354, 5381, 5462, 5475, 5481, 5482, 5627, 5716, 5855, 5890, 6051, 6053, 6136, 6206, 6351, 6383, 6536, 6558, 6652, 6661, 6663, 6676, 6735, 6757, 6904, 6941, 7015, 7113, 7181, 7275, 7326, 7397, 7427, 7584, 7748, 7824, 7912, 8101, 8121, 8161, 8436, 8530, 8554, 8653, 8686, 8703, 8840, 9077, 9117, 9170, 9282, 9311, 9318, 9391, 9429, 9537, 9657, 9661, 9772, 9908, 10077, 10196, 10198, 10209, 10237, 10375, 10428, 10471, 10648, 10728, 10831, 11077, 11146, 11185, 11376, 11431, 11476, 11532, 11559, 11642, 11710, 11721, 11868, 11932, 11986, 12066, 124,37, 12465, 12490, 12515, 12775, 13071, 13079, 13212, 13245, 13276, 13309, 13342.

● Aizvesto piemiņai trešdien, 14. jūnija vakarā Betlemes baznīcā DV rīko garīgu koncertu, būs arī dievvārdi. Tautas sēru dienas dievkalpojumi svētdien, 18. jūnijā, pl. 9 Bronksā, pl. 2 Bruklinā, pl. 2 Port Vašingtonā.

● Vasarsvētku meijas svētdien Betlemes baznīcā bija no O. Lorberga kundzes bērza, kas atvests pirms gadiem no Bauskas apr. un pārstādīts Bruklinā.

● Sestdien nokristīta Zane Astride Lejasbunde vecāku mājā Ozonē parkā. Svētdien sv. kristības sakramentu saņēma Klaudija Šmits no Passaic, N. J. Vecāki ieceļojuši no Argentīnas, Buenosairesas.

● Igaunu students A. Uriko, Ņujorkā, laimējis Irijas svipstekā 140.000 dol. Laimētājs tomēr saņems tikai 40.770 dol., pārējais aiziet federālos un valsts nodokļos.

ČIKĀGĀ

● Krolla kultūras biroja prezidijs sanāca sestdien Hull Housē uz sēdi, kuŗā pēc vispusīgā ziņojuma par teātru darbību O. Krolls izteica vēlēšanos aiziet „skatītāju rindās"; bet pēc iztirzājumiem piekrita biroja reorganizācijas projektam. Tāpat vaditājs informēja par notikušajām mākslinieku turnejām un gaidāmiem ciemiņiem no Londonas un Zviedrijas. Sēdē piedalījās O. Krolls, Verena un Arnolds Strautnieki, Ruta un R. Eichenfeldi un Jūlijs Staprēns. Vēl pārrunāja grāmatu un citus kultūras jautājumus.

Čikāgas un Milvoku preses darbinieki svētdien bija pulcējušies apspriedē, ko atklāja pr-ks Kārlis Ķezbers. H. Kreicers referēja par K. Kezbera jauno romānu „Mainas hercogisti", kuŗā lieliski aprakstīta nometnes dzīve un izdarības. Pasvitroja romāna raito ritējumu un teicamo valodu. Pr-ks ieteica atbalstīt ar līdzdarbību visas iznākošās latviešu avizes.

● Sabiedrisko darbinieci Emīli ju Tomberģu skāris smagais autoto tik nelaimīgi, ka sadragāti locekļi, un nelaimīgajai vajadzēs ilgāku laiku ārstēties slimnīcā.

● Saki nu, ka Čikāgas gangsteri nav attapīgi. Kādā dzīvokli iekravājas jaunie īrnieki un nes savas mēbeles iekšā. Tajā pat laikā piebrauc cita smagā mašīna, izlec viņi un sāk nest mantas ārā. Tikai kad mašīna atkal aizbraukusi, jaunie īrnieki sāk apjēgt, ka tā aizvedusi arī viņu mēbeles. Damājuši, ka vedēji ir vecie īrnieki, kuŗi aizved palikšās lietas.

Policija brīdina, ka tas esot jauns gangsteru triks, un aicina uzmanīties. ro

● Rakstnieks Emils Skujenieks Klīvlendā, kas nesen cieta fabrikas darbā, laužot kāju, bija tik tālu atveselojies, ka sācis strādāt. Pēc pāris darba dienām lauzis atkal kāju, bet citā vietā. Vecais spalvas bruninieks tomēr neskumst un saka, ka nu ar ģipsa bluķi pie kājas varēšot vismaz rakstīt.

● Dziedone Elza Sedliņa no Zviedrijas ieradīsies Amerikā augusta beigās. Viņas koncertu turneju rikos Krolla Kultūras birojs. Pirmais koncerts paredzēts Čikāgā 23 septembrī.

VAŠINGTONĀ, D. C.

● Sabiedriskās organizācijas, kas tiešām labi noorganizēje 10. ALA's kongresu, iecerētā atlikuma vietā dabūs piemaksāt no sa viem līdzekļiem, lai nosegtu deficītu. Liels izdevumu postenis ir bagātīgā samaksa $600,- Ņujorkas apvienotam korim un tā dauzdajiem solistiem.

● Vašingtonas Jaunatnes pulciņš, atzīmēdams 12. maijā savu 10 gadu jubileju, ar sekmēm izrādīja Ed. Vulfa 1 cēl lugu Linis murdā, režisora Uršteina vadībā. Izrādi apmeklēja turpat 200 personas, starp tiem arī sūtnis prof. A. Spekke.

● Ģimenes dienu 14. maijā atzīmēja Vašingtonas latviešu ev. - lut draudze ar dievkalpojumu savā baznīcā. Dievvārdus sacīja māc. A. Veinbergs un dziedāja koris diriģenta Jura Cāliša vadībā.

Dievkalpojumam pieslēdzās akts, ko ievadīja Svētdienas skolas pr-ka Svilpes uzruna. Sekoja stud. Maijas Ekstrēmas referāts. Savās atziņās viņa pasvitroja ģimenes svarīgumu veselīgai jaunatnei, izceļot mātes nozīmi latviskuma saglabāšanā. Ģimenē kuŗā nerunā latviski, arī bērni drīz nonāk svešā vidē.

Bērnu deklamācijas un priekšnesumi daudzos skatītājus iepriecināja. Vecāki saņēma no bērniem ziedus. Bērnības atmiņai 79 gadus vecā cēsiniece Augusta Pētersone izteiksmīgi deklamēja kādu sacerējumu par kluso diķi, vītolu tā krastos un saules apmirdzēto Vidzemi. Sekoja flimas izrāde. Kad skolēniem vēlāk jautāja, ko tie filmā paņinuši, kāds pavisam klusu iesaucās — to bitniķu, kas radīja jautrību.

KALAMAZŪ, MICH.

● Mednieku un makšķernieku kluba jauniekārtotās māla bālžu šautuves atklāšana notika 14. maijā inž. V. Griviņa laukā īpašumā. Uzrunājot kuplo dalībnieku skaitu, kluba pr-ks V. Rušēvics darīja zināmu, ka pasākuma „dvēsele" ir sporta daļas vaditājs A. Ģirupnieks. Materiālus izbūvei ziedojuši: J. Kalniņš, L. Skrupšķelis, A. Ģirupnieks, J. Melnūdris, J. Kupsis, J. Vīķis, K. Sedliņš, Jūlijs Kārkliņš, A. Tralmaks, V. Rinkušs u. c. Kluba pr-ks, pateicoties visiem darba daritājiem, izcēla inž. V. Griviņa ģimenes lielo labvēlību un atbalstu. Cildinot kluba darbību un vēlot labākos panākumus, uzrunu teica pats mājastēvs, inž. V. Griviņš.

Pirmo šāvienu balonā laimīgi veica kluba pr-ks V. Rušēvics, kuŗam sekoja daudz citu klātesošo dalībnieku vingrinājumi. Jaukās pavasara dienas darbību noslēdza kopīgs launags.

● Jelgavas skautu un Gaujas gaidu vienību vecāku padome 28. maijā, plkst. 2.00 p.p. „Rota Kiwani" skautu nometnes zālē, pie Bass ezera, rīko pavasara sarīkojumu. Programmā priekšnesumi, kuŗus noslēgs kopīgs līdznemto groziņu azaids un izloze. Ieeja pret ziedojumiem.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas ev. - lut. draudzē Vasarsvētku atsvētē, svētdien, 28. maijā, pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 4 p.p. Beisoras Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 5 Bronksas Sv. Toma baznīca sagaidāms viesis - spredikotājs, mācītāji R. Zariņš un A. Ozols; pēc dievkalpojuma — Bronksas un Bruklinas vidusskolu mācību noslēguma sarīkojuma akts, priekšnesumi, azaids, dejas un rotaļas.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Cēnas draudze, 5015 W. Ferdinand St., 28. maijā, pl. 10, Trīsvienības svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds. Tenors V. Salna, pie ērģelēm V. Treimanis. Pēc dievkalpojuma apakšējā zālē draudzes skolas nobeiguma - izlaiduma sarīkojums: svētbrīdis, māc. J. Strautnieks, apsveikumi un skolēnu priekšnesumi.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU. BOX 220, STOCKHOLM.

VISĀ PASAULĒ

■ **Svētdien, 14. maijā, DVF nama notika Londonas latviešu organizāciju rīkotais ģimenes dienas akts. To ievadīja prāvests E. Bergs, runādams par ģimenes vietu Dieva pasaulē un cilvēku dzīvē.**

Londonas latviešu skolas audzēkņi godināja ziediem četras latviešu māmuļas, kas nesen ieradušās no Latvijas. Pēc tam katrs bērns pasniedza ziedu savai mātei un visām klātesošajām mātēm.

Londonas latviešu skolas audzēkņi deva priekšnesumus, skandēdami tautas dziesmas un latviešu dzejnieku darbus. Jana Jēruma un Raimonds Pētersons atskaņoja klavieru mūziku.

■ **Londonas zemnieku savienības gadskārtējais tuvināšanās vakars, ko ikgadus rīko Londoņā maija vidū, šogad noritēja Daugavas Vanagu namā sestdien, 13. maijā. Šis sarīkojums jau kopš vairākiem gadiem izvērties par latviešu sabiedrības pulcēšanās vietu. Šoreiz tas bija sevišķi labi apmeklēts, jo kuplā skaitā piedalījās arī jaunā paaudze. Vakaru ievadīja Zemnieku savienības valdes priekšsēdis E. Zelmenis ar uzrunu.**

Sarīkojumā bija interesanta un bagāta māksliniecišķā daļa. Vijolniece Hoda Ozoliņa valdzināja klausītājus ar Čaikovska „Chanson Triste", ko Mariannas Zariņa pavadījumā māksliniece spēlēja ar dziļu izjūtu un augstu prasmi. Aina Pelcis divās deklamācijās no jauna parādīja savas izcilās dikcijas un interpretācijas spējas. Marianna Zariņa, Ināra Zariņa un Juris Greste attēloja „Mērnieku nedarbus" no J. Janševska „Dzimtenes".

■ **Šo pavasari ģimnaziju beidza 13 Zviedrijas latviešu jaunieši: 7 meitenes un 6 zēni: Goppere, Liene — Stokholma, Graufelds, Āris — Upsala, Induse, Ilze — Upsala, Janelsiņa, Aija — Stokholma, Kreicbergs, Andris — Stokholma, Laiviņa, Liana — Burosa, Meisters, Andris — Stokholma, Moris, Juris — Jencēpinga, Stepiņa, Ilze — Gēteborga, Strauberga, Ieva — Stokholma, Šleiere, Guna — Stokholma, Šmitmanis, Jānis — Eskilstūna, Teikmanis, Andris — Katrineholma.**

■ **Berchtesgadenā, veco laužu mītnē Insulā š. g. 11. maijā miris 81 g. vecumā Smiltenes pag. Stariņu māju saimnieks Jūlijs Kubulnieks.**

Viņš tagad apgūlies blakus ilggadīgajam Smiltenes draudzes ārstam Dr. A. Lazdiņam, kuŗa kapu Berchtesgadenā nelaikis ar lielu mīlestību kopa daudzus gadus.

■ **Denverā, Kolorado, miris bij. Rīgas 4. ģimnazijas direktors Indriķis Rītiņš.**

■ **Adelaidē, Vudviles vidusskolas pēdējās klases audzēknis, 15 g. v. Andris Veilands kā pirmais latviešu skauts Austrālijā ieguvis karalienes skauta diplomu. Diploms Andrim pasniegts Jura dienas svinību laikā Adelaidē.**

■ **Austrālijā mākslinieku biedrības mākslas skolā Melburnā par mācības spēku saistīts glezņotājs Kārlis Mednis. Minētajā skolā mācās arī latviete Ilze Tamuša.**

■ **Prof. Dr. phil. Z. Vītens saistījies par mācības spēku Hamburgas tautas augstskolā, kur lasa lekcijas par Gētes darbiem un vāciešu valodas stilu.**

■ **Viskonsinas universitāti ASV beidzis Visvaldis Stepe, iegūstot BS grādu mēchanikā.**

■ **Kolumbijas universitātē, Ņujorkā, filozofijas doktora grādu ieguvis Egons Kāpostiņš. Viņš saistījies darbā Vagnera kolledžā, Statenailendā, Ņujorkā par „associate" profesoru.**

■ **Sidnejas tuvumā latviešu laulāts pāris agronōmi Bruno un Liene Plauži pēc pāris gadu algota darba ieguvuši savā īpašumā nelielu lauku saimniecību. Ar centību, zināšanām un lielu darba mīlestību viņu saimniecība ātri uzplaukusi, un patlaban tā ir jau lieliska komerciāla lielsaimniecība.**

■ **Sakarā ar majora Gagarina sekmīgo lidojumu pasaules telpā, Pad. Savienībā sākusies „spontāna" ielu pārdēvēšana Gagarina vārdā. Arī Latvijā jau trīs Gagarina ielas: Rīgā — līdzšinējā Ropažu iela, Cēsīs — Raunas iela un Daugavpilī — Jāņiņeku iela.**

Kalamazū Vanadžu aktivitātei pieskaitāms noorganizētais Vanadžu ansamblis, kuŗš paspējis jau vairākas reizes uzstāties kā DV apvienības, tā draudzes sarīkojumos. Uzņēmumā ansambļa dalībnieces ar dziesmu iestudētāju J. Zuiku (vidū). Otrā rindā trešā no kreisās Vanadžu pr-ce Anna Zuika.

ZVĒR. ADV. V. DĀVIS 70-GADNIEKS

Viens no izcilākiem latviešu tiesībniekiem, zvēr. atv. Valentīns Dāvis 20. maijā atskatījās uz nodzīvotiem 70 mūža gadiem. Trimdas gaitas ASV tas sākumā pavadīja Milvokos, vēlāk pārcēlās uz Čikagu.

Viņš ir vidzemnieks, dzimis Cesvaines apkārtnē, Grašu pagastā, lauksaimnieka dēls. Studējis Maskavas un Varšavas universitātēs tieslietas, arī vēsturi. Ieņēmis dažādus atbildīgus amatus Latvijas tiesās. Viņš ir Rīgas apgabaltiesas prokurors, tiesu palatas viceprokurors, ar 1924. g. kļūst zvērināts advokāts Rīgā. Pie viņa kā paligi strādājuši daudzi jaunākās paaudzes latviešu juristi, kas savu patronu godbijībā atceras par tā sniegtām zināšanām un plašo pieredzi. Jubilārs arī pēc dzimtenes atstāšanas, trimdā, Vācijā, iespēju robežās atkal kalpo Temidai.

Jau no studiju laikiem V. Dāvis piedalās sabiedriskā dzīvē, ir Frat. Letticas filiistrs, juristu organizāciju biedrs u.t.t.

Viņš spirgts un vesels dzīvo Čikagā, kaut gan izkalpota arī pensija, joprojām strādā, un cer to darīt līdz 73 gadu vecumam, kad, saskaņā ar likumu, var strādāt un arī saņemt pensiju.

Daudz baltu dieniņu vēl dižajam latviešu tiesībniekam

Mag. iur. E. Lapiņš.

BALETMEISTARA E. LEŠČEVSKA VESELĪBA UZLABOJUSIES

Slimais Latvijas Nac. operas baletmeistars E. Leščevskis, kuŗš kopš š. g. 10. marta ārstējās Bad Nauheimā, Vācijā, beidzis ārstu parakstīto dziedniecības pirmo posmu un atgriezies savā dzīves vietā Libekā. Viņš sakās esam stipri atspirdzis un caur Marisu Vētru lūdz nodot sirsnīgāko pateicību visiem, kas ar ziedojumiem sagādājuši iespēju atgūt sabojāto veselību, reizē nodrošinot ārstēšanos arī turpmāk.

Saņēmis ziņu par baletmeistara E. Leščevska slimību un viņa grūtajiem materiālajiem apstākļiem, Mariss Vētra izsūtīja ziedojumu vākšanas listes 100 latviešu organizāciju darbiniekiem un atsevišķām personām, lai palīdzētu smagi slimajam mākslinīekam. Tautiešu atsaucība nav izpalikusi un M. Vētra varējis nosūtīt E. Leščevskim uz Vāciju kā viņa cienītāju atbalstu $1068,36. Dažas ziedojumu listes vēl nav atgriestas atpakaļ, kādēļ summa vēl palielināsies.

Par sekmīgi veikto palīdzību Mariss Vētra izsakās: „Tautiešu atsaucība pierāda ne vien mūsu trimdas ļaužu aizkustinošo rūpi un interesi par mūsu vecajiem mākslinīekiem, bet arī personīgu uzticību man un manai, gauži privātā veidā reālizētai, palīdzības akcijai. Šī uzticība ir man patiesi liels gandarījums."

Brīvā dabā

ZIVS AR TRĪSSIMT VĀRDIEM

Pagājušā vasarā Saulainē makšķerējot, biju aculiecinieks drāmatiskam notikumam. Pieci vai seši gadi vecs puišelis pie mazo bērnu peldētavas bija uzķēris daudzās pāris collu garu zivteli un priecīgs par savu lomu sauca tā, lai visa nometne, Saulaines pārvalde un arī nevēlamie apmeklētāji dzirdētu:

„Papu! Papu! Es noķēru vienu lielu maskiju!".

Jaunā makšķernieka tēvs, kas turpat krastmalā ar draugiem kupla bērza paēnā jau kādas piecas vai sešas stundas bija centies atsvaidzināt savas teorētiskās un praktiskās zināšanas zolītes mākslā, kā dundura dzelts bija kaijās un, nometis kārtis, divos lēcienos bija upmalā pie sava tromantinieka. Nezinu vai juniors tovakar pirms gulēt iešanas dabūja pērienu, vai nē, bet tēvs, dēlēna lomam acis uzmetis, nopietni teica: „Voldiņ, šitas nav nekāds maskijs. Tas ir vienkārš grundulītis. Ja tu vēl šitā cilvēkus bez iemesla baidīsi, tad zini, ko vakarā dabūsi . . ."

Kad puišeļa dusmīgais sencis bija atgriezies pie saviem kāršu partneriem, piebridu klāt un mēģināju noskaidrot, kas tā īsti par zivi bijusi, ko jaunais makšķernieks bez jaunuma sirdī bija nodēvējis par maskiju — Kanadas ūdeņu tīģeri. Izrādījās, ka noķertā zivtiņa bija pikreles bērns — tā apmēram bērnu dārza vecumā. Puišeļa propagandas sauciens, ka tas noķēris maskiju, tomēr nepalika bez atbalss, jo nākošajā dienā dzirdēju vairāku svētdienas makšķernieku kompanijas pavisam nopietni stāstot, ka vakar viens puika pie peldētavas esot izvilcis savas 10 vai 15 mārciņas smagu maskiju. Tā, redziet, propagandai un baumām kādreiz ir ļoti žiglas kājas.

☆

Patlaban pilnā spēkā ir arī pikreļu sezona un tādēļ, laikam, tik labi arī caros mazo starpgadījumu pa Daugavasgas upes. Pazīstamais Mežu dep. darbinieks Viksne, North Bay, mums kādreiz atgadināja ka pikrele, kas ir tāda ka pus-asaris, pus-līdaciņa, latviski jāsadzot viriešu kārtā. Varbūt, ka viņam taisnība, ka pikrelis būtu pareizāk tiekā pikrele. Pēdējais nosaukums gan ta iegājies tautā, ka grūti būs pārliecināt, vismaz vecākos makšķerniekus, ka pikrele faktiski ir pikrelis. Dr. P. Bārdiņš, kuru uzskatu par ļoti labojamu makšķernieku un tikpat lielu autoritāti makšķerēšanas jautājumos, gan apgalvo, ka pikrelis vai pikrele nav nekas cits kā latviešiem tik labi pazīstamais, garšīgais zandarts. Šai pašai zivij, par kuru nupat runājām, ir vismaz savi seši citi dažādi nosaukumi angļu valodā. Tā, redziet, garšīgām un smukām zivīm daudz vārdu, tāpat kā mīļiem bērniem.

Uz pikrelēm ejiet vislabāk krēslas stundās. Vizulim vai treknam nakts tārpam pievienotas sarkanas krellītes var palīdzēt pievilināt jūsu āķim zivi, ko uzskata par ļoti tuvredzīgu un bezgala slinku. Esma lēni, pavisam lēni, jāmanevrē kādu pēdu no upes vai ezera gultnes. Neaizmirstiet, ka vietā, kur izvilkta viena pikrele, jums lielas izredzes dabūt vēl pāris. Ja esiet atklājis īsto pikreļu vietu, tad jums atliek vasarā katru pievakari aiziet, un ar pāris sviedieniem dabūt laukā garšīgas vakariņas. Svaigi ķerta, brūnā sviestā cepta, pikrele esot garšīgāka par foreli.

☆

Varbūt, ka tas ir vecs anekdots, varbūt, ka arī patiess notikums, bet O. Zvirgzdgrauds, kuŗa makšķernieku paradīze „Rīga" jau atver durvis, stāsta, ka kādā nelāgā dienā pie viņa laivu stekiem savu makšķeri iemērcis apm. 55 gadu vecs jaunietis. Gadījies, ka tanī stundā zivis nav metušās tīšā prātā uz šī vecīša āķa. Gadījies, ka pa nogāzi uz stekiem nokāpusi kāda glīta torontiete un savā sieviškīgā naivumā ieprasījusies neveiksmīgajam makšķerniekam: „Sakiet, lūdzu, ko jūs te darāt? Vai jūs makšķerējat?"

„Nē," atrūcis pasirmais jaunietis, „es te slīcinu sliekas!"

Ezera foreļu makšķernieki šogad, tāpat kā iepriekšējos gados, neliks mieru Lake of Bays ūdeniem. Varbūt, ka ziņu nebūs tik daudz, jo jūs taču zināt, ka latvietis ir pamatīgs cilvēks un vienmēr, arī makšķerēšanā, neapmierinās tikai ar viduvējiem lomiem vien. Ja jau, tad jau — vienmēr pa tiro. Ir skaidrs, ka 70 makšķernieki dienā var padarīt vairāk kā 7. Mans draugs, kas bijis pie Purēna, saka, ka laba makšķerēšana tomēr tur būšot vēl vairākus gadus, jo īsti labās vietas pats meistars vienmēr paturot rezervē. Uz nupat pieminētiem ūdeņiem, kur ozona tik daudz, ka var gandrīz grābt ar saujām un bāzt kabatās.

A. Pelēkais

CĪŅA AR ‚PARAZĪTIEM UN DIEDELNIEKIEM' PAD. SAVIENĪBĀ

Šī gada maijā sākumā Pad. Savienības Augstākās padomes prezidijs izdevis dekretu par cīņu ar „parazītiem un diedelniekiem".

Šai kategorijā ietilpināti visi padomju pilsoņi, kas sasnieguši 18 gadu vecumu un vecāki, „kas atsakās pildīt satversmes pienākumu nodarboties ar mērķtiecīgu, godīgu un vērtīgu darbu: spekulanti, ubagotāji, pilsoņi, kas nomā personīgos automobiļus, vai tirgojas ar dažādiem priekšmetiem melnā tirgū, kolchozniekiem, kas izmanto savu stāvokli un vairās no darba".

„Šīs personas valsts varas iestādēm jāsauc pie atbildības un apgabala, rajona un pilsētas tiesām, tās arī no strādājošo kollektiviem var tikt notiesātas pie piespiedu darbiem, atsevišķās šim nolūkam ierīkotās vietās, uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem."

Spriedumi „parazītu un diedelnieku" lietās ir galīgi un nav tiesu instancēs pārsūdzami.

Ja notiesātais izcietis pusi soda, viņu var nosacīti atsvabināt, ja valsts iestādes pārliecinātas, ka viņš mainījis savas attiecības pret darbu darbu un ir gatavs dzīvot padomju pilsonim piekritošu dzīves veidu.

11. februārī Chruščevs Voroneža teiktajā runā prasīja jo stingri vērsties pret „parazītiem". Šeit minētais dekrēts dzimis šīs runas rezultātā. Droši vien, citas republikas Padomijā sekos šim Krievu republikas paraugam.

Pagātnē parasti „paraziti" tika cauri ar bārienu vai bridinājumu no tiesas puses, kaut arī tad tiesa varēja tos sodīt ar brīvības atņemšanu no 3 mēnešiem līdz 15 gadiem.

Tagad ar jauno dekrētu noteiktas soda minimālās un maksimālās robežas, un tiesa un darba kollektīvi, sodus nosakot, varēs spriest tikai šo robežu apmēros.

Ārzemju žurnālisti Maskavā domā, ka jaunais dekrēts pielaikots tūristu sezonas atklāšanai, kad padomju ļaudis cenšās nopirkt no ārzemniekiem visu, kas iespējams, sākot no kostīma līdz gramofona platei.

PRINCESE GUNDEGA

(Pārnesums no 3. lpp.)

ikdienā un kopā ar saviem ļaudīm, droši vien, zilēja: „redzēs, vai pacels?"

Tomēr pacēla! Simtiem acu pāru to pacēla!

Jāpriecājās par labo saskaņu starp režijas nodomiem un dekorātora talantu, ko, liekas, latviešu skatuves iestudējumā pirmo reizi darbojoties līdz, labi demonstrēja televizijas dekorātors gleznotājs Edgars Krūmiņš. Jau pirmajā ainā pārdrošā perspektīvā paceltā sija lepni pauž, ka esam pili un nesaudzīgi jautā, kas notiks ar lugas varoņiem, kuŗu garīgās perspektīvas krustojas kā kāvi. Tāpat nākošajās ainās dekorātors gan ar butaforijām vai stilizējumiem panāk vajadzīgo noskaņu meistarīgi.

Princesei Gundegai jāzaudē galma spožums, lai darbā un grūtībās ubaga maizē mācītos atšķirt, tā sakot, graudus no pelavām. Tas prasa garīgu augšanu, šaubas un mīlu, kamēr viņa nonāk līdz lielajam pārtapšanas mirklim.

Notikumiem un tēliem bagātās ainās, tas ir milzu uzdevums, lai šo pamatdomu nepārtraukti turētu skatītāju sirdīs. Dzidrai Indzerei šī loma padevās labi.

Varbūt saīsinājumi tekstā bija vainīgi, ka princeses Gundegas personības saulainās puses palika ēnā? Ir vēlēšanās, kaut viņai mazāk būtu bijis rūgtuma, vairāk šaubu un šaurāka plaisa jāpārkāpj pārtapšanas brīdī. Gundega nav apburta, tāpēc arī kā ubadze viņa vaigā varēja būt vairāk jaunas princeses daiļumā.

Ubags Māris - karalis Brusubārda, ar savu burvja doto masku, tiešām problēma ne vien princesei Gundegai, bet arī skatītājiem, vai viņu tiešām varēs iemīlēt. Eduards Pētersons ar labi izturētu tēlojumu un svētību balsī, par spīti pat savam melnam ietērpam un parūkai, ar katru izrunātu teikumu un tēlotu ainu noārda fiziskā kropluma radīto pretīgumu, un visu laiku jūtams, ka viņa garīgais spēks un dižums lauž burvības varu, un tas palīdz princesei Gundegai viņu iepazīt, lai iemīlētu.

Sniedze — tīra, mīļa, laba latviešu meitene. Tādu arī Reginai Spalānei izdevās to parādīt. Viņa atrodas vienmēr, kad Gundega šaubās, un vienkārši, cik tik vienkārši vien var, bez pretenzijām un greizsirdības sēšanas palīdz princesei izšķirties, kalpot un mīlēt. Ne jau apzināti, vai savas vainas dēļ viņa dažreiz nočiepa skatītāju simpatijas un līdzjūtību princesei Gundegai.

Adaļa — Tonija Krūka. Labi veidots un izturēts tēlojums, laba dikcija, varbūt būtu vietā, ja grimējums un sirmums rādītu gados vecāku.

Dzintars Pūpēdis ļoti labs savā ņirgas balsī un kustības žnaudzēja lomā.

Tāpat labs jāsaka par Edgaru Ābeli; gribi vai negribi, jāsmejas vien ir, un pat jāaplaudē, kad viņš, karaļa tērpu nometis, uzstājās miesnieka lomā.

Maizniece — Ausma Siliņa ar pāris teikumiem un izteiksmīgu raušu glābšanu zem priekšauta sevi piesaka kā ļoti labu komisko lomu tēlotāju.

Hugo Miķelsons rādīja, ka pavārs Daris, miksts, silts un pūkains kā rausis, dižo pils virtuvi un savu darbu tiešām prot un mīl.

Prinči — Rūdolfs Purvs, Auseklis Jansons un Dzintars Pūpēdis — pārliecināja, ka princi ne vienmēr ir cēli un diži, tāpēc viegls karikējums bija ļoti derīgs.

Inta Purva un Alberts Šterns veiksmīgi pārdeva rotas un drēbes.

Prieks bija redzēt Robertu Miglānu labi izturētā aklā ubaga lomā. Vēl piedalījās Skaidrīte Pūpēde kā princese Saiva, Hedviga Pētersone princeses Elkas un Rasulītes lomās; Irēne Kalviņa, Daina Sungale, Inta Purva, Marija Ķuze un Anna Briede kā Gundegas rotaļu biedres.

Anete Bencone — Sniedzes māte; Jānis Zibiņš — sargs.

Skatuves meistars — Kārlis Pakrastiņš ar Albertu Butānu. Gaismotāji: Valdis Turķis, Jānis Purēns. Suflēja Olga Jeckalēja. Kostīmus pēc dekorātora metiem darinājušas Velga Jansone un Mirjama Bērziņa.

Par lielu un rūpīgu darbu publika neskopojās ar aplausiem un puķēm. Varu teikt, ka katrs zieds bija pelnīts.

Radās vēlēšanās, kaut tik nu šie jaukie un darbīgie teātŗa cilvēki paturētu savos pirkstos lielo spiesto sadarbības pavedienu un līdz atradumu, ka šāda veida visu Toronto teātŗa trupu sadarbība tiešām nāk par labu latviešu trimdas teātŗu cienītājiem, un, galvenais, teātrim pašam par svētību.

Elmārs Šķobe.

TĒVA GRĒKI

Nu, Gornot, kā jūtaties?" vaicāja Parīzes Challonge cietuma direktors Yves Armands sodu izcietušajam ielaužējam.

„Nejūtos nemaz priecīgs, ka šodien tieku „uz vaļu", direktora kungs!"

„Jā, saprotu, saprotu. Daudzi apcietinātie, kas šīni mājā pavadījuši 5 vai vairāk gadus, bīstās ārpasaules. Tā ir raksturīga labošanās zīme. Tikai rūdīti noziedznieki priecājas par „vaļu", jau laikus kaldinādami jaunus laupīšanas plānus, lai tiktu pie naudas, absinta un skaistām meitenēm . . . Vai jums, Gornot, bažas, ka būs nepatikšanas ar ģimeni?"

„Jā, tomēr — — "

„Nedomāju, ka varētu būt kas jauns. Esmu ar jūsu lietu iepazinies. Liekas, laulātā draudzene būs iepriecināta, sagaidot jūs atgriežamies. Viņa taču neprasīja laulības šķiršanu toreiz, pirms pieciem gadiem. Viņa jums kārtīgi rakstīja vēstules, arī bieži apmeklēja šeit cietumā . . . Bet varu iedomāties, kas jūs biedē. Jūs domājat, ka šais gados viņai varētu būt gadījies kāds draugs . . . Sieviški jau tādi ir . . ."

„Es nebrīnītos."

„Tomēr, kā arī nebūtu, jums jāsaprot un jāpiedod!"

„Ir vēl citas grūtības. Kā man sagaidīs? Kā uzņems? Varbūt diendienā būs jādzird pārmetumi, ka esmu no cietuma izlaists noziedznieks Un kādām acīm lai ceļām jums, dodoties no cietuma uz dzīvokli. Kā jūs to izskaidrosit? Vai jums ir ģimene?"

„Ko dara jūsu dēls?", ievaicājās cietuma priekšnieks.

„Viņš izmācījies par mēchaniķi."

„Tātad seko tēvam amatā. Ļoti jauki!"

„Cerēsim, ka viņš neņems tēvu arī citā ziņā par paraugu. Arī šī iedoma neliek man mieru!"

„Noziedzīgas tieksmes neiedzimst, Gornot!" mierināja cietuma priekšnieks, parakstīdams caurlaidi, lai vēl pirms plkst. 8, kad slēdz cietuma vārtus, Gornots varētu doties brīvībā pēc pieciem aizrestojumā vadītiem gadiem.

☆

Gornots bija uz ielas. Savāda sajūta viņam uzmācās, pēc tik ilga laika atkal jūtoties brīvībā. Cilvēki, satiksme, ielu ugunis. Aizkūpinājis cigareti, viņš lēnām virzījās pa vakara burzmu. Uz mājām! Vai viņam atkal būs mājas? Varbūt Claudette būs uzcepusi cāli ar dzērveņu ievārījumu? Kāda būs sajūta atkal pēc tik ilga laika sēdēt ar sievu un dēlu pie viena galda? Brokastīs rīta laikraksts blakus kafijas tasei, pazīstamie trokšņi no virtuves, ēdiena smarža . . . Cik tas būs skaisti!

Laimīgās pārdomās gremdējies, Gornots neviļus pacēla acis uz ielas nosaukuma plāksniti. Tā bija Vagnola iela. Tā pati, kur pirms pieciem gadiem kādā pirmdienas vakarā viņš tikās ar savu draugu Luiju, lai sīkumos pārrunātu izplānoto ielaušanos Roubaix bankā.

Tad kāds mistisks spēks trauca Gornotu steigties prom no šīs vietas, aizmirst pagātni, raudzīties pretim nākotnei kopā ar Claudetti un dēlu Morisu. Viņš steidzās, pat skrēja, lai drīzāk nokļūtu mājās, pie savējiem.

Aimee iela. Vai te neatradās Roubaix banka? Jā, patiesi, tepat tā ir. Piepildās atkal senā patiesība, ka neizskaidrojamas dziņas velk noziedznieku atpakaļ nozieguma vietā. Tikai vienu skatu!, un, ziņkāres tirdīts, atbrīvotais cietumnieks pietuvojas bankas plašajam logam. Iekšpusē tas pamana kustamies kādu ēnu. Gandrīz spocīgi tā kustas puskrēslainajā bankas telpā. Ielaužējs?

Un Gornots dodas uz tuvējo policijas iecirkni par redzēto.

„Uzrauga kungs, es biju ceļā uz mājām. Gāju garām bankai. Pamāniju tanī aizdomīgu cilvēku. Pārbaudiet, kas tur notiek."

Policists pa radio izziņo traukšmi.

„Bet turpat pie bankas ārpusē ir publiskais telefons. Kamdēļ neizmantojāt to? Kamdēļ devāties uz iecirkni kājām?"

„Gribēju paturēt savu alibi. Redziet, esmu tikko atbrīvots cietumnieks, kuŗš izcietis sodu par tās pašas bankas aplaupīšanu pirms pieci gadiem. Ja zvanītu pa telefonu, varētu rasties aizdomas, ka esmu sakaros ar ielaužējiem un mēģinu slēpt pēdas," paskaidro Gornots.

Policists pēta atlaišanas papīrus. — „Cietumu jūs atstājāt pl. 8. Tagad ir 9.04. Tātad pie bankas jūs varējāt būt ap pl. 9.00?"

„Jā, apm. pirms piecām minūtēm."

„Jūs dzīvojat Lamonin ielā. Nevarētu teikt, ka banka būtu pa

Arī tā atgadas...

Reimsā, Francijā, apcietināts 60 g. v. abu pasaules karu veterāns Renē Segout par mēģinājumu pievākt no Reimsas katedrāles zelta krustus. Tiesā vainīgais taisnojies, ka gribējis atgriest pie kristīgās ticības savus bezdievīgos kaimiņus, mēģinot tiem pierādīt, ka noticis Dieva brīnums, jo naktī katedrāles krusti pēkšņi radušies Renē dzīvoklī.

Tiesnesis paskaidrojumiem nav ticējis un sodījis baznīcas krustu savācēju ar cietumu, saskatot nodarījumā svētnīcas apgānīšanu, piesavinoties ticības simbolus.

☆

Kādā modes skatē Valdorf Astoria viesnīcā, Ņujorkā, advokāta Mac Harry laulātā draudzene ieradās neparasti augstā cepurē, ko pati zīmējusi, izpelnīdamās pirmo godalgu. Nelaime vienīgi tā, ka cepurētā dāma nevarēja novietoties taksametrā, jo cepure bija tik augsta, ka vajadzēja izsaukt īpašu automobili ar nolaižamu jumtu.

☆

Likuma ievērošana un pieklājība dažreiz noiet līdz galējībām. Tā tas noticis arī Romā. Kāds autobraucējs, ievērodams, ka cienījams, sirms kungs, nevērodams sarkanās ugunis krusto ielu, apturējis mašīnu un devis zīmi gājējam turpināt ceļu. Tas tomēr pieklājīgi paklanījies, dodams autobraucējam priekšroku. Pēdējais to neizmantojis, bet stāvējis arī vecais kungs. Sācies strīdiņš, kuŗam priekšroka, līdz cienījamais kungs tā iekaisis, ka izrāvis revolveru un draudējis šaut, ja mašīnas vaditājs tūdaļ nebrauks tālāk. Tas bailēs aizbraucis, gan līdz tuvākam policistam, kad kopā ar braucēju atgriezušies un pieklājīgo kungu nogādājuši iecirkņī protokola sastādīšanai par draudzēšanu ar ieroci.

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

PUDIŅI

RUDZU MAIZES PUDIŅŠ 6 PERSONĀM

Saputo 6 oludzeltenumus ar 10 ēd. karotēm cukura, tad samaisa ar ¾ mārc. sarīvētas rudzu maizes, ¼ kv. saputota krējuma, 1 sarīvētu citrona miziņu un 1 tējkar. kanēļa. Pēdīgi iecilā saputotos olu baltumus. Formu ieziež ar sviestu, iekaisa kārtu sarīvētas rudzu maizes, liek kārtu izlobītu konservēto kiršu un kārtu rupjās maizes maisījuma. Tā liek, līdz forma pilna. Cep vidējā karstumā vienu stundu. Dod klāt ķiršu mērci.

RŪGUSPIENA PUDIŅŠ 6 PRSONĀM

Sakulsta 6 olu dzeltenumus ar 10 ēd. kar. cukura, pieliek 6 ēd. kar. miltu, mazliet kardemona un citrona mizu norīvējumu, mazliet sāli un 4 ēd. kar izkausēta sviesta, vienu kvartu labi nosusināta rūgušpiena. Beidzot iecilā saputotos olu baltumus, liek ar sviestu ieziestā un rīvmaizi izkaisītā formā un cep vidējā karstumā 1 stundu. Dod klāt augļu mērci.

SKĀBA KRĒJUMA PUDIŅŠ 6 PERSONĀM

Sakulsta 6 olu dzeltenumus un pamazām piemaisa ½ mārc. balto miltu, ½ kv. skāba krējuma, ¼ mārc. cukura, 1 sarīvētu citrona miziņu. Pēdīgi iecilā saputotos olu baltumus. Liek ar sviestu ieziestā un rīvmaizi izkaisītā formā un cep vienu stundu vidējā karstumā. Pasniedz galdā ar augļu mērci. Šo pudiņu, ja vēlas, var arī vārīt, tad sagatavošanas laiks būs ilgāks. Jāvāra 1½ — 2 stundas.

VĪNA PUDIŅŠ 8 PERSONĀM

Uzvāra ½ mārc. cukura ar ½ kv. ūdens un 2 ēd. kar. izmērcēta un izkausēta želatīna, mazliet atdzesē, tad pielauc 1 pudeli baltvīna, 1 glāzīti ruma, 5 ēd. kar. zemeņu ievārījuma un vienu citrona sulu. Visu krietni samaisa un iepilda formā. Pudiņu pasniedz karstu ar vaniļas mērci.

BISKVĪTU PUDIŅŠ 8 PERSONĀM

½ mārc. cukura, sarīvētu citrona mizu un 12 olu dzeltenumus sakuļ, tad pieliek 1 mārc. kartupeļmiltu un iecilā saputotos olu baltumus, ielej masu sagatavotā formā un cep vidējā karstumā apm. ¾ stundas. Biskvītu pudiņam dod klāt vīna mērci.

VAI ATRASTS IEDARBĪGS VĒŽA PRETLĪDZEKLIS?

(L. S.) Rutherfordas (N J.) kolledžas profesors Dr. Alfreds Globus publicējis savus pētījumus par jaunu ārstniecības līdzekli — chloropaktīnu, kuŗš iznīcina vēža šūniņas, bet atstāj neskartu veselo miesu. Līdzšinējie izmēģinājumi liecina, ka jaunais līdzeklis vienā no 7 gadījumiem pilnīgi iznīcinājis vēža audzējus, bet pārējos sešos gadījumos tikai daļēji. Pētījumi radījuši lielu interesi plašās zinātnieku aprindās un tie turpinās daudzos ASV medicīniskās pētniecības institūtos.

● Amerikas Sav. Valstīs pēdējā laikā izplatās aknu slimība hepatitis; pēc Veselības departamenta savāktiem datiem vienā pašā nedēļā uzrādīts 1831 saslimšanas gadījums. Ārstu rīcībā pagaidām nav pietiekoši radikālu līdzekļu slimības apkarošanai.

Kāda arģentiniete Genujas ostā uzdeva ielādēt tvaikoni divus zārkus pārvešanai uz Arģentīnu. Vienā no zārkiem glabājās arģentīnietes pirmā vīra pīšļi, kas pirms trīsdesmit gadiem bija apglabāts Italijā. Otrā iezārkots bija viņas tikko cēlojumā mirušais otrais vīrs.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Mēģiniet savu dzīvokli padarīt skaistāku?

Nenokavējiet apmeklēt mūsu plašo

MĒBEĻU NOLIKTAVU,

kuŗā ir arī importētas mēbeles no Vācijas.

Ņemiet līdz šo sludinājumu, tad jūs dabūsit 10% atlaidi.

REIMANN & BRESSE

VĀCU MĒBEĻU VEIKALS,
1495 - 3rd Ave., (starp 84. un 85 St., N. Y.)

Atvērts: Pirmdienās, ceturtdienās un sestdienās no plkst. 9 rītā līdz plkst. 9 vakarā;

Otrdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 9 rītā līdz plkst. 6 vakarā.

TELEFONI: RE 4-7040, RE 4-7041.

BREMEN HOUSE

KATRA vēlēšanās šeit tiek IZPILDĪTA.
NO VISAS PASAULES
MEDIJUMI UN GAĻAS SPECIALITĀTES

Stirnas ragū, — mugura, cepetis, teļa rulādes, kā arī šķiņķi burgundietī, skābais cepetis, mežcūku mugura, dažādas desas, Vestfāles žāvēts šķiņķis, zoss krūts, zoss aknu pastēte un daudz kas cits izlutinātai gaumei.

MĀJTURĪBAS PIEDERUMI VIRTUVEI

gaļas mašīnas, kafijas sudmalinas, melitta filtri un papīrs, svari, koka karotes, brokastu dēļi, mēramie trauki un daudz kas cits. Kristalls, porcelāna servīzes un figūras, keramika, dzegužu pulkstenī, laika mājiņas, Steifa dzīvnieki.

MOUSON:

MOUSON — ĀDAS KRĒMI

Taukkrēmi - bundžā		$ 1.10
Dienas krēmi - tūbiņā		$ 0.75
Dienas krēmi - bundžā		$ 1.25

DE LUX — ZIEPES	LAVENDEL Postkutsche	
Mouson - ziepes, 3 gab.	$ 1.75	3.50 unču pudele ..... $ 4.50
Lavendel - ziepes, 3 gab.	$ 2.00	2.50 unču pudele ..... $ 2.75
Lilijpiena-ziepes, 3 gab.	$ 1.75	1.50 unču pudele ..... $ 1.85

ZVĒRU ATVEIDI un citas MINIATŪRAS FIGŪRAS.
● KRISTALLS un PORCELĀNS. ●
● IKORA — WMF ●

Plašā izvēlē šie brīnišķīgie sudraba ražojumi; paplātes, pelnu trauki, cigarešu etvijas un svečturi.

KERAMIKA. KOKGRIEZUMI. MĀJTURĪBAS PIEDERUMI

ILGSPĒLĒJOŠAS PLATES dažādās cenās.
CONTINENTAL RECORD DEPARTMENT,
204 EAST 86th STREET.

Par piemēru:

☆ LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS UN DEJAS $ 3.98

☆ UZ REDZĒŠANOS, VĀCIJA! (Hi - Fi un stereo Fritz Mareczeks ar savu orķestri mūzikālā ceļojumā pa Vāciju ..... $ 2.98

☆ IEVEROJAMĀKO VĀCU OPERESU sakopojums, labāko mākslinieku izpildījumā ..... $ 3.98

BREMEN HOUSE

Telefons REgent 4-2500.
218 East 86th St., New York 28, N. Y.

Sakarā ar īpašnieka iesaistīšanos citā pasākumā,

PĀRDODAMS

S. VASARĀJA TRANSPORTA UZŅĒMUMS „BALTIC MOVERS",

ar iespēju pārvadāt mantas un atvērt nodaļas Kvebekā Ontario un Kvēbekas provinču pilsētā.

Tuvākai informācijai zvanīt LE 4-0563 vai LE 4-1403, Toronto.

Jaun
nodod latviešu sabied

Reti kāds jaunatnes žurnāls tik
te satiekas jaunie latvieši visās pasau
„Mēs" ir lieliska dāvana jaunajie

Par 6 numuriem gadā — ASV
dumi izrakstāmi Latvian Youth M

Jaunatnes žurnāls Mēs pievienoja
jām ilustrācijām un nodarbībām ir

Mazputniņa gada pasūtinājun
pārvedumi izrakstāmi Latvian Ch

Jaunatnes žurnāls MĒS pievieno
JAUNAI GAITAI, kur savus jaunāk
bieži iešķil spraigas pārrunas sabiedrī

6 numuru maksa ASV un Kan
Adelaide St., P. O., Toronto, Ont

JAUNATNES APGĀDS C E

Īpašnieku starpā atrodamas la
biedrības, Daugavas Vanagi, studen
Apgāda un visu trīs žurnālu darb
latviešu sabiedrībai.

Kļūstat par apgāda biedru, ieg
padomes priekšsēdim — T. Kronbe

SVĒTDIEN, 28. MA

PAVASA

BĒRNIEM

Programmā: ERNAS OŠIŅAS . BĒ
nesumi. Deju kopas „DIŽDA
plašas SPORTA SACENSĪBA
(jaunatnei, vispārējai klasei
censibas starp Toronto un Ha
ketbola spēle. ☆ Bērnu nod
gājienu.

Sarīkojuma sākums plkst. 11-os dienā.

Wat
SPO
VI

Dr. ROMAN PNEWS
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, P
Speciālists iekšķīgās, sievIešu un vene
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem

LATVIJAS
AMERIKĀ
M O
SP
TO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪ

● LAULIBU un IESVĒTIBU IELŪGU
● VIZITKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRIBU VA
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARIKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LA
● GRĀMATAS un ŽURNĀ
● VESTUĻU VEIDLAPA
u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TO
ONT., CANADA. TEL

Pasūtinājumus lūdzam nodot

VAI ATRASTS IEDARBĪGS VĒŽA PRETLĪDZEKLIS?

(L. S.) Rutherfordas (N J.) kolledžas profesors Dr. Alfreds Globus publicējis savus pētījumus par jaunu ārstniecības līdzekli — chloropaktīnu, kurš iznīcina vēža šūniņas, bet atstāj neskartu veselo miesu. Līdzšinējie izmēģinājumi liecina, ka jaunais līdzeklis vienā no 7 gadījumiem pilnīgi iznīcinājis vēža audzējus, bet pārējos sešos gadījumos tikai daļēji. Pētījumi radījuši lielu interesi plašās zinātnieku aprindās un tie turpinās daudzos ASV mediciniskās pētniecības institūtos.

● Amerikas Sav. Valstis pēdējā laikā izplatās aknu slimība hepatitis; pēc Veselības departamenta savāktiem datiem vienā pašā nedēļā uzrādīts 1831 saslimšanas gadījums. Ārstu rīcībā pagaidām nav pietiekoši radikālu līdzekļu slimības apkarošanai.

Kāda argentiniete Genujas ostā uzdeva ielādēt tvaikonī divus zārkus pārvešanai uz Argentīnu. Vienā no zārkiem glabājās argentīnietes pirmā vīra pīšļi, kas pirms trīsdesmit gadiem bija apglabāts Itālijā. Otrā iezārkots bija viņas tikko ceļojumā mirušais otrais vīrs.

TĀS VALSTĪS

ū dzīvokli padarīt
istāku?

apmeklēt mūsu plašo
NOLIKTAVU,
tētas mēbeles no Vācijas.
dinājumu, tad jūs dabūsit
0% atlaidi.

N & BRESSE
BEĻU VEIKALS,
starp 84. un 85 St., N. Y.)
urtdienās un sestdienās no
z plkst. 9 vakarā;
ienās un piektdienās no
z plkst. 6 vakarā.
RE 4-7040, RE 4-7041.

EN HOUSE
ās šeit tiek IZPILDĪTA.
AS PASAULES
GALAS SPECIALITĀTES
cepetis,
ki bur-
mežcū-
s, Vest-
krūts,
idz kas cits izlutinātai gaumei.
RIBAS PIEDERUMI VIRTUVEI
šiņas, kafijas sudmaliņas, melitta
papīrs, svari, koka karotes, brokas-
nēramie trauki un daudz kas cits.
porcelāna servīzes un figūras,
a. dzegužu pulksteņi, laika mājiņas,
ivnieki.
MOUSON:
KRĒMI
..... $ 1.10
..... $ 0.75
..... $ 1.25
LAVENDEL Postkutsche
1.75 3.50 unču pudele ..... $ 4.50
2.00 2.50 unču pudele ..... $ 2.75
1.75 1.50 unču pudele ..... $ 1.85
citas MINIATŪRAS FIGŪRAS.
S un PORCELĀNS.
RA — WMF
ģie sudraba ražojumi; paplātes,
ārešu etvijas un svečturi.
ZUMI. MĀJTURIBAS PIEDERUMI
PLATES dažādās cenās.
RECORD DEPARTMENT,
T 86th STREET.
DZIESMAS UN DEJAS $ 3.98
VĀCIJA! (Hi - Fi un stereo
orķestri mūzikālā ceļojumā
..... $ 2.98
CU OPERESU sakopojums,
pildījumā ..... $ 3.98
N HOUSE
REgent 4-2500.
St., New York 28, N. Y.

Jaunatnes apgāds CEĻINIEKS
nodod latviešu sabiedrībai modernu žurnālu jaunajiem latviešiem

MĒS

Reti kāds jaunatnes žurnāls tik rūpīgi sagatavots, tik nepacietīgi gaidīts. Daudzos foto attēlos un rakstos te satiekas jaunie latvieši visās pasaules malās un iepazīstas ar savu tautu un zemi.

„Mēs" ir lieliska dāvana jaunajiem latviešiem. Neviens to nenoliks neizlasītu.

Par 6 numuriem gadā — ASV un Kanadā 4.00 dol., 0.75 par 1 numuru. Čeki un naudas pārvedumi izrakstāmi Latvian Youth Magazine „Mēs", P. O. Box 44, Kalamazoo, Mich., USA.

Jaunatnes žurnāls Mēs pievienojas bērnu žurnālam MAZPUTNIŅAM, kas ar savu saistošo saturu, daudzajām ilustrācijām un nodarbībām ir mīļi gaidīts viesis daudzās latviešu ģimenēs.

Mazputniņa gada pasūtinājums ASV un Kanadā — 6.00 dol. (pusgads 3.50). Čeki un naudas pārvedumi izrakstāmi Latvian Children's Magazine, 254 Bain Avenue, Toronto 6, Ont., Canada.

Jaunatnes žurnāls MĒS pievienojas ilustrētam žurnālam Latvijas nākotnei, kultūrai un brīvai domai — JAUNAI GAITAI, kur savus jaunākos darbus sniedz jaunā rakstnieku paaudze, kur izmainās domas, kas bieži iešķil spraigas pārrunas sabiedrībā.

6 numuru maksa ASV un Kanadā 4.50 dol. Pasūtināma — Jaunā Gaita Magazine, Box 549 Adelaide St., P. O., Toronto, Ont., Canada

JAUNATNES APGĀDS CEĻINIEKS IR SABIEDRISKS BEZPEĻŅAS PASĀKUMS.

Īpašnieku starpā atrodamas latviešu jaunatnes organizācijas un pulciņi, skauti un gaidas, latviešu biedrības, Daugavas Vanagi, studentu organizācijas, latviešu draudzes un individuāli šo organizāciju biedri. Apgāda un visu trīs žurnālu darbnieki, izņemot dažus techniskā darba spēkus, strādā bez atlīdzības — latviešu sabiedrībai.

Kļūstat par apgāda biedru, iegādājoties paju, pajas cena 30.00 dol. Tuvākai informācijai rakstiet apgāda padomes priekšsēdim — T. Kronbergam, 1026 Broadview Ave., Toronto 6, Ont., Canada.

APGĀDA PADOME.

SVĒTDIEN, 28. MAIJĀ, SIDRABENĒ

PAVASARA SVĒTKI

BĒRNIEM un PIEAUGUŠIEM.

Programmā: ERNAS OŠIŅAS . BĒRZIŅAS baleta studijas audzēkņu priekšnesumi. Deju kopas „DIŽDANCIS" priekšnesumi un L.S.A.K. vadībā plašas SPORTA SACENSĪBAS, vieglatlētikā — sievietēm un vīriešiem (jaunatnei, vispārējai klasei un senioriem). Basketbola un volejbola sacensības starp Toronto un Hamiltonas izlases vienībām. ★ Jautra basketbola spēle. ★ Bērnu nodarbības, dejas un rotaļas sāksies ar parādes gājienu.

Sarīkojuma sākums plkst. 11-os dienā. Ieejas maksa bērniem 25 ¢, pieaugušiem 75¢.

Visus laipni ielūdz
SIDRABENES PĀRVALDE.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.

Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Watson's

SPORTA KREKLI VĪRIEŠIEM UN ZĒNIEM

Visi darbīgie vīrieši augsti vērtē Vatsona sporta apakšbiksītes. Tās ir elastīgas un nesalīdzināmi ērtas. Ilgi valkājamas, lietpratīgi piegrieztas, viegli mazgājamas — nav jāgludina. Labi piegulošas.

372

15 - W - O

Ja gribiet izbēgt no drūzmas, baudīt mieru, atpūtu un labu zvejošanu,
pavadiet savus izbraukumus un atvaļinājumu

nometnē „RĪGA'

95 j. ziemeļos no Toronto, 103. ceļa malā. 300 m aiz Whites Falls Rd. ■ Lētas cenas.

ĪRĒJAM: TELPAS, LAIVAS, MOTORUS u. c.

O. ZVIRGZDGRAUDS

50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 9-8782.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķigās, sieviešu un venēriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ

SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

ATKAL DABŪJAMAS GRĀMATAS:

Latviešu pareizrakstības vārdnīca 5.—8. kl.	$1.00
VALODIŅA	$1.00
VIEGLĀ GAITA	$1.35
M. Baldumas-Krones IKDIENAS un SVĒTKU GALDS	$6.85
Dz. Zeberiņas — ĢIMENES PAVARDS	$4.50
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50

JAUNĀKĀS GRĀMATAS:

A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — romāns	$3.60
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — ALDAUNE — romāns	$3.80
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
Aspazijas autobiografija ZILA DEBESS ZELTA MĀKOŅI	$6.80
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
Anšl. Eglīts — MALACHITA DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00

Pieprasiet

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

✝

Mūsu mīļais krusttēvs un svainis

PAULS ANDERSONS

(no Embūtes)

aizgājis aizsaulē 1961. gada 19. maijā, Ņujorkā.

Sēro: ANDERSONU ĢIMENE TORONTO.

— Un ābeles raud un zied . . .
Fr. Bārda.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

OPTIĶIS LUŅSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6'11,
WA 2-6112, TORONTO.

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot D.V.F. GRĀMATNĪCĀ, 72 QUEENSBOROUGH TERRACE, LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

HONEY HARBOUR
izīrējamas VASARNĪCAS ar un bez iekšējām labierīcībām.
Zvanīt LE 6-3174, Toronto.

Pilsētas centrā
IZĪRĒJAMAS
trīs nemēbelētas istabas.
Zvanīt vakaros —
EM 6-0101, Toronto.

Parliament - Carlton raj.
IZĪRĒJAMAS
2 mēbelētas istabas. Vārīšanas iespējas un ledusskapis.
Zvanīt WA 3-4842, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

DĀMU FRIZIERSALONS ,VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

1961. GADA JŪNIJS IR TAUTAS SKAITĪŠANAS LAIKS KANADĀ

Ja pie jums pienāk tautas skaitītājs, palīdziet viņam, tā palīdzēsit mums visiem!

Tautas skaitīšana Kanadā notiek ikkatrus desmit gadus. Ja gadījumā šī ir pirmā reize, kad pie jums pienāk tautas skaitīšanas ierēdnis, tad atceraties, ka viņš uzstāda tos pašus jautājumus katrai personai Kanadā. Starp citiem jautājumiem, ko viņš jautās, būs uzvārds, vecums, izglītība un nodarbošanās par katru, kas dzīvo ar jums kopā. Ar šo informāciju par katru iedzīvotāju Kanadā kanadieši varēs labāk plānot turpmāko skolu sistēmu, tautas labklājību, palīdzības darbu un nodarbinātības attīstību.

Visa informācija, ko jūs nododat tautas skaitītājam, tiek turēta slepenībā. Ar likumu ir noteikts, ka šo informāciju nevar izmantot, kā par piemēru: ienākumu nodokļiem, kara dienestam, skolu apmeklēšanai, vai arī citiem, piespiedu, valsts mērogā, provinces vai vietējo pašvaldību likumiem un noteikumiem.

Ja tautas skaitītājs ierodas pie jums mājās, lūdzu atbildiet uz jautājumiem precīzi. Palīdziet viņu darbā, kas ir ļoti svarīgs mūsu visu nākotnei.

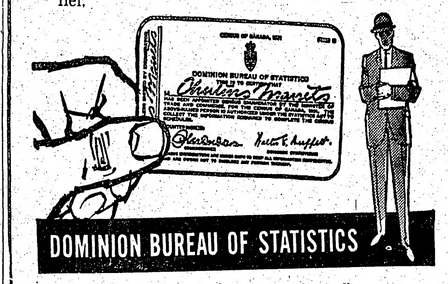

Izsludinājis Hon. George Hees, Rūpniecības un Tirdzniecības ministrs.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčs, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

VĀC LĪDZEKĻUS KUBAS GŪSTEKŅU ATBRĪVOŠANAI

Dažādas organizācijas un privātpersonas Sav. Valstīs un vairākās Dienvidamerikas republikās sāk lasīt nepieciešamos miljonus 17. aprīļa invāzijā sagūstīto atbrīvošanai.

Miami. Pag. nedēļas nogalē Sav. Valstis ar pasažieŗlidmašīnu no Havanas ieradās desmit vīru liela gūstekņu komisija, lai veicinātu apmēram 1200 Kastro gūstekņu atbrīvošanu Kubā. Pieņemtās politiskās azila tiesības misijas pārstāvji noraidīja, deklarējot, ka, tiklīdz būs veikuši savu misiju, atgriezīsies Kubā — kopumā gūstā, cerot uz laimīgām beigām ne tikai sev, bet visiem neveiksmīgās 17. aprīļa invāzijas dalībniekiem. Kastro, kā zināms, piedāvājies pēdējos apmainīt pret 500 zemes stūmējiem un traktoriem. Kastro pieprasīto mašīnu cena pārsniedz 10 milj. dolaru.

Kā jau to varēja sagaidīt, Kubas ministru prezidenta prasība atrada vispārēju, lai gan ļoti rūgtu, atsaucību.

Sav. Valstīs līdzekļu vākšanas kampaņu Kastro prasību apmierināšanai nekavējoties uzsāka Kubas revolūcionārā padome, kas jau guvusi 25.000 dolaru aizņēmumu no Miami nacionālās bankas. Tādu pat summu sagūstīto atbrīvošanai ziedojis Viljams Paulejs, kādreizējais Sav. Valstu sūtnis Kubā. 5.000 dolaru revolūcionārai padomei „humānitāru iemeslu dēļ" nosūtījis kardinālis Spellmans. Detroitā nodibināto Kubas gūstekņu palīdzības fondu vada Eleonora Rūzvelte, agrākā prezidenta Eizenhauera brālis Miltons un auto strādnieku arodbiedrības prezidents Reikrs, kas nosūtījuši premjēram Kastro telegrammu, paziņojot savus plānus. Talkā solījies nākt arī starptautiskais Sarkanais Krusts. Līdzekļu vākšanas kampaņas uzsāktas arī vairākās Dienvidamerikas republikās, kur pagaidām kā konkrētus piemērus var minēt Argentīnu, Urugvaju un Nikaragvu. Jāaizrāda, ka arī šeit, tāpat kā Sav. Valstīs, palīdzību sola nevis valdības, bet gan atsevišķas organizācijas un privātpersonas.

17. aprīļa invāzija, ko Kastro spēja pārvērst militārā uzvarā un politiskā triumfā, tagad solās atmaksāties arī samnieciski. Un tomēr, kaut kas vēl pietrūkst. Kastro bija cerējis piespiest pie sienas Sav. Valstu valdību; viņš pat lika saprast, ka līdzekļiem traktoru iegādei būtu jānāk no Sav. Valstu kases. Tas tagad nenotiek, un līdz ar to viņa atriebība nav pilnīga. Tagad tikai atliek gaidīt, vai Kastro pietiks nekaunības noraidīt privātā ceļā sāvāktās summas un, paturot gala vārdu, pastāvēt, ka gūstekņus atbrīvos tikai tad, ja par to samaksās Sav. Valstu valdība. Tas, starp citu, nav neiespējams.

KENEDIJS APMEKLĒS ARĪ ANGLIJU

Kenedija un Chruščeva Vīnes konferencē, jūnija sākumā, nekādus lēmumus nepieņems.

Vašingtonā. Pēc īsās un katrā ziņā ārēji populārās Sav. Valstu prezidenta Kenedija vizītes Otavā, pēdējais tagad atgriezies Vašingtonā un gatavojas sarunu ciklam Eiropā — vispirms ar Francijas prezidentu de Gollu Parīzē, pēc tam ar Padomju Savienības ministru prezidentu Chruščevu Vīnē un beidzot ar Anglijas ministru prezidentu Mekmillanu Londonā. Tikpat sparīgi, kā sākumā noraidīja baumas par eventuālu Kenedija braucienu uz Londonu, tagad Vašingtona noraida jaunākās baumas, ka prezidents atceļā vārētu iegriezties arī Rietumvācijas galvaspilsētā Bonnā.

Atsaucoties uz pašreizējo starptautisko situāciju, kam tagad vēl nākušas klāt nepopulārās rasu ciņas pašu mājās, pašas Rietumu diplomātiskās aprindas Kenedija Eiropas braucienu uzskata par lielu kļūdu. Minētās aprindas baidās, ka Eiropas sarunu neizdošanās gadījumā Kenedija jau tā apskrambātā popularitāte cietīs vēl vairāk, un līdz ar to viss Sav. Valstu prestižs. Satrauktos prātus mazliet gan nomierinājusi Baltā nama informācija, un proti, ka konferencē ar Chruščevu prezidents nekādus darījumus nemēģinās slēgt, nekādu vienošanos nemēģinās panākt. Prezidents paredzējis brīdināt Chruščevu, ka Sav. Valstis necietīs tālāku komūnisma ekspansiju un pieliks visas pūles tās apturēšanai. Tas arī ir gandrīz viss, kas zināms par sarunu darba kārtību no Vašingtonas puses.

Viesošanās Londonā oūs tikai formalitāte. Prezidentam paredzēta sastapšanās ar karalieni Elizabeti II un princi Filipu, un vienīgi ļoti īsas sarunas ar ministru prezidentu Mekmillanu, kuŗam atreferēs par Vīnes notikumu gaitu. Baumotais lidojums uz Bonnu var izpalikt, jo kanclers Ādenauers nule kā sastapās ar prezidentu de Gollu, tā kā pēdējais sarunu laikā ar Kenediju būs jau iepriekš labi informēts par Rietumvācijas uzskatiem.

JAUNI PRIEKŠLIKUMI LAOSAI

SAV. VALSTIS VĒL VIENMĒR NAV PĀRLIECINĀTAS PAR LAOSAS PAMIERU.

Ženēvā. Pēc vairāku dienu pārtraukuma 22. maijā Ženēvā atkal atsāka četrpadsmit valstu konferenci Laosas nākotnes izlemšanai. Karaliskās valdības delegācija sarunas turpina boikotēt, un konference vispār jāuzskata par nonākušu strupceļā. Sav. Valstis nav apmierinātas nedz ar Laosas neitrālitātes definīciju, nedz ar padomju priekšlikumiem par starptautiskās pārraudzības komisijas darbības apjomu, ko krievi piebārstījuši dažādām veto tiesību klausulām. Ja arī negadītos nekādi citi šķēršļi, tad vismaz augšminētajos jautājumos paredzama ilga un sīksta tirgošanās.

Ženēvas konferenci vēl tālāk saraibināt draud Kambodžas princis Nokodoms Šihanuks, kas pirmais proponēja tagad notiekošās četrpadsmit valstu sarunas. Princis mēģina atrast kompromisu Laosas karaliskās valdības delegācijas iesaistīšanai debatēs un pēc viņa domām tas panākams vienīgi ar četrpadsmit valstu konferencei parallēlu Laosas „lielo" sarunām. Uz šādu Laosas lielo konferenci viņš jau uzaicinājis princi Suvana Vongu, kas vada Pathet Lao komūnistus, neitrālistu grupas princi Suvannu Fumu un karali Savangu, lūdzot pēdējam savā vietā nosūtīt princi Oumu, karaliskās valdības ministru prezidentu.

Princis Šihanuks deklarējis, ka Laosas jautājumu var cerēt atrisināt vienīgi, nodibinot vienotu Laosas valdību. Tās loģiskais galva būtu princis Suvanna Fuma, „ko apceptē kā Austrumi, tā Rietumi, kuŗu patiesībā akceptētē visi un kuŗu komūnistu bloks, kā arī vairākas āzijas valstis, vēl vienmēr uzskata par legālo Laosas ministru prezidentu". Labā spārna bruņotie spēki neitrālistu princi padzina pagājušā gada decembrī, un viņš atrada patvērumu kaimiņu Kambodžā.

RAĶEŠU BĀZE JELGAVĀ

(V. G.) ASV armijas štāba žurnāls „Military Review" tikko publicējis rakstu par raķešu bāzēm un fabrikām Padomju Savienībā. Zināmas pavisam 37 bāzes, no kuŗām viena atrodas Jelgavas tuvumā. Bez tam vēl bāzes atrodas Lietuvā, netālu no Baltijas jūras, un Serokā, Polijā.

Pēc žurnāla ziņām, komūnistiem ir no 35—50 raķetes, kuŗas var iedarbināt uzbrukumam dažu sekunžu laikā. No tām vismaz 10 ir T-3 raķetes, kuŗas var sniegt 8.000 jūdžu attālumu. Cik zināms, Sav. Valstīm ir 59 raķetes kaujas gatavībā, ieskaitot 39 zemūdeņu Polaris raķetes.

Žurnāls aprēķina, ka vajadzības gadījumā Padomju Savienība var saražot 200 raķetes gadā. Bez tam Pad. Savienībai ir samontētas raķetes uz dzelzceļa platformām, kuŗas var sasniegt 1.500 jūdžu attālumus un spēj izvairīties no uzbrukuma.

Vairums raķešu bāzu situētas Pad. Savienības rietumu pierobežā, bet vismaz viena atrodas Anadirā, Sibirijā, tikai 500 jūdzes no Aļaskas.

Raķešu fabrikas novietotas Pad. Sāvienības iekšienē un žurnāla rakstā uzskaitītas 14 šādas vietas.

Kādā Vašingtonas laikrakstā publicētā kartē par raķešu bāzēm Pad. Savienībā izkatijās, ka viena atrodas Liepājas tuvumā. Tā varētu būt armijas žurnālā minētā Jelgavas vai arī Lietuvas bāze. Pieminams tomēr, ka ārzemju tūristiem Liepāju aizliegts apmeklēt.

LIETUVIEŠI BOIKOTĒ KRIEVU VALODU

Par Baltijas valstu iedzīvotāju pretestību okupantiem, kas grib tiem uzspiest krievu valodu, nevar noklusēt arī padomju prese, kā to liecina kāds raksts Viļņā iznākošā komūnistu laikrakstā „Tiesa". Minētā rakstā teikts: „Pārpildītā autobusa konduktore griežas pie kāda intelligenta izskata pasažiera un krievu valodā uzaicina to iegādāties biļeti. Pasažieris pat nepakustas. Konduktore atkārto savu uzaicinājumu jau nervozākā toni. Tad pasažieris izaicinoši pasaka visam autobusam dzirdot: „Nesaprotu". Visas galvas pagriežas uz viņa pusi. Konduktore tagad pārtulko savu uzaicinājumu lietuviešu valodā un pasažieris nopērk savu biļeti un sēž apmierināts un lepns, ka darījis savu pienākumu „aizstāvot" lietuviešu tautu un kultūru."

Rakstā tālāk teikts, ka šādi incidenti neesot retums.

NAFTAS KRĀJUMI LIETUVĀ

Viļņas laikraksts „Tiesa" ziņo, ka Lietuvas rietumos atrasti naftas krājumi. Pirms kāda laika lietuviešu ģeologi atklāja pazīmes, kas norādīja uz naftu pazemē. Vēlākie urbumi to apstiprināja. Urbšanas darbi vēl turpinas un sagaidams, ka līdz nākošam gadam būs iespējams noteikt šo krājumu apmērus.

VAI KANADA SPĒS NOVĒRST ĶĪNĀ BADU?

Pašlaik Kanadas politiskās personas ļoti optimistiski skatās uz darījumiem, kas pēdējā laikā noslēgti ar komūnistu Ķīnu. Protams, ir arī kritika, kas prasa, lai komūnisti garantē, ka tiešām kviešus pirks, ja tie būs saražoti.

Mēs, kas pazīstam komūnistu izrīcības, ļoti labi zinām, kāda vērtība šādām garantijām. Līgumi, ko šodien paraksta ar lielām ceremonijām, rīt jau var atrasties papīru kurvī un līdz ar to visa lieta izbeigta.

Komūnisti savas ekonomiskās neveiksmes izskaidro ar dabas katastrofām. Pa daļai, varbūt, tas taisnība. Taču mēs, kas esam pieredzējuši kā komūnisti saimnieko, zinām, ka galvenais neveiksmju iemesls meklējams pilnīgi aķārnā un nemākulīgā saimniekošanā.

Manuprāt, Ķīnas galvenā problēma šodien ir nemākuliba ekonomiskā plāksnē un milzīgais iedzīvotāju pieaugums, kas sasniedzis jau 40 milj. gadā.

Ja Kanada šodien var ražot 400 miljonu bušeļu kviešu, tad 1965. gadā, izmantojot visas rezerves, varētu saražot 1 miljardu un 200 miljonu bušeļu. Tai pašā laikā Ķīnas iedzīvotāju skaits būs pieaudzis par 200 miljoniem. Ja rēķina, ka uz katru iedzīvotāju 4 bušeļi kviešu gadā ir minimums, tad Kanadas rezerves būs izsmeltas.

Tāpat rodas jautājums, vai vispār Ķīna šos apsolītos daudzumus nākotnē pirks. Komūnistu nodoms ir rietumus sagraut ekonomiski. Chruščevs to atklāti pateica Ņujorkā Apvienoto Nāciju pilnsapulcē, tāpat Mao to sludina diendienā: Ja nu tiešām Kanadas valdība iekrīt ķīniešu lamatās, tad saimniecisks bankrots, vismaz uz laiku, ir neizbēgams. Līdz ar vienpusīgu forsēšanu lauksaimniecībā, mainās visa lauksaimniecības seja un ražošanas būtība.

Prērīju provincēs, kur lauksaimnieki pārgāja no kviešu ražošanas uz lopkopību, tiks uzplēsti zāļāji, kuŗu ierīkošana un uzturēšana izmaksājusi milzu summas. Vēl tālāk — līdz ar zelmeņu uzaršanu jāpārdod lopi, parasti kautuvēm, tātad, uz neatgriešanos. Bet piena lopi nav īsā laikā atkal izaudzējami, ja pēkšņi „izdevīgais" kviešu tirgus atkal apsīkst. Kanadā gan šodien ir drusku sviesta pārpalikums, par ko politiķi ceļ traci, bet faktiski tas ir tikai maza rezerve, kuŗu katra valsts tur varbūtējam negadījumam.

Līdz ko liellopu skaits prērijas provincēs samazināsies, sviests un piena tauki būs jāieved, kas atkal Kanadas saimniecībai nāks par sliktu.

Eventuālai tirgus zaudēšanai Ķīnā sekos bankrots lauksaimniecībā, vismaz uz dažiem gadiem, kamēr lopus atkal ieaudzēs.

Dr. agr. J. Zariņš.

Par „žēlsirdīgo samarieti" bija iesaukuši Sioux City (ASV) iedzīvotāji vietējās bankas darbinieci Bernisi Inversoni, kas allaž bija atsaucīga trūkumcietējiem, katru gadu ziedodama ievērojamus līdzekļus. Nesen atklājās devīgās „samarietes" noslēpums: viņa bija pakāpeniski piesavinājusies no bankas, kuŗas direktors ir viņas 83 g. v. tēvs, apm. 200.000 dolaru.

SIRMGALVIS, KAS NEATCERAS SAVU 65 BĒRNU VĀRDUS

(nb) Ņujorkas ostā sestdien ar tvaikoni „Atlantic" no Izraēlas ieradās 102 g. v. Josefs B. Abrahams ar savu 43 g. v. Meriju — amerikānieti no Oklahomas, pēc skaita divpadsmito Josefa laulības dzīvē. Kooperācijā ar 11 sievām Josefam pavisam 65 bērni, kuŗu vārdus viņš gan visus neatceras, ari skaidri nezina, cik no tiem zēnu, cik meiteņu. Vecākais dēls, kuŗam tagad 79 gadi, dzīvojot Afrikā. Sirmgalvis vēl itin možs un staigā atbalstīdamies uz zarainas nūjas. Pēdējā sieva Merija pastāsta, ka viņi sastapušies Oklahoma City pirms 3 gadiem, un tā bijusi „mīlestība no pirmā acu uzmetiena". Pag. gadā viņi apprecējušies.

Pats Metuzalēms izteicies „Journal American" līdzstrādniekam, ka patlaban piederot tiem cilvēkiem, kas priecīgi nedarīt nekā. Kādreiz uzstājoties televīzijā un sludinot pasaules mieru, kas panākams, valstim apvienojoties zem UNO virsvadības.

Viņš savā gandrīz 103 g. mūžā nekad neesot slimojis. Viņa internacionālā auto vadītāja atlauja, kas izdota pag. gadā Filadelfijā, atzīmēts, ka redze ir 30: 30, kas ļoti laba. Viņš domā, ka noteikti ir pasaules vecākais liecenzētais auto vadītājs. Abi laulātie dzīvo Miami. Josefs pēc izglītības ir ģeologs.

102 g. v. J. Abrahams ar 43 g. v. divpadsmito sievu Meriju.

DRAUDĪGI KLAUVĒJIENI PIE ZELTA DURVĪM

SARKANĀS ĶETNAS SNIEDZAS PĒC TAIZEMES

Pēdējā laika notikumi Laosā un Vietnamā nav palikuši bez ietekmes arī Taizemē. Starptautiskais komūnisms, pateicoties rietumnieku glēvulībai, soli pa solim tuvojas savai pilnīgai virskundzībai Āzijā.

Taizemes karaļvalsts, kuŗa vairāk kā 700 gadus nav pieredzējusi dinastijas maiņu, nekad nav bijusi citas varas kolonija, šodien ar bažām raugās nākotnei pretim. Sarkanais vilnis veļas tuvāk, rasdams atbalstu nabadzīgajos Taizemes iedzīvotājos, kuŗu 83% sastādās no trūcīgiem zemniekiem, kaut gan zeme slēpj daudz dārgu izejvielu un izraktenu. Tirdzniecība atrodas ķīniešu rokās, bet tie simpatizē nevis valdošajam karaļnamam, bet sakanajai Ķīnai, kuŗas robeža turpat aiz Mekongas upes.

Propagandai labu ieganstu dod karaļa Phumifola un daiļās karalienes Sirikitas izšķērdīgā dzīve.

Blakus trūcīgajām, no bambusa saslietām būdiņām, kuŗās mīt Taizemes iedzīvotāju vairākums, Bangkokā apm. deviņus kvadrātkilometrus aizņem karaļa pils, kas greznībā un izšķērdībā pārspēj daža laba Indijas maharadžas izdomu. Vairākus mēnešus karaļpāris pavadīja Eiropas ceļojumā, neskopodamies lepniem rautiem, bagātīgām dāvanām un izšķērdīgu greznību, spidot valdnieku un prezidentu pieņemšanās. Karalienes Sirikitas ceļojuma garderobē vien skaitījušies 143 tērpi, visi gatavoti lepnākos Parīzes modes salonos. Nabadzīgās Taizemes lepno valdnieku bagāža ceļojusi 284 milzīgos koferos.

Kad Šveices kalnu kurortā Gstaadē Sirikitu un Phumifolu sasniedza vēsts par sarkano spēku iebrukumu Laosā un nemieriem Dienvidvietnamā, grandiozi iecerētais luksus ceļojums pa 14 valstīm pēkšņi tika pārtraukts un valdnieku pāris steidzīgi atgriezās Bangkokā. Taču komūnistu veiklie propagandisti bija jau paspējuši sēt ienaida sēkļu pret karalisko greznību nabadzīgajos iedzīvotājos, pastāstot arī cik grezns bijis valdnieku Eiropas ceļojums un cik daudz līdzekļu tas prasījis. Taizemē sākās rūgšana un tautā jūtams naidīgs noskaņojums. To vēl pavairoja tautas atmiņā uzsvaidzinātie nesenie notikumi galma aprindās un valdību maiņās. Tauta atceras kā 1946. gadā mistiski nogalinātā Anandas vietā par karali izsludināja viņa brāli Phumifolu — tagadējo valdnieku. Princis Phumifola bija atsvešinājies no savas tautas, ilgus gadus pavadīdams Amerikā, iegūdams ASV pavalstniecību un studēdams Kembridžā un Masačuzetā, vēlāk dzīvodams Šveicē. 1950. gadā viņš apprecēja Sirikitu — toreizējā Taizemes sūtņa meitu Londonā, kas bija dzimusi Eiropā un Taizemi gandrīz nepazina. Jaunā valdnieku pāŗa līdzatvestās rietumu idejas nesaskan ar senām budisma ieaudzinātām tautas paražām. Radās nepārejama plaisa starp valdnieku un viņa pārvaldāmiem. Šī plaisa jo jaušamāka kļūst pēdējā laikā, par ko rūpējas no Ķīnas iefiltrētie spiegi un aģitātori. Taizemes troņa pamati grīļojas. Trūkuma un nabadzības vajāto 24 miljonu taizemiešu klauvējieni pie lepnās karaļpils Bangkokā zelta durvīm jau dzirdami.

Liekas, tos būs saklausījis arī karaļpāris, steigšus pārtraukdams savu luksus ceļojumu, kaut gan galminieku aprindas izskaidro šo apstākli ar notikumu, ka valsts ziemeļos pamanīts balts zilonis, kuŗš, kā zināms, ir liels retums un Taizemē skaitas svēts, laimi nesošs dzīvnieks. Kaut gan plašajā Bangkokas pils territorijā iekārtota īpaša mītne retajam džungļu valdniekam, tomēr tā japrojām vēl stāv tukša, jo pagaidām baltais zilonis izrādījies tikai medņieku fata morgana. Diezin, vai arī šis svētais dzīvnieks spētu paglābt Taizemi no viņas draudošā likteņa. Laosas liktenis praktiski jau pārredzams, tāpat Dienvidvietnamas, kuŗas abas no Taizemes šķir tikai Mekongas upe. Vai viņa būs tik plata, ka sarkanais mēris tai netiktu pāri un Taizemes 20.000 viru armija tik spēciga, lai sarkano vilni aizturētu?

GLĒVUĻU VĀCIJĀ NAV DAUDZ

(nb.) Gandrīz visās valstīs, izņemot Padomju Savienību un tās satelītus, kaŗaklausības likums paredz iespēju iesaucamiem ticības vai sirdsapziņas dēļ (visbiežāk izmantojot kādu no šiem ieganstiem savas glēvulības slēpšanai!) atteikties no ieroču nešanas, nokalpojot attiecīgo laiku kādā vispārderīgā darbā. Arī Rietumvācijas jaunajā kaŗaklausības likumā šāda iespēja ietilpināta. Taču, kā to liecina nule publicētā oficiālā statistika, 1960. g. no kaŗaklausības mēģinājuši atrauties tikai 1872 iesaucamie. Procentuāli salīdzinot ar iedzīvotāju skaitu, tas nav daudz. Anglijā tai pašā laikā saskaitīti ap 61.000 gadījumi, ASV — 30.000, Kanadā — 10.700,

Ar š. g. aprīli Vācijā sākušās „aizbildināto" jauniesaucamo novietošana „vispārderīgos" darbos. Tādi atrasti Bilefeldas tuvumā, kādā vājprātīgo iestādē, kur iesauktie „neaktīvā dienesta" rekrūši darbojas kā kartupeļu mizotāji, slimnieku kopēji, ateju tīritāji u.t.t.

Betheles vājprātīgo slimnīcas direktors presei izteicies: „Atsūtītie jaunie cilvēki ir mums varens atspaids, jo, nepatikamo darba apstākļu dēļ, algotus strādniekus mums bija gandrīz neiespējami sameklēt. Neviens negrib bendēt savus nervus diendienā apkopjot vājprātīgus cilvēkus. Bez tam mums nav arī nekādas 8 stundu darba dienas, jo mūsu slimnieki ir slimi vienmēr . . . Kalpotājiem bieži jāceļas augšā naktī, lai kādu trakojošo savaldītu un nomierinātu."

SPORTS

LATVIEŠI PĀRSPĒJ LIETUVIEŠUS BASKETBOLĀ

5. ASV baltiešu meistarsacīkstēs lietuviešu sarīkojumā, Ņujorkā, latvieši uzvar jaunatnes basketbolā, sieviešu un vīriešu volejbolā. V. Ādmine un M. Žulps izcīna baltiešu meistarnosaukumu sieviešu un vīriešu galda tenisā, bet zaudē vienību sacensībās.

Galda tenisā latviešu vienība nebija savā labākā sastāvā, zaudēja lietuviešiem 5:3 un igauņiem 5:1. Igauņi pēc sīvas cīņas uzvarēja lietuviešus ar 5:4. Vienībā cīnījās M. Žulps, Kūlītis un Līviņš. Sieviešu vienība zaudēja lietuvietēm 3:2. Vienībā spēlēja V. Ādmine un V. Līviņa. Vīriešu individuālajās galda tenisa sacensībās uzvarēja M. Žulps un sieviešu — V. Ādmine.

Sieviešu volejbolā latvieši bija sastādījuši ļoti spēcīgu vienību, tā ka auguma ziņā mazākām, bet ļoti kustīgām Klīvlendas lietuvietēm bija grūti cīnīties pret mūsu vienību, un zaudēja 15:13 un 15:6. Vienībā spēlēja A. Upesleja, G. Martinsone, M. Ozola, S. Richtere, V. Jansone, B. Romane, I. Lemkina un Pauluka.

Vīriešu volejbolā latviešu krāsas aizstāvēja Ņujorkas LSB, papildināta ar J. Āvenu no Vilimantikas un uzvarēja lietuviešus ar 15:3, 9:15 un 15:2. Daudz grūtāk jau nācās cīnīties pret igauņiem, it sevišķi 3. setā, kur latviešiem bija jāpieliek visas pūles, lai uzvarētu igauņus ar 15:12, 9:15, 15:1, un tā 5 gadus pēc kārtas izcīnot uzvaru. Vienības sastāvs: V. Grīnvalds, G. Znotiņš, O. Tamužs, S. Zmuidiņš, A. Ezergailis, A. Zālītis, Meilands un J. Avens. Igauņi uzvarēja lietuviešus 3 setos 15:5, 13:15 un 15:10.

Jaunatnes basketbola latviešu vienība spēlē pret lietuviešiem, kuŗi nevarēja sastādīt pietiekoši spēcīgu vienību, uzvarēja ar augstu 78:22 (30:2). Zēl, ka lietuvieši bija tik vāji, un tā latvieši, rotalādamies pieveica savu pretinieku. Vienībā spēlēja: J. Udris 16 un E. Cielēns 4, no Klīvlendas, Keris 11, J. Ivanovs 10 un Krūmiņš 6, no Filadelfijas, un A. Ārēns 18, E. Ārēns 11 un M. Līdacis 2, no Ņujorkas.

Basketbolā šogad pirmo reizi piedalījās arī igauņu vienība, kuŗa gan pagaidām vēl nevar nopietni pretoties spēcīgajām lietuviešu un latviešu izlases vienībām. Mūsu vienība ciņā pret igauņiem ātri vien nonāca vadībā, un, taupoties spēlei pret lietuviešiem, izmantojot visus spēlētājus, guva vieglu uzvaru 77:55 (38:24). Arī lietuvieši viegli pieveica igauņus 79:48 (31:23). Ar lielu interesi ap 450 skatītāji gaidīja lietuviešu un latviešu izlases spēli basketbolā. Liekas, ka abu valstu sporta vadītāji bija darījuši visu, lai izlases vienības būtu pēc iespējas labākā sastāvā. Mūsu vienība spēli sāka šādā sastāvā: E. Auzenbergs, I. Birkmanis, U. Znotēns, V. Slakāns un J. Pelkavs. Jau pašā sākumā abas vienības ar straujiem uzbrukumiem güst punktu pēc punkta, tad lietuvieši, izmantojot mazu neuzmanību aizsardzībā, iemet 3 grozus, un puslaiks beidzās 43:27 lietuviešu labā. Otrā puslaikā lietuvieši sekmīgi ciņu turpina un 6 min. pirms beigām rezultāts ir 74:58 lietuviešu labā, un neviens vairs necerēja uz latviešu uzvaru. Bet notika brīnums, jo mūsu spēlētāji cīnījās ar tādu ciņas sparu, un ar veiksmīgiem U. Znotēna, I. Birkmaņa un E. Auzenberga metieniem, 2 min. pirms beigām rezultāts bija vairs tikai 2 punkti par labu lietuviešiem. Iedegās sīva cīņa dēļ katra punkta, un, kad atskanēja beigu svilpe, latvieši bija uzvarējuši savu sīvāko pretinieku ar 93:91.

Pirmo reizi baltiešu meistarsacīkstes šogad notika austrumu piekrastē, lietuviešu sarīkojumā, un tās bija vāji noorganizētas, trūka jebkāda informācija, un viss notika pašplūsmes ceļā. Pat sportistu parāde tika vairākkārtīgi atlikta. Sacīkstes atklāja Lietuvas sūtnis.

Uz sacīkstēm bija ieradies kupls latviešu pulks no tuvas un tālas apkārtnes, kuŗi dzīvi uzmudināja savus sportistus un pēc uzvaras pret lietuviešiem savus spēlētājus nonesa no laukuma. Redzējām daudzus vecās paaudzes sportistus, kā arī ALA's sporta biroja vad. A. Zāģeri un AP sporta pārvaldes pr-ku E. Vilni.

Vakarā sekoja sportistu balle, kas bija kupli apmeklēta un notika lielā sirsnībā. bb

25. maijā, pl. 8.30 vakarā, Earlscourt laukumā
(St. Clair - Lansdowne)
FUTBOLA SACĪKSTE
starp DV un Forest Albion vienībām.

KANADAS BAZNĪCĀS

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

28. maijā, pl. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Iesvētes mācība.

4. jūnijā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

11. jūnijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Iesvētes mācība.

14. jūnijā (trešdien), plkst. 8 vakarā Trīsvienības baznīcā Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Bramptonas Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums: 28. maijā, plkst. 1.30 p.p. Grace United baznīcā.

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3 St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5093.

Niagara Falls, (Ont.) latv. ev.-lut. dr. dievkalpojums anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., 4. jūnijā, pl.2 p.p., māc. J. Praulinš.

Londonas latv. ev. lut. draudzē Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., dievkalpojums, 28. maijā pl. 1.30 p.p. Dziesmu grāmatas. Māc. J. Praulinš.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton Ont. Tel. FUlton 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Victeur ielu stūrī.
Kristus dr. baznīcā

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South, svētdien, š. g. 28. maijā, plkst. 5 p. p. dievkalpojums - svētbrīdis. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar vietējo aktieŗu teātŗa izrādi — A. Upenieka „Mana naudiņa", baznīcas apakšējās telpās. „Grozini" nemami līdz. Pie ieejas lūgts ziedot.

Ceturtdien, 25. maijā, plkst. 7 vak. jaunatnes vecākās grupas stunda.

Ceturtdien, š. g. 1. jūnijā, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās p. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek **Stanley Ave.**, baptistu baznīcā. **Sniedz visus garīgus pasākumus.**
Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. **JA 9-1097**

Toronto latviešu misijones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raiditājs. Tel. Ami - 4218.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā,
Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Piektdien, 26. maijā plkst. 7.00 vak. jaunatnes pulciņa ziemas posma darbības noslēguma vakars.

Svētdien, 28. maijā, plkst 10.00 no rīta iesvētību mācību stunda; plkst. 11.30 dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma Svētdienas skolas darba noslēguma brīdis.

28. maijā, plkst. 2 p.p. Presbiteriaņu baznīcā dievkalpojums. Māc. V. Sēfers.

Trešdien, 31. maijā, plkst. 8.00 vak. Bībeles stunda. Temats: Sakramenti.